

Inge Dahl-Sørensen (V):

Nej, vi har det ikke grueligt slemt. Som sagt i går ved anden behandling af lovforslag nr. L 226, har vi sammen med regeringen og De Konservative lavet en lang række stramninger på det kriminelle område. Det løber nu i to år, og når denne periode er gået, vil vi vurdere, hvordan det så ser ud.

Vi har virkelig fået trukket regeringen meget, meget langt. Og vi synes selv, at vi er nået langt i forhold til det, der eksisterede. Det ses blandt andet ved, at 70 personer, som har begået kriminelle handlinger, er nægtet dansk statsborgerskab.

Vi sætter os ikke tilbage nu uden at gøre noget. Vi er stadig på vagt, og det næste skridt bliver, at skyld til det offentlige og sprog skal diskuteres her i eftersommeren.

Så vi synes ærlig talt, at vi er nået utrolig langt, men et enkelt skridt er altså bedre end blot at stå på stedet. Jeg må sige til hr. Poul Nødgaard, at beslutningsforslaget jo ikke var blevet vedtaget alligevel.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Må jeg lige gøre fru Inge Dahl-Sørensen opmærksom på, at de 70 personer, der ikke får dansk statsborgerskab ved det lovforslag, der bliver vedtaget her en af dagene, de får det om et år eller halvandet, for de stramninger V og K har fået lavet, er jo kun en kort udsættelse af, at de pågældende personer kan få dansk indfødsret.

Og når så fru Inge Dahl-Sørensen kører frem med, at nu vil Venstre også se på folk, der skylder til det offentlige, man vil se på sprogkravene osv., så er mit spørgsmål til både Venstre og De Konservative: Hvorfor lod man ikke disse to elementer indgå i forhandlingerne med regeringen, da man lavede disse regler om? Så havde vi dog været et skridt videre i den rigtige retning. Man tog kun den ene kategori ud – folk, der har begået kriminalitet – og fik det lavet sådan, at hvor der før skulle gå 5 år, så skulle der nu gå 6 år eller 6½ år osv.

Hvis fru Inge Dahl-Sørensen stiller sig op og analyserer, hvad man har fået ud af de forhandlinger med regeringen, så er det efter min opfattelse lig nul. Man kunne lige så godt lade de gamle regler køre videre, for de 70 personer får nu dansk borgerskab om ca. 1 år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 6 (FP) stemte for, 109 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 194: Forslag til lov om ændring af udlændinge-loven. (Effektivisering af asylsagsbehandlingen i Flygtningenævnet, rådgivning af asylansøgere, overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge, optagelse af fingeraftryk af asylansøgere m.v.).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 4/4 95. Første behandling 18/4 95. Betænkning 23/5 95. Rettelsesblad).

Der var stillet 18 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Der er til forslaget stillet en række ændringsforslag.

Jeg kan her oplyse, at vi støtter de forslag, der er stillet af ministeren, og jeg har en bemærkning til et enkelt af dem. Det er ændringsforslag nr. 9, hvorefter kravet om en obligatorisk efteruddannelse for advokater, der vil deltage i Flygtningenævnets arbejde, udgår. Og det udgår, efter at Advokatrådet har henvendt sig, og vi kan støtte, at det nok er rigtigt at lade forslaget udgå, fordi det er en ny praksis, som ikke har været til stede før. Men vi har til gengæld også noteret os, at ministeren vil tage initiativ til, at de advokater, der fremover skal medvirke ved Flygtningenævnets behandling af asylsager, skal tilbydes at deltage i efteruddannelse. Vi synes faktisk, at det er en vigtig ting.

Gennem en række år har vi jo oplevet ganske lange sagsbehandlingstider for asylansøgere. Sagsbehandlingstider, der har været menneskeligt uhyre belastende for de pågældende og der til har været økonomisk unødigt belastende.

Overvejelserne om disse problemer har en ganske lang historie, som jeg skal spare Tinget for på denne travle dag, men et af resultaterne blev nedsættelse af det såkaldte Per Sørensen-udvalg, som skulle stille forslag til effektivisering af sagsbehandlingen. Og Per Sørensen-udvalget er fremkommet med i alt tre delbetænkninger, som løbende er blevet omsat til lovgivning og til administrative forbedringer og opstramninger.

Lovforslag nr. L 194, som vi behandler i dag, er således en udmøntning af den tredje og sidste delbetænkning fra udvalget, og når forslaget formentlig bliver vedtaget her senere på ugen, har vi fået en række opstramninger i asylsagsbehandlingen. Opstramninger, som har været nødvendige for at vi kan behandle asylansøgninger inden for tidsrammer, som er menneskeligt mindre belastende end før. Men det skal også føjes til, at vi også har fået en udlændingelov, som er ganske restriktiv, og som næppe kan strammes yderligere, hvis vi skal tage menneskelige hensyn og ikke mindst hensyn til menneskerettighederne.

I Socialdemokratiet har vi noteret os med tilfredshed, at det har hjulpet væsentligt på sagsbehandlingstiderne. Det gælder jo først og fremmest de såkaldte åbenbart grundløs-sager, hvor sagsbehandlingstiden for de almindelige åbenbart grundløse og ikke mindst for de åbenbart grundløse, der foregår i en særlig procedure, er blevet meget, meget væsentligt forkortet.

Det er også vores indtryk, at der er gjort gode fremskridt, når det gælder sagsbehandlingstiden for de normale asylansøgere. Jeg vil godt spørge indenrigsministeren, om hun kan oplyse noget om tidsforbruget for disse normalsager. Hvordan har tidsforbruget udviklet sig?

Så vil jeg på mit partis vegne gerne samtidig opfordre ministeren til, at kræfterne nu yderligere koncentrerer om at få nedbragt tiden endnu en tand for netop denne gruppes sager.

Helge Adam Møller (KF):

Vedrørende de ændringsforslag, som fru Dorte Bennedsen omtalte, kan jeg være helt enig. Dem synes jeg også man skal støtte.

Men jeg synes også, der er nogle andre ændringsforslag, man skal støtte, nemlig dem

der er fremsat af De Konservative, Venstre og Fremskridtspartiet, og lad mig kort nævne de vigtigste og nogle begrundelser herfor.

Ændringsforslag nr. 1 drejer sig jo simpelt hen om at lave den regel, at opholdstilladelser fremover gives med henblik på midlertidigt ophold, således at når man får asyl i Danmark, så er det en midlertidig opholdstilladelse ud fra det synspunkt, at vi ikke skal gøre flygtninge til indvandrere. Det betyder på den anden side efter vores mening, at hvis vedkommende har opholdt sig i Danmark i mere end syv år, og asylgrundlaget stadig væk eksisterer, så må det normale være, at man får fast opholdstilladelse i Danmark med henblik på, at man kan blive boende her resten af livet.

Men det forekommer urimeligt, at man, hvis man har boet her 3, 4 eller 5 år, og situationen bliver normal i hjemlandet, så skal kunne blive i Danmark resten af sit liv.

Ændringsforslag nr. 2 og nr. 8 er jo ændringsforslag, der betyder, at Ombudsmanden ikke skal have indseende med det arbejde, der udføres af Flygtningenævnet, og det er jo i god overensstemmelse med det andet lovforslag, vi behandler i Folketinget, nemlig om ombudsmandsloven. Deri står jo direkte fra det udvalg, der har kulegravet og er kommet med forslag, at Ombudsmandens indseende med domstolslignende nævn bør fjernes.

Her har vi så et lovforslag, hvor det vil være naturligt, hvis man har den holdning, at Ombudsmanden ikke skal have indseende med domstolslignende nævn, fordi det er en dommer, der er formand, fordi man har en sagsbehandling, der svarer til den, man har ved domstolene, fordi der er mundtlig forhandling, der er advokat til rådighed osv., ja, så var det da naturligt, at vi tog konsekvensen og sagde: Jamen så lægger vi det ind allerede i denne lov. Derfor dette ændringsforslag.

Ændringsforslag nr. 3 betyder bare, at man helt og fuldt følger det Per Sørensen-udvalg, som fru Dorte Bennedsen netop omtalte, hvor man dér foreslår, hvilke asylansøgere og hvilke andre der kommer til Danmarks grænse, som skal afgive fingeraftryk med henblik på at sikre sig, at folk ikke gentagne gange søger asyl under ny identitet, eller først søger i Norge, Sverige eller Tyskland, og når de så har fået afslag dér, kommer til Danmark, hvor vi så igen bruger et halvt eller et helt år, før vi opdager, at det er en fupansøgning.

Men her foreslår i hvert tilfælde de tre partier, at vi fuldt og helt følger Per Sørensen-udvalget, således at vi får den effektivitet, som vi vel alle ønsker.

Det sidste, jeg skal omtale, er ændringsforslag nr. 4, 7 og 11, som jo betyder, at det store, grundige og effektive arbejde, som politiet har udført gennem en årrække – mere end 10 år – vedrørende sagsbehandlingsopgaver i forbindelse med asylansøgere, beholdes ved politiet. Hvorfor ændre på noget, der har fungeret godt, smidigt, hensigtsmæssigt og med stor fleksibilitet? De opgaver tager regeringen nu væk, lægger over til direktoratet, og det kan vist kun være udtryk for en politisk meningstilkendegivelse om det arbejde, som politiet har udført. Det synes vi faktisk er godt og grundigt, og derfor bør der ikke ændres på det.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil blot gøre hr. Helge Adam Møller opmærksom på, at Folketingets Ombudsmand for ganske få dage siden kom med en redegørelse om en sag, der har verseret i Flygtningenævnet. Sagsbehandlingen og orienteringen af Ombudsmanden selv i denne sag fandt han yderst kritisabel. Jeg finder det derfor ganske besynderligt, at man fra Det Konservative Folkepartis side kan fastholde et ændringsforslag af denne karakter, og jeg vil sige, at jeg er fuldstændig enig i indenrigsministerens svar på spørgsmål 5 om netop denne sag, idet indenrigsministeren i dette svar understreger, at Ombudsmandens indseende med Flygtningenævnet kan medvirke til at styrke tilliden til hele asylsystemet, og hertil kommer, at der næppe vil kunne opnås væsentlige effektiviseringsgevinster ved dette forslag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg må måske lige sige til fru Anne Baastrup, at det, Ombudsmanden forleden dag har fundet yderst kritisabelt, ikke er sagsbehandlingen i nævnet. Overhovedet ikke. Det står der ikke et ord om. Det, Ombudsmanden har fundet yderst kritisabelt, er, at nævnet ikke har sendt et eller flere dokumenter over til Ombudsmanden. Det har intet med sagsbehandlingen at gøre, men Ombudsmanden savnede nogle dokumenter i sin behandling af en sag. Det er da noget helt andet, om man har sendt et eller flere dokumenter eller mangler at sende nogen over. Det var det, Ombudsmanden udtalte sig om.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er fuldstændig korrekt, at når man går ind til benet, så kan det være det element, som hr. Helge Adam Møller fremhæver, men sagen er jo den, at Flygtningenævnet afslører en total mangel på respekt for Folketingets Ombudsmand i netop denne sag, og det synes jeg er yderst problematisk. Spørgsmålet er jo så, om Flygtningenævnet i andre sager, hvor det drejer sig om ganske almindelige mennesker, som ønsker asyl, viser samme mangel på respekt.

Tom Behnke (FP):

Forslaget, vi behandler i dag, er en klar forbedring; det er en længe ventet og ønsket forbedring og opstramning af udlændingeloven.

Men så hørte jeg, at fru Dorte Bennedsen sagde, at menneskelige hensyn og hensyn til menneskerettighederne forhindrer en yderligere stramning af udlændingeloven. Og det er simpelt hen ikke korrekt. Naturligvis kan vi lave yderligere opstramninger af udlændingeloven, uden at det får nogen indflydelse eller indvirkning på de menneskelige hensyn, der selvfølgelig skal tages, eller på overholdelse af menneskerettighederne. Der kan sagtens foretages en række opstramninger, som vil være hensigtsmæssige både for flygtningene, men også for den danske befolkning, uden at det strider imod menneskerettighederne.

Fremskridtspartiet kan støtte alle de stillede ændringsforslag, både dem, der er stillet af ministeren, men også dem, der er stillet af mindretallet. Specielt vil jeg henlede opmærksomheden på ændringsforslag nr. 1, der jo siger, at når vi giver ophold til dem, der søger asyl, så giver vi ophold med henblik på midlertidigt ophold i Danmark, således at de ved, hvad de har at holde sig til. Det bliver således flygtninge, vi giver midlertidigt ophold her i landet ud fra, at definitionen på flygtninge netop er, at det er personer, der flygter fra deres hjemland på grund af, at de er forfulgt af den ene eller anden årsag og midlertidigt ønsker ophold i et andet land, indtil de kan vende tilbage. Det er det, der ligger i begrebet flygtninge, ellers taler vi om indvandrere, og det er det, man gør med den nuværende lovgivning, og som jo ikke bliver ændret med lovforslaget. Man fortsætter med, at flygtninge pr. automatik bliver gjort til indvandrere.

Den automatiske overgang gør, at mange, som ellers har sympati for, at vi skal hjælpe

flygtninge, slår hælene i og siger, at det ikke kan være rigtigt, at blot fordi vi ønsker at hjælpe flygtninge til, at de kan få midlertidigt ophold i Danmark, indtil der er ordnede forhold i deres hjemland og de kan tage hjem igen, at de så bliver i Danmark resten af deres liv. For så er det, at mange siger: Det vil vi naturligvis ikke være med til.

Man vil gerne være med til at hjælpe flygtninge, men så skal man hjælpe flygtninge som det, de er, nemlig flygtninge, og give dem midlertidigt ophold i Danmark, til de igen kan vende hjem. Det vil være hensigtsmæssigt både for de pågældende selv, men også for forståelsen af flygtningenes problemer og forståelsen af, at det er nødvendigt, at flygtninge også kommer til Danmark. Den nuværende lovgivning er det samme som at gøre flygtninge en bjørnetjeneste. Det har vi forsøgt at påvise indtil flere gange.

Lad mig så endelig til sidst sige, også foranlediget af fru Dorte Bennedsens bemærkning om, at nu kunne det simpelt hen ikke strammes mere op, at fru Dorte Bennedsen i den næste folketingssamling vil se en scribe af ændringsforslag til den nuværende udlændingelov, der vil godtgøre, at naturligvis kan man lave opstramninger af udlændingeloven, der vil være hensigtsmæssige og nødvendige.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre kan alene støtte de ændringsforslag, som er fremsat af indenrigsministeren, men vil alligevel gerne knytte et par bemærkninger til de ændringsforslag, som er stillet af VKZ-blokken, for her er der virkelig tale om en blok, der er tale om en massiv manifestation fra VKZ-partierne, som her nu viser deres sande ansigt i forbindelse med dansk udlændingelovgivning.

De ændringsforslag, der er stillet til selve asylbehandlingsproceduren, går ud på, at man vil afskære Folketingets Ombudsmand fra at kunne behandle sager, der har været igennem Flygtningenævnet. Man vil have flere sager udtaget til åbenbart grundløs-proceduren og have afskaffet Dansk Flygtningehjælps varetog, og man vil have præciseret reglerne om frihedsberøvelse, og man vil have skærpet reglerne om sletning af fingeraftryk osv. Det er alvorlige anslag mod de rettigheder, som asylsøgende har i Danmark. Det er alvorlige svækkelser af den grundighed og den sikkerhed, der er i det danske asylbehandlingsystem.

Navnlig må jeg sige, at ønsket om, at flere sager bliver udtaget til åbenbart grundløs-proceduren, som et politisk ønske er helt hen i vejret, for det er jo ikke det, der afgør, hvilke sager der bliver udtaget til åbenbart grundløs-behandling. Det er sagerens egen karakter. Det er situationen for de flygtninge, der kommer til landet, der afgør, om sager bliver udtaget til åbenbart grundløs-procedure, og ikke en politisk beslutning om, at nu skal det være 33 pct. eller 66 pct., der skal udtages til åbenbart grundløs-procedure. Sådan noget kan man ikke beslutte politisk. Det skal ligge i sagerens præmisser, i de enkelte asylsøgers forhold, om de skal behandles som åbenbart grundløse eller ej.

Endvidere vil jeg sige, at det, hr. Tom Behnke netop beskrev om, at flygtninge ikke skulle gøres til indvandrere, har VKZ-blokken slået sig til ridder på flere gange. Men de forslag, de stiller her, om, at man skal give midlertidig opholdstilladelse i 7 år, hvorefter der så kan søges om dansk statsborgerskab, er falsk varebetegnelse, for det er stadig væk at gøre flygtninge til indvandrere. Det varer bare lidt længere.

Hvis man skal være konsekvent og følge de forslag, som hr. Tom Behnke selv stillede med ikke at gøre flygtninge til indvandrere, så skal man ikke gøre det muligt for flygtninge at søge dansk statsborgerskab efter 7 år. Så skal man udstrække det til livsvarig afståelse fra at søge dansk statsborgerskab. Ellers er det falsk varebetegnelse, sådan som det er stillet nu med 7 år.

Til sidst vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at det at overføre sagsbehandlingen i første instans fra politi til direktorat ikke er et udtryk for mistillid til politiet, det er ikke et udtryk for en særlig holdning til det arbejde, politiet laver. Men det er vores opfattelse, og den opfattelse tror jeg deles af store dele af befolkningen, at det ikke er politiets opgave at sidde og føre journaler og foretage afhøringer af fuldstændig uskyldige udlændinge, som søger asyl. Det er ingen forbrydelse at søge asyl.

Politiet skal beskæftige sig med opklaring af forbrydelser og med at holde ro og orden på gaderne og stoppe spritbilister og biltyve. De skal ikke sættes til at afhøre fredelige asylansøgere. Derfor er der god fornuft i at flytte det over til en civil instans og ikke lade det være politiet, der behandler disse sager.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Elisabeth Arnold kommenterede, at nogle af de ændringsforslag, der er stillet af VKZ, nemlig omkring begrænsning af klageadgangen over afslag på asyl, er en svækkelse af den sikkerhed, de pågældende asylansøgere har. Ja, det er der ingen tvivl om, men det er en ganske begrænset svækkelse af den sikkerhed, de har, og selv om man vedtager VKZ's ændringsforslag, hvilket jeg fortsat håber på man vil gøre, så er vi fortsat i en situation, hvor menneskerettighederne er overholdt og internationale forpligtelser er overholdt. Vi er fortsat i en situation, hvor vi har en betryggende og dækkende undersøgelse og afgørelse af asylansøgningerne. Så der er ikke noget til hinder for, at man på den måde kan vedtage VKZ's ændringsforslag.

Det, vi ønsker, er, at man får en sagsgang, som er enkel og forståelig, og som ikke trækkes unødigt i langdrag. Det er et lille krav, men et krav, som har stor betydning for, at hele vores system kan fungere optimalt og på en fornuftig vis.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

I slutningen af sit indlæg sagde fru Elisabeth Arnold, at det, at man overflyttede en stor del af politiets opgaver vedrørende asylsagsbehandlingen til Direktoratet for Udlændinge, ikke var udtryk for en radikal mistillid til politiet.

Så vil jeg godt spørge: Kan jeg så konstatere, at fru Elisabeth Arnold og Det Radikale Venstre og dermed også hr. Bjørn Elmquist har tillid til politiet? Det ville jo være en glædelig nyhed.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Først til hr. Tom Behnke. Man kan selvfølgelig ud fra sit eget politiske ståsted vurdere, hvornår menneskerettigheder synes at være gået for nær, og hvornår en asylsøgendes retssikkerhed er tilstrækkelig tilgodeset.

Jeg tror, vi her står ved en sand politisk uenighed, som vi ikke skal være kedede af. Vi skal ikke forsøge at skjule den. Vi føler fra Det Radikale Venstres side, at hvis hr. Tom Behnkes synspunkter var blevet tilgodeset i loven, så var asylsøgnernes retssikkerhed gået for nær. De ændringsforslag, som vi støtter, og de synspunkter, der har ligget i loven, fra den blev fremsat, mener vi er en effektivisering og en opstramning, uden at asylsøgnernes retssikkerhed er gået for nær.

Vi vurderer det forskelligt, vil jeg sige til hr. Tom Behnke. Det skal vi ikke skjule. Sådan er det politiske liv. Det synes jeg er helt i orden.

Til hr. Helge Adam Møller vil jeg sige, at jeg udtaler mig alene om politiets behandling af asylsager og ikke om noget som helst andet.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det lyder næsten, som om vi har tænkt os at lave revolution. Det har vi ikke. De ændringsforslag, der ligger her, indebærer ikke en overtrædelse af menneskerettighederne. Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt jeg vurderer, at menneskerettighederne er overtrådt. Hvis ændringsforslagene ville medføre en lovgivning, der gjorde, at Danmark overtrådte menneskerettighederne, så ville vi allerede i dag have set en række lande blive anklaget for overtrædelse af menneskerettighederne, lande, som har de regler, som vi ønsker. Selvfølgelig er der ikke nogen lande, som vi i øvrigt sammenligner os med, der er blevet anklaget for overtrædelse af menneskerettighederne, for det er der ikke tale om.

Anne Bastrup (SF):

Som fru Dorte Bennedsen ganske rigtigt sagde, må det være umuligt at stramme udlændingelovgivningen mere, end det fremgår af det her lovforslag.

Under førstebehandlingen gjorde vi i SF en del ud af den kriminalisering af asylansøgere, som er indeholdt i lovforslaget, og udvalgsbehandlingen har desværre bekræftet det. Det er desværre kommet frem, at fingeraftryk, der optages af asylansøgere, der kommer her til landet, kan danne grundlag for en utilsigtet anvendelse i andre lande. Rigspolitichefen har nemlig indrømmet, at fingeraftryk videregivet til udenlandske myndigheder reelt kan optages i et eventuelt nationalt fingeraftryksregister vedrørende udlændinge, uden at man fra dansk side kan forhindre det. Den kriminalisering af asylansøgere og den adgang, der kan ligge til, at fingeraftryk kommer i de forkerte myndigheders hænder, er i bund og grund problematisk.

Samtidig skal jeg indrømme, at det stadig væk er helt uforståeligt for mig, hvad man skal bruge fingeraftrykkene til. Mig bekendt er der ingen, der er i besiddelse af mine fingeraftryk, og jeg tror, at det gør sig gældende for en stor del af verdens befolkning. Hvorfor der så skulle være fordele ved at tage fingeraftryk af asylan-

søgere, som er identificeret, om hvem man ved, hvem de er, er mig en gåde. Og det næste, der er uforståeligt for mig, er, hvorfor man skal gemme disse fingeraftryk i 5 år, også selv om den pågældende har fået asyl.

Indenrigsministeriet har lavet en dybtgående analyse af lovforslagets overholdelse af menneskerettighedskonventionen, men den har ikke været dybtgående nok. Lovforslaget er yderst problematisk i forhold til menneskerettighedskonventionen. Sagen er den, at når Udenrigsministeriet af alle ministerier skal bruge 4 sider på at forklare, at fængsling af åbenbart grundløs- asylansøgere, der forventes omfattet af hasteproceduren, ikke kan anses for at være i strid med den europæiske menneskerettighedskonvention, og når man så samtidig begynder at overveje, hvordan de retsregler, der faktisk nu står foran en vedtagelse, vil kunne forventes at blive administreret, så mener jeg, regeringen har et problem af en vis størrelse. Når et land som Danmark i forarbejdet til et lovforslag begynder at understrege, at verdensretsklæringen om menneskerettigheder samt konklusion nr. 44 fra UNHCR's eksekutivkomité kun indeholder henstillinger til staterne og ikke har folkeretlig bindende karakter, så tror jeg, at Danmark får ganske svært ved at holde fanen højt i de forskellige internationale fora, hvor vi ellers står som et af de lande, der er i front.

Jeg vil her citere Udenrigsministeriets afslutning i dets kommentarer til lovforslaget:

»... at det ikke klart kan statueres, at den foreslåede anvendelse af frihedsberøvelse vil være i strid med disse tekster.«

Oversat til almindelig dansk: Udenrigsministeriet mener, at Indenrigsministeriet er gået for vidt.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil godt komme med et par bemærkninger til de ændringsforslag, som er stillet af VKZ.

I forslag nr. 1 bliver 7-års-reglen fremlagt på ny, og den er vi jo blevet præsenteret for før. I korthed går den ud på, at man skal have midlertidigt ophold i 7 år, og så kan man sendes hjem. Men hvis man ser på den konkrete udformning, den har fået i det her forslag, er der reelt tale om en 10-års-regel. Der er tale om, at man i op til 10 år efter, at man er kommet til landet, kan sendes tilbage, hvis forholdene i hjemlandet har ændret sig. Det betyder 10 år i usikkerhed. Man kan jo f.eks. forestille sig en familie – jeg har nævnt eksemplet før, men jeg vil godt nævne det igen –

som kommer med et barn på 7 år, der begynder et forløb i dansk skole og går i dansk skole frem til og med 10. klasse. Når vedkommende så forlader den danske skole, bliver afskedsgaven, at man bliver udvist af landet, fordi tingene har ændret sig i hjemlandet.

Det er klart, at en sådan 10-års-regel selvfølgelig er en fantastisk skærpelse i forhold til det, der er tilfældet nu, og det er en skærpelse, som vi ikke kan være med til. På den anden side kan jeg godt forstå, at VKZ bliver ved med at fremlægge de her forslag, for hver gang, de fremlægger forslagene, kan man jo se, at det presser regeringen en lille smule. I det, der er fremlagt her fra regeringen, er der reelt indført en gennemsnitlig 5-års-regel – skal vi kalde det det? – forstået på den måde, at først er der tyve måneders sagsbehandling, og derefter er der så i tre år mulighed for at inddrage en opholdstilladelse, og det vil sige, at vi får et gennemsnit på fem år. Men her er der altså tale om et gennemsnit. For nogle, hvor sagsbehandlingen varer endnu længere, f.eks. fire år, bliver der altså tale om en 7-års-regel. Der bliver der tale om, at man i syv år lever i usikkerhed om, hvorvidt man kan sendes hjem.

Dertil kan man så sige, at VKZ om ikke andet så gennem deres gentagne ønske om at få denne regel indført ad bagvejen i hvert fald for de asylsøgere, som sidder længst i asylsystemet, har fået reglen indført. Det er vi selvfølgelig kedede af.

Det sidste, jeg vil sige, er om ombudsmandsagerne. Hr. Helge Adam Møller sagde, at det jo ikke var selve sagsbehandlingen, som Ombudsmanden havde kritiseret – og det er rigtigt. Jeg vil godt citere – ikke det, at Ombudsmanden finder forløbet yderst kritisabelt, det er jo blevet nævnt – en anden passage fra Ombudsmandens redegørelse:

»I en sag som den foreliggende bør en vurdering af denne karakter foretages af Ombudsmanden selv, hvis den efterfølgende kontrol, som det påhviler Ombudsmanden at udøve, skal have nogen mening. Ønsker nævnet at tilkendegive sine egne vurderinger, hvilket efter omstændighederne kan være hensigtsmæssigt både for nævnet og for min behandling, må det ske i form af en redegørelse, ikke ved delvis tilbageholdelse af materiale.«

Her har man måske en forklaring på, at det kan være vanskeligt for en ombudsmand at vurdere sagsindholdet. Det er jo vanskeligt at vurdere sagsindholdet i sager, hvor der har

været tale om delvis tilbageholdelse af materialet, eller sagt på en anden måde: Hvordan skal man vurdere, om en sag er behandlet rigtigt, når den instans, der skal give én materialet i sagen, bevidst har tilbageholdt en del af det?

Det er et meget interessant spørgsmål, som hr. Helge Adam Møller kan overveje og eventuelt give et svar på. Jeg tror, det er klart, at med den kritik, der er kommet, så er der ikke behov for mindre kontrol med Flygtningenævnet. Der er behov for mere kontrol med Flygtningenævnet.

Jeg kan til sidst erklære mig fuldstændig enig i de ting, som fru Anne Baastrup sagde om regeringens forslag. Jeg vil blot tilføje et enkelt spørgsmål, som jeg håber, vi kan få svar på her ved andenbehandlingen. Jeg stillede det også ved førstebehandlingen til den socialdemokratiske ordfører, men fik desværre ikke noget svar: Hvorfor har man ikke i forslaget indføjet, at man destruerer asylansøgernes fingeraftryk, når de pågældende asylansøgere har fået asyl? Hvorfor bevarer man dem i fem år?

Hvis formålet er at kontrollere, at de ikke søger flere gange i Danmark, og hvis formålet er at kontrollere forskellige ting, at identificere dem i det øjeblik, de har fået asyl, er der jo ingen grund til at bevare disse fingeraftryk. Det er foreslået af en række af de organisationer, som er blevet hørt, og jeg kunne egentlig godt tænke mig, at der kom et svar på dette.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil godt takke alle partier i Folketinget for vores fælles samarbejde om dette lovforslag.

Når jeg gerne vil takke alle partier, er det, fordi også de partier, som nu er kommet til den konklusion, at de vil stemme imod, faktisk har indgået i forberedelserne til lovforslaget på lige fod med de partier, der ender med at stemme for.

Denne samarbejdsmetode har formentlig også betydet, at vi ikke har haft nogen dybt problematisk behandling af det i folketingsudvalget, og jeg tror godt, man kan beskrive det på den måde, at det stort set på forhånd er lykkedes at få vendt næsten enhver sten, der kan vendes i denne sag. Det vil sige, at vi i hvert fald også har fået afskaffet nogle myter om, hvad det er, der ligger i dette lovforslag.

Jeg vil kommentere et par af de ting, der er blevet nævnt i betænkningen, og som ordførerne ikke har været inde på. Den ene er spørgsmålet om en afskaffelse af Flygtningehjælpens

vetoret. Jeg synes, det er vigtigt, at det også bliver sagt her ved andenbehandlingen, at det ganske enkelt er nødvendigt for Danmarks overholdelse af de internationale forpligtelser og anbefalinger, herunder menneskerettighedskonventionen og UNHCR's eksekutivkomité's konklusioner, at der er mulighed for at indbringe en afgørelse i en asylsag for en anden myndighed.

Den måde, vi har indrettet os på i Danmark, er, at vi har givet Dansk Flygtningehjælp en vetoret, og hvis vi afskaffede den, så ville der hverken i lovens forstand eller i praksis være tale om en toinstansbehandling.

Derfor er det nødvendigt, at vi fastholder Dansk Flygtningehjælp som instans, og jeg vil i den forbindelse sige, at jeg mener, at vi stort set har et fornuftigt og et smidigt samarbejde omkring dette spørgsmål.

Den anden ting, jeg vil nævne fra betænkningen, er spørgsmålet om frihedsberøvelse. Der er nogle, der mener, at reglerne ikke er præcise nok. Det vil jeg godt afvise. Jeg mener, at der her er tale om, at vi præciserer, at man skal have en mulighed for at fastholde en asylsagsbehandling på denne meget korte tid i nogle helt særlige tilfælde, og at det kun er i de tilfælde, der er tale om det. Derudover er det også understreget, at det kun er i de tilfælde, hvor nogle af de øvrige midler man har, f.eks. meldepligt, ikke skønnes at være tilstrækkelige, man kan bruge frihedsberøvelsesmuligheden.

Og så en enkelt bemærkning om det forslag, der går på, at man skulle fratage asylansøgere muligheden for at indgå ægteskab, mens deres sag bliver behandlet. Det ville efter dansk tankegang være en meget, meget vidtgående indskrænkning i de personlige rettigheder, og det er baggrunden for, at regeringen ikke kan tilslutte sig det.

Hr. Helge Adam Møller ventilerede – jeg havde nær sagt nok en gang – forslaget om, at man kun skulle give midlertidig opholdstilladelse, og at man skulle operere med en 7-årsgrænse. Jeg vil blot for god ordens skyld sige, at det er ikke og det bliver aldrig nogen sinde denne regerings politik. Det, vi gør nu, er, at vi skaber mulighed for, hvis forholdene i det land, man er flygtet fra, bliver ændret inden for de første tre år efter, at folk har fået asyl, så at genvurdere sagen, men så heller ikke mere. Det er dér, vi mener, grænsen kan sættes.

Det siger vi så meget desto mere, som nogle af de begrundelser, som flere af ordførerne var

inde på, bl.a. hr. Søren Søndergaard, vejer meget tungt i vores verdensbillede. Hvis man er begyndt at slå rødder for alvor i det danske samfund efter fem eller seks års forløb, så er det ikke vores opfattelse, at man skal sparke folk ud af landet igen.

Hr. Søren Søndergaard gjorde det regnestykke, at der reelt var tale om en 5-års-regel, fordi der først ville gå et par år til asylsagsbehandling og så derefter tre år. Jeg er glad for, at det ikke mere er sådan.

Og det er så samtidig en besvarelse af fru Dorte Bennedsens spørgsmål om, hvordan det går med asylsagsbehandlingstiderne. Det går nemlig stille og roligt, men meget markant i den rigtige retning. Det er også det, der har været hensigten med alle de forslag, der har været oppe her, siden vi fik en socialdemokratisk ledet regering, nemlig at vi ikke vil acceptere disse invaliderende lange sagsbehandlingstider.

Fru Dorte Bennedsen spurgte specielt til normalproceduren, fordi man tidligere har været meget optaget af, hvordan det går med de åbenbart grundløse sager. Der er det sådan, at hvis vi tager alle sager – og de sidste tal, jeg har, er på sager, der er færdigbehandlet i april 1995 – under normalproceduren, er tallet i dag nede på 201 dage. Det er klart, at det, at der er bosnere med inde i billedet – da de har en kortere sagsbehandlingstid – naturligvis gør, at tallet bliver mindre, end det ellers ville være. Men hvis vi tager tallet for andre sager, f.eks. tilladelser, er det 339 dage, og når det gælder udrejse 444 dage. Det vil sige, at vi meget klart er på vej i den rigtige retning med kortere sagsbehandlingstider.

Jeg synes også, det kunne være interessant at se på, hvordan det går, hvis vi tager alle sager under ét, altså besvarelse af spørgsmålet: Hvor lang tid tager alle asylsager behandlet i april 1995 i gennemsnit? Der er vi nu nede på 198 dage.

Jeg synes, det er vigtigt at fastholde, at en række af de meget svære diskussioner, vi har været igennem her inden for de seneste år, nu rent faktisk har givet resultat ikke blot på de åbenbart grundløse sager og de særligt hastende sager, men det viser sig over hele linjen ved behandlingen af asylsager.

Jeg vil godt pege på et specielt problem, som vi kommer til at beskæftige os mere med, når vi ser på disse behandlingstider: Det er det stigende problem med politiets arrangement af udrejser. Det viser sig, at der er en række lande, som

bliver mere og mere modvillige til at tage deres egne statsborgere tilbage, efter at de er blevet afvist i Danmark.

Derfor vil vi nu også offentliggøre en særlig statistik om det problem, sådan at vi kan følge med i, hvordan det går. I dag er det sådan, at af de tilsammen gennemsnitlig 198 dage, som en asylsag tager, medgår de 52 dage til udrejse, dvs. politiets arbejde med at få arrangeret en udrejse. I nogle tilfælde ved vi, at det trækker utåleligt længe ud, og det er også baggrunden for, at vi har lavet den 3-måneders-regel, der nu er en del af udlændingelovgivningen; det skete i forbindelse med den sidste ændring.

Jeg er glad for, at et så bredt flertal i Folketinget, som der har været tale om her, i løbet af de seneste par år har taget opgaven på sig med at få gjort op med de umenneskeligt lange sagsbehandlingstider. Vi ved, at resultatet af de lange sagsbehandlingstider jo er, at folk bliver dårligere rustet til en tilværelse, uanset om den så kommer til at foregå i Danmark, fordi man får asyl, eller om man skal rejse tilbage til sit hjemland.

Vi føler os nu på baggrund af erfaringerne med de opstramninger, der er sket, overbevist om, at vi godt kan nå den målsætning, vi har sat os, nemlig at vi skal ned på omkring 10 måneder, og som det fremgår af nogle af de tal, jeg har nævnt her, er vi for nogle sagsgrupper i hvert fald meget tæt på at nå det, i andre sagsgrupper er det mere problematisk.

Men jeg vil godt samtidig opfordre til, at man forstår de problemer, der er knyttet til det. I nogle perioder vil der være flygtningegrupper, hvis sager kan afgøres hurtigt og enkelt, fordi man har en meget stor viden om forholdene i deres hjemlande, sådan at det er nemt at efterfinde oplysninger om den enkeltes situation i det land, man er flygtet fra.

I andre perioder kan der være tale om flygtningegrupper, hvor det er meget vanskeligt at få disse oplysninger frem, og i de perioder vil der selvfølgelig være nogle længere sagsbehandlingstider. Vi vil gerne dele den viden ikke blot med Folketinget, men også med en bredere offentlighed, for derved håber jeg, at der kan skabes en større forståelse for, at det i praksis vil være sådan, at sagsbehandlingstiderne naturligvis svinger efter, hvilke typer asylansøgere der kommer, og fra hvilke landegrupper de kommer.

Til fru Anne Baastrup og hr. Søren Søndergaard vil jeg sige, at jeg naturligvis beklager, at de ikke vil være med til de opstramninger, der er tale om her. Jeg er aldeles uenig i det synspunkt, at der skulle være tale om overtrædelse af menneskerettigheder eller noget tilsvarende. Jeg synes også godt, at man kunne efterlyse lidt mindre dobbeltmoral, for det er jo netop – og det har jeg med glæde lyttet mig frem til – også i SF og hos Enhedslisten, man er dybt bekymret over lange sagsbehandlingstider.

Derfor må man naturligvis også ville midlerne til at få dem bragt ned. Jeg har hverken fra SF eller Enhedslisten hørt andre forslag til, hvordan man kunne få de lange og menneskeligt dybt belastende sagsbehandlingstider ned. Der må man vælge, om man vil være med til opstramninger – det har man ikke villet, det ville man heller ikke sidste gang eller forrige gang – ellers må man sige, o.k., at så er man nu engang ikke i stand til at bidrage til det fælles mål, som jeg synes er meget vigtigt, nemlig at vi får en retssikkerhedsmæssig grundig og helt forsvarlig asylsagsbehandling, men samtidig også nogle kortere sagsbehandlingstider.

Den viden, vi har nu, viser, at det vil et bredt flertal i Folketinget godt medvirke til, og det vil jeg godt sige tak for.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Ministeren mente, at vi ville have målet uden at ville midlerne. Så vil jeg godt spørge ministeren om, hvor meget det nedsætter sagsbehandlingstiden, at man opbevarer fingeraftryk i 5 år af folk, der har fået asyl. Det må være muligt for ministeren at give et svar på det spørgsmål.

Man kunne fristes til at sige, at der er noget, der er løgn, og der er noget, der er statistik, og nogle gange så er grænsen flydende.

Jeg synes, at det tal, der er interessant, er det, der siger, hvor lang tid det tager med sagsbehandling for de folk, som får asyl i landet. Det er det, vi snakker om her, og det er det, der er interessant. Det er jo ikke, hvor hurtigt det går at få folk smidt ud. Det handler om, hvor lang tid det tager for dem, som får asyl i landet. Det er i forhold til de personer, at 3-års-reglen bliver interessant. Når vi har fået det tal, kan vi få klarhed over, om der er tale om en 4-års-regel eller en 5-års-regel eller hvad.

Men uanset hvilken regel der er tale om i gennemsnit, håber jeg, at ministeren kan bekræfte, at hvis man har været 4 år om at få asyl i Dan-

mark, så kan man i op til 7 år efter, at man er kommet til landet, blive sendt tilbage. Det er lige præcis det, Venstre og De Konservative foreslog i forbindelse med bosnierloven, og som regeringen dengang meget kraftigt gik imod. Det vil sige, at for dem er der ad bagvejen indført en 7-års-regel. Det vil jeg godt have, at ministeren bekræfter.

Så lød det jo meget godt, at vi alle sammen var enige, og at udvalgsarbejdet var gået godt osv. Nu er det sådan, at SF og Enhedslisten ikke har lavet noget betænkingsbidrag, og det har vi ikke lavet, fordi der på det tidspunkt, hvor vi skulle afgive betænkning, manglede et helt centralt papir, et helt centralt svar, et meget, meget interessant dokument i hele vurderingen af det her spørgsmål, nemlig dokumentet om Udenrigsministeriets vurdering af den redegørelse, som er blevet lavet.

Derfor har vi den opfattelse, at forslaget må tilbage i udvalget mellem anden og tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Vi ved jo alle sammen – i hvert fald mange af os og ikke mindst ministeren – at der er et antal asylansøgere og vel især dem, hvis mulighed for at få asyl er meget lille, som benytter lejligheden til, mens de er asylansøgere i Danmark, at indgå et såkaldt proformægteskab og derved skaffe sig opholdstilladelse i Danmark. Derfor var der et stort flertal, der i en betænkning for tre år siden, den 11. juni 1992, sagde, at denne mulighed ikke skulle foreligge. Man skulle ikke kunne indgå ægteskab, før man havde fast ophold, altså havde fået asyl i Danmark.

Nu sagde ministeren for et øjeblik siden – jeg tror ikke, jeg hørte galt – at ministeren ikke fandt, at et forbud mod, at en asylansøger gifter sig med en dansk statsborger, er rimeligt, og at det var i modstrid med dansk tankegang.

Men nu er ministeren jo også socialdemokrat, og derfor vil jeg godt spørge: Vil det sige, at Socialdemokratiet har skiftet holdning, og at man nu løber fra det tilsagn og det betænkningssudkast, man skrev den 11. juni 1992, hvor man helt klart og tydeligt sagde, at der ikke skulle være mulighed for at indgå ægteskab, før man havde fast ophold i Danmark? Har man skiftet holdning?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Indenrigsministeren har fuldstændig ret i, at det for SF er meget vigtigt at få en hurtig sagsbehandling i asylfasen. Men det, jeg spurgte om, da jeg holdt mit indlæg, var: Hvad betyder det for den hurtige sagsbehandling, at man tager fingeraftryk af mennesker, som man er udmærket klar over hvem er, og som man har en klar identifikation af? Hvad betyder det for den samlede sagsbehandlingstid for mennesker, der skal igennem en almindelig asylsagsbehandling, at man i situationer, hvor der er en forventning om, at det drejer sig om en åbenbart grundløs-sag, der kan køres efter hasteproceduren, fængsler disse mennesker, og det i en situation, hvor Udenrigsministeriet er meget florumvundet i afvisningen af, at det skulle være i strid med menneskerettighedskonventionen?

Der skal ikke være tvivl om, at vi i SF synes, at ministerens forslag om udlændingattachéer er en glimrende idé. Det hovedproblem, vi har med den langvarige asylsagsbehandling, er manglende oplysninger, det er mangelfulde og urigtige oplysninger, man har skrabet sammen, og som man så skal tilbage og undersøge igen. Det er dér, hovedproblemet er for de helt almindelige asylsagsbehandlinger.

Det, vi ser som problemer i dette lovforslag, er fingeraftrykkene – det er mig en gåde, hvad de skal bruges til. Jeg kan frygte det værste, jeg ved ingenting – og så spørgsmålet om at fængsle folk, som man alligevel sender ud efter et par dage.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg mener – og det er et svar til fru Anne Baastrup – at man i Per Sørensen-udvalgets betænkning meget klart har argumenteret for, hvorfor det er en fornuftig fremgangsmåde at tage fingeraftryk af asylansøgere. Jeg har heller ikke nogen form for forståelse for, at det skulle være et meget voldsomt personligt indgreb at tage fingeraftryk af folk, der lægger deres ansøgning ind i et fremmed land om at komme dertil med henblik på at få varigt ophold.

Grunden til, at Per Sørensen-udvalget – og jeg vil godt understrege et enigt Per Sørensen-udvalg – går ind for denne regel, er, at man har erfaringer med, at der er nogle, der samtidig søger asyl i flere forskellige lande, og at man på den måde får et langt bedre redskab til at tage hånd om det misbrug, som vi ved finder sted. Det er ikke i noget stort omfang, men vi ved, at

det finder sted, og derfor skal vi selvfølgelig også, hvis vi mener det alvorligt med at behandle udlændingepolitikken med samme kritiske øjne, som vi behandler alle andre politiske områder, være villige til at bruge midlerne til at undgå misbrug af reglerne.

Til hr. Søren Søndergaard kan jeg selvfølgelig bekræfte, at det ikke er sådan, at opbevaring af fingeraftryk i sig selv betyder noget for asylsagsbehandlingen eller for asylsagsbehandlingstiden; det var heller ikke det, jeg sagde i mit indlæg. Det, jeg anfægter, er, at de samme partier, som deler regeringens bekymring over de for langvarige og menneskeligt belastende asylsagsbehandlingstider, vil stemme imod de opstramninger, der er tale om nu.

SF stemte også imod sidste gang og forrige gang, vi lavede det, og dér må man altså vælge at ville gøre det politiske arbejde, også når det er en lille smule besværligt. Ellers har man meldt sig ud af den fælles indsats, der skal til, for at vi kan få løst problemerne med de lange sagsbehandlingstider. Jeg er glad for, at et bredt flertal i Folketinget har taget den opgave på sig. Vi begynder nu at se resultaterne i form af kortere sagsbehandlingstider på alle sagstyper.

Hr. Søren Søndergaard spurgte specielt til de sager, hvor der er tale om, at der gives tilladelser og ikke afslag. Der er det sådan, at hvis vi tager alle sager, der er færdigbehandlet i april 1995, har tidsforbruget været 181 dage – det er naturligvis et gennemsnitstal. Når det gælder de øvrige sagstyper efter normalproceduren, er tallene af samme størrelse, og i øvrigt er det sådan, at vi kan se over hele linjen, at pilen peger den vej, den skal, nemlig nedad.

Jeg mener, at vi nu får skabt de tilstrækkelige redskaber til, at vi kan få den kombination, som hele tiden har været denne regerings ønske med udlændingepolitikken, nemlig at den skal være stram og humanistisk på samme tid. I det humanistiske ligger også, at vi har taget anfægtelsen over de alt for lange sagsbehandlingstider, som den tidligere regering afleverede, på os. Vi har taget den på os i en sådan grad, at vi nu kan se, at det går i den rigtige retning, og at vi ved udløbet af denne folketingsperiode vil have opfyldt de målsætninger, som vi satte op ved starten.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Så let skal indenrigsministeren ikke slippe!

Nu kan det selvfølgelig være en forglemmel-

se, men jeg stillede indenrigsministeren et meget klart spørgsmål vedrørende muligheden for, at asylansøgere, mens de er i asylfasen, kan indgå ægteskab her i Danmark. For som jeg også nævnte, ved man jo, at et antal af dem udnyttes til at indgå proformaægteskab og dermed få opholdstilladelse i Danmark, selv om de ellers med meget stor sikkerhed ville være endt med ikke at få asyl i Danmark.

I erkendelse af det skrev Socialdemokratiet sammen med et flertal i Folketinget en betænkning den 11. juni 1992, hvor man sagde, at ægteskabsloven skulle ændres, således at kun folk, der havde fast ophold i Danmark, kunne indgå ægteskab – det vil altså sige flygtninge, der havde fået asyl, og andre, der boede fast i Danmark. Og så sagde ministeren for et øjeblik siden, at det forbud ønskede man ikke, og at det var i modstrid med dansk tankegang.

Så er mit spørgsmål stadig væk, da ministeren jo ud over at være minister i en regering med tre partier også er socialdemokrat: Vedstår Socialdemokratiet ikke det, man skrev i betænkningen den 11. juni 1992? Løber man fra det nu? Det vil jeg godt have et svar på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 52 stemte for, 65 imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 50 stemte for, 64 imod.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 51 stemte for, 64 imod.

Ændringsforslag nr. 5 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 forkastedes, idet 52 stemte for, 65 imod.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes, idet 52 stemte for, 65 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 og 10 og § 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 forkastedes uden afstemning.

§ 2, ændringsforslag nr. 12-17, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 18, § 4, således ændret, og § 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Jeg skal her udsætte mødet til kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 30 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 11.47

Mødet genoptaget kl. 13.00

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse:

»I Statsrådsmødet den 31. maj 1995 har Hendes Majestæt Dronningen meddelt samtykke til, at Hans kongelige Højhed prins Joachim Holger Waldemar Christian indgår ægteskab med Alexandra Christina Manley, der er britisk statsborger og tilhører den anglikanske kirke. Det er tilkendegivet, at Alexandra Christina Manley vil overgå til den evangelisk-lutherske kirke og agter at indgive ansøgning om dansk indfødsret, således at hun løses fra sit britiske statsborgerforhold.

Jeg tillader mig at anmode hr. formanden om at underrette Folketinget herom. Sign. Poul Nyrup Rasmussen./Henning Lund-Sørensen«

Man gik til dagsordenens punkt 30, som var:
30) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 1788

1) Til kulturministeren af:

Jens Hald Madsen (V):

»Hvordan forestiller ministeren sig forløbet af den offentlige debat om fremtidens medielandskab, og hvor mange henvendelser har Kulturministeriet i den anledning fået?«

Jens Hald Madsen (V):

Under det seneste har der været en temmelig kraftig debat om, hvordan man skal forholde sig til fremtidens medielandskab, og hvordan man egentlig griber det an. Det er derfor, jeg stiller spørgsmålet til ministeren om, hvordan ministeren forestiller sig forløbet af den offentlige debat om fremtidens medielandskab, og hvor mange henvendelser Kulturministeriet i den anledning har fået.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg kunne vende spørgsmålet om og spørge, om spørgeren er stærblind. Debatten kører livligt i medierne, og det er faktisk ganske epokegørende. Det er første gang, der på denne måde lægges et debatoplæg med åbne spørgsmål ud til folkelig besvarelse, og jeg tager det faktisk alvorligt, når det drejer sig om en demokratisk debat.

Det, jeg forestiller mig, er, at man læser debatoplægget, diskuterer det i familien, i venskredsen, på arbejdsplads, i partiforeninger, på uddannelsessteder, i Danmarks Radios mange programråd, amtsprogramråd, hvad ved jeg, i TV2's repræsentantskaber, og deltager i denne livlige offentlige debat i aviser, radio, tv og fagblade og/eller sender spørgsmålene og svarene på spørgsmålene ind til Kulturministeriet.

Derudover er jeg i gang med at planlægge en lang række møder rundt i landet før sommeren og efter sommeren, hvor emnet om de 20 spørgsmål til den danske befolkning er på dagsordenen. F.eks. skal jeg i dag om føje tid til Fyn – til amtsprogramrådet dér – og for et par uger siden besøgte jeg TV Syd.

Resultaterne af både de skriftlige reaktioner, jeg har fået, og møderne, der bliver holdt, vil naturligvis blive sammenfattet og indgå i

grundlaget for de politiske drøftelser, som jeg forventer starter til oktober. Regeringen vil i hvert fald være klar til den tid.

Der er til i dag modtaget godt 150 skriftlige reaktioner på debatoplægget, men det er solgt i mere end 17.000 eksemplarer og trykt i adskillige tusind, og det går sandsynligvis fra hånd til hånd, mange har lejlighed til at deltage.

Min konklusion er, at utrolig mange mennesker, foreninger, klubber, politiske partier osv. er med i debatten. Det er, hvad jeg kalder ægte folkeligt, det er det, vi kan her til lands, og jeg håber ikke, at Venstre har noget imod hverken folkeoplysning eller folkelig debat, før vi politikere beslutter os.

Jens Hald Madsen (V):

Det har vi bestemt heller ikke i Venstre. Jeg føler ikke, at jeg har stirret mig blind på tingene, men en gang imellem er der i hvert fald forlydender om, at det virker, som om ministeren har vendt det blinde øje til de private lokale tv'er og lokale radioer. Det giver mig anledning til at spørge ministeren, om ministeren aktivt vil involvere de private lokale tv-stationer og private lokale radioer i denne debat.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Som det sikkert er spørgeren bekendt, har jeg for et års tid siden eller halvandet holdt en række møder netop om de lokale medier. Der er også blevet udarbejdet den såkaldte Jauert-Prehn-rapport, der tager fat på de lokale medier, og derfor er jeg selvfølgelig også opmærksom på, at radiofaxen og andre kommercielle folk mener, at jeg ganske har glemt den sektor.

Den sektor kom faktisk først i mit opmærksomhedsfelt, så det er noget af en tilsnigelse, hvis man mener, den ikke er med, og det er i hvert fald udtryk for en ganske kolossal historieløshed, hvis man ikke kan huske bare et par år tilbage.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1789

2) Til kulturministeren af:

Flemming Oppfeldt (V):

»Hvornår vil ministeren give sit eget og regeringens bud på fremtidens mediepolitik?«

Flemming Oppfeldt (V):

Det er jo rimeligt tunge spørgsmål, vi drøfter i denne debat. Det er spørgsmål om digitale tv-kanaler, det er public service-forpligtelser, det er den offentlige finansiering, det er den private finansiering, det er ændring af reklamemulighederne for TV 1 og TV 2, og det er nye landsdækkende tv-kanaler. Og da må det vel være – og det er det, vi efterlyser – et minimum, at en regering om ikke lægger et helt program frem forud for en debat, så som minimum fremlægger, hvad det er for nogle mål, regeringen har.

Men jeg holder mig til det mere beskedne spørgsmål: Hvornår vil regeringen spille ud selv?

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Det er fuldstændig rigtigt, at det er komplicerede spørgsmål, og derfor kræver de også, at de mennesker, der skal svare bl.a. Folketinget, har sat sig ind i, hvad det er, der skal svares på. Det gælder både teknisk, økonomisk og struktur-mæssigt.

Det er klart, at regeringen også vil komme med sit oplæg, og det vil regeringen gøre, når vi samles igen til oktober. Jeg går ud fra, at spørgere-ns spørgsmål er ganske retorisk ment, da jeg allerede har haft lejlighed til skriftligt at besvare spørgsmålet her i Folketinget.

Flemming Oppfeldt (V):

Nå, men så kommer mit lille tillægsspørgsmål:

Når regeringen fremlægger sit bud i oktober måned, bliver der så en periode til offentlig debat derefter? Eller tager man hele debatperioden nu som indtægt, og så får vi ikke nogen særlig offentlig periode, efter at regeringen har fremlagt sit program?

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Svaret er ja, og jeg kunne spørge spørgeren: Hvad ellers?

Jens Hald Madsen (V):

Jeg bliver nødt til at spørge ministeren, om ministeren ikke føler, at når hun giver hr. Flem-

ming Oppfeldt ret i, at det er et komplekst område og komplicerede ting, så er det den omvendte rækkefølge, man bruger.

Ville den rigtige rækkefølge ikke være, at det, som vi har ventet på i så lang tid, nemlig et bud fra regeringen på, hvilket fremtidigt medielandskab der skal være, kom først, så man kunne få en reel offentlig debat?

Kulturministeren (Jytte Hilden):

I efteråret 1993 indgik jeg en licensaftale. Det var de daværende regeringspartier og SF, der stod bag. Venstre havde oppositionskuller på det tidspunkt.

I forbindelse med licensaftalen blev det aftalt, at jeg i 1995 skulle fremlægge regeringens bud på medielandskabet. Jeg har valgt at gøre det i første runde i form af en række spørgsmål.

Det er efterhånden svært at undgå at komme i avisen på denne her måde for Venstrefolk.

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg er meget ny i det her med spørgetid. Men nu spørger jeg på denne måde: Hvor finder vi en vejledning om, hvad der er regeringens politik i denne sag? Så kunne vi også begynde at forholde os lidt til det. Det ville hjælpe os lidt i debatten i virkeligheden. Altså, hvor er regeringens mål inden for hele medieområdet?

Det er noget meget fundamentalt, vi spørger om, og jeg synes godt, vi kunne få et bedre svar, men jeg ved ikke, om det kan lade sig gøre.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Det er selvfølgelig overraskende for Venstre, at nogle kan lave noget overraskende.

Det, jeg har gjort, er, at jeg har lagt spørgsmål ud til debat. Venstre kan være ganske rolig, og de tre musketerer, som sidder her for at stille yderligere spørgsmål, kan også være ganske rolige. Regeringen skal nok lægge sine synspunkter frem, og jeg glæder mig også til at høre andet end tåbelige spørgsmål fra Venstre.

Formanden:

Det var nok lige på kanten af, hvad formanden skulle påtale, men o.k.

Er spørgsmålet sluttet? Ja.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1792

3) Til kulturministeren af:

Helge Sander (V):

»Hvilke konsekvenser vil regeringens eventuelle indgreb på fodboldens arbejdsmarked få for dansk fodbolds internationale relationer?«

Skriftlig begrundelse

Med en pressemeddelelse onsdag den 24. maj 1995 bekendtgjorde kulturministeren, at der var indgået en politisk aftale mellem regeringen, SF og Enhedslisten om regulering af transferreglerne.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Spørgsmålet er stillet, før hr. Helge Sander i går havde lejlighed til sammen med Folketingets andre idrætspolitiske ordførere at høre en orientering fra de partier, der står bag den aftale, som vi har indgået.

Som det fremgår af pressemeddelelsen af 24. maj 1995, går den politiske aftale mellem regeringspartierne, SF og Enhedslisten ud på ved lov at regulere transferforholdene vedrørende nationale klubsift ved kontraktsudløb, medmindre – og jeg gentager: medmindre – parternes organisation selv finder frem til et politisk tilfredsstillende kompromis. Jeg både håber og tror, at parterne selv finder en løsning i løbet af sommeren. Der er alene tale om klubsift mellem danske klubber. Reglerne vil i givet fald omfatte både danske og udenlandske spillere, der har spillerkontrakt her i landet. Skift til og fra udenlandske klubber berøres ikke af denne aftale.

Kulturministeriet har anbefalet Udenrigsministeriet, at regeringen i den såkaldte Bosman-sag, som verserer for EF-Domstolen, afgiver indlæg på retsmødet for den mundtlige forhandling den 20. juni 1995 med basis i den ovennævnte politiske aftale, som der kan konstateres et flertal for i Folketinget.

Helge Sander (V):

Jeg takker for svaret, og jeg har naturligvis, som det også står i begrundelsen for spørgsmålet, henholdt mig til den pressemeddelelse, som Kulturministeriet har udsendt den 24. maj. Som en konsekvens af denne og ministerens svar vil jeg gerne spørge, hvilke eksempler der ligger til grund for dette indgreb.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg kan svare på den måde, at baggrunden for pressemeddelelsen og baggrunden for den politiske aftale, der altså står et flertal af folketingsmedlemmer bag, er, at det såkaldte Ole Borch-udvalg i 17 måneder har forhandlet, og dér sidder parterne på hver sin side af bordet og er ikke nået frem til nogen definitiv løsning på de problemer, som vi snakker om her.

Jeg har fået en henvendelse fra udvalgets formand, som ikke mener, han var i stand til at komme længere på det tidspunkt, da han skrev. Det var baggrunden for, at jeg tog kontakt til de partier, som har tilkendegivet stor interesse for at løse disse problemer og stor interesse i, at vi politisk kommer videre på den måde, at vi endnu en gang forsøger at få parterne til at forhandle sig på plads.

Det er det, aftalen er udtryk for, og det er det, der står i pressemeddelelsen.

Helge Sander (V):

Ministeren understregede, at det drejede sig om nationale forhold. Det, der har optaget sindene, er selvfølgelig de sager, der har verseret i pressen, og det er udenlandske eksempler.

Derfor gentager jeg: Hvilke eksempler er baggrunden for, at ministeren skrider til så drastisk en beslutning som at lave en aftale om indgreb på det danske arbejdsmarked?

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til at gentage. Baggrunden for den politiske aftale, der blev indgået forleden dag, er, at man er kørt fast i det såkaldte transfer-Ole Borch-udvalg, som blev nedsat for 17 måneder siden, og jeg har et håb om, et ønske om, at denne form for tilkendegivelse fra et flertal af folketingsmedlemmer vil få parterne til forhandlingsbordet endnu en gang.

Helge Sander (V):

Jeg må konstatere, at ministeren ikke vil eller ikke kan svare på spørgsmålet, og derfor vil jeg sige, at da vi alle ved, det er en meget kompliceret sag, så er det jo lidt imponerende, at det, som eksperterne ikke har kunnet klare på 17 måneder, kan kulturministeren klare på fire dage ved at lave en vidtrækkende aftale, som har til konsekvens, at der kommer et lovforslag på arbejdsmarkedsområdet, for vi taler om professionel idræt.

Hvad der også er interessant, er, at nu siger man, at det er nationale forhold, men vi ved jo,

at DBU og de danske spillere indgår i allerhøjeste grad, måske mere end noget andet land i Europa, i det europæiske samarbejde.

Dér vil jeg gerne høre, om der blot har været kontakt til DBU eller til de internationale fodboldforbund, inden man er gået til så drastiske beslutninger.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg havde forleden dag lejlighed til at diskutere disse spørgsmål på baggrund af pressemeddelelsen med to europaparlamentsmedlemmer, Niels Sindal og Freddy Blak, for at sikre, at der også er kendskab i det danske nationale system til nogle af de kontakter, som det internationale politiske system har.

Jeg gentager, at det er mit håb, at på baggrund af den pressemeddelelse og den aftale, der blev lavet forleden dag, vil parterne finde hinanden, så vi ikke behøver at skride til nogen form for lovgivning.

Det er mit klare ønske, det er mit klare håb, og det er såmænd også min klare forventning.

Helge Sander (V):

Lad mig sige det klart: Det er også Venstres håb og ønske, og i en parentes vil jeg gerne bemærke, at det var faktisk helt konkret på forslag fra mig, at man gik i gang med et udvalgsarbejde, så ønskerne er ens, men der er stor forskel på, om man lægger et stykke papir ledsaget af en pistol på bordet eller man giver andre chancen. Det er jo ikke sket her. Efter 17 måneders udvalgsarbejde tager man en drastisk konsekvens efter fire dage og siger: Nu lovgiver vi, hvis der ikke er enighed. Det er meget vanskelige vilkår.

Men jeg giver ministeren endnu en chance, for det er noget, der betyder en hel del for sagen. Har ministeren ud over de to socialdemokratiske europaparlamentsmedlemmer haft kontakt til de internationale fodboldorganisationer eller blot til DBU? Det er det samme spørgsmål, jeg stiller igen – jeg beklager – da der ikke var noget svar.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg har ikke personlig haft nogen kontakt til de grupper, som hr. Helge Sander omtaler. Jeg kan se af papirer og presse, at DBU heldigvis har den samme intention, at parterne meget gerne skulle kunne nå hinanden, og det ser jeg som et meget spændende udgangspunkt. Jeg tror, præcis det samme gælder for spillerne. Det vil være

min forventning, at mange parter på nuværende tidspunkt kontakter hinanden på kryds og tværs, og derfor glæder det mig også, at hr. Helge Sander er enig i målsætningen, som han var det, da udvalget blev nedsat.

Formanden:

Spørgsmålet er sluttet, da der er givet den tid, vi må. Hr. Helge Sander har fået to gange to minutter plus to gange et minut, og jeg tør ikke af hensyn til konsekvenserne fravige reglerne.

Spm. nr. S 1749

4) Til indenrigsministeren af:

Jens Løgstrup Madsen (V):

»Vil ministeren på baggrund af sine udmeldinger om en kommende forskningsrapport om udbud og udlicitering på det kommunale område redegøre for denne rapports kommissorium og for, hvorledes et uafhængigt forskningsinstitut vil blive udvalgt?«

Skriftlig begrundelse

Indenrigsministeren har under udvalgsbehandlingen af forslag til lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder (L 151) stillet i udsigt, at et uafhængigt forskningsinstitut vil udarbejde en rapport om udbud og udlicitering på det kommunale område, jf. svar på spørgsmål nr. 56 til lovforslaget.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det er helt rigtigt, at jeg ved besvarelsen af spørgsmål nr. 56 til lovforslag nr. L 151 har sagt, at jeg synes, det vil være en god idé at få udarbejdet en rapport om de erfaringer, man har med udbud og udlicitering. Baggrunden for det er, at der jo er mange løse ender i den debat. Jeg mener også, at der er rigtig mange myter. Man er på meget lidt sikker grund, når man diskuterer fordele og ulemper i forbindelse med udbud og udlicitering. Det truer meget ofte med at afspore debatten, og det synes jeg ikke man kan være tjent med, hvilket principielt udgangspunkt man så i øvrigt har.

Vi vil få bedre grund under fødderne, når vi får den rapport, der kommer fra Indenrigsministeriet og Finansministeriet i fællesskab. Til gengæld tror jeg, at vi allerede nu kan se i øjnene, at

det ikke vil være tilstrækkeligt, og det er baggrunden for, at jeg derudover har foreslået, at vi lader et uafhængigt forskningsinstitut lave en særlig undersøgelse. Som eksempel på de ting, som man kunne forestille sig kunne tages op, kan jeg nævne interviews og forløbsundersøgelser af konkrete udbudsforretninger i et antal kommuner. På den måde ville vi nemlig kunne få et meget nyttigt supplement til de oplysninger, der vil være i statusrapporten.

Jeg finder det til gengæld ikke muligt – og jeg vil godt sige helt åbent, at jeg finder det heller ikke rimeligt – hvis jeg forud for afgivelsen af den første statusrapport til statsministeren nærmere skulle beskrive, hvilke konkrete emner der skulle med i undersøgelse nr. 2. Jeg ville heller ikke finde det rimeligt, at jeg skulle redegøre for, hvem der skulle lave en sådan statusrapport.

Hvorfor så ikke det? Ja, fordi de spørgsmål først endeligt vil kunne afklares, når vi har den første rapport. Det er et supplement til den, jeg gerne vil have lavet, og vi vil tage stilling til det meget hurtigt efter den første rapport, men det må nu engang være sådan, at vi først lige identificerer: Hvad er det for nogle huller, der er i den viden, vi har efter rapport 1? – og så laver vi rapport 2. Det synes jeg er den rigtige rækkefølge.

Jens Løgstrup Madsen (V):

I forbindelse med den forskningsrapport, som ministeren vil lave, vil spørgsmålet om udbud komme op. I forbindelse med udbud er det enten en ekstern leverandør, som kan få ordren og stå for gennemførelsen af projektet, eller det kan være kommunen selv, der gennem sit eget bud kan få opgaven.

Vil ministeren drage omsorg for, at der i den forskningsrapport også bliver kigget på de steder, hvor kommunerne selv får opgaven i forbindelse med et udbud?

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Som jeg svarede for et øjeblik siden, vil det nærmere kommissorium først kunne udformes og valget af forskningsinstitut først kunne foretages, når vi har rapport 1. Når vi har kigget på den – og jeg drøfter den meget gerne med både flertal og mindretal her i Folketinget – vil vi så kunne få helt nøje identificeret: Hvor er det, der først og fremmest er brug for supplerende viden? Når vi ved det, kan vi sætte forskningsrapporten i gang, og jeg deltager også meget

gerne i debatter med hr. Løgstrup Madsen om det spørgsmål forinden.

Jens Løgstrup Madsen (V):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at fra Venstres side har vi lagt specielt stor vægt på de situationer, hvor kommunerne selv går ind og løser opgaven, selv vinder et udbud, man selv har foretaget. Det er vigtigt for os, at ministeren ikke gennem den måde, hvorpå kommissoriet bliver lagt op, afskærer den institution, som skal lave rapporten, fra at kunne beskæftige sig med de steder, hvor kommunerne selv vælger at løse dem.

Vil ministeren garantere, at ministeren ikke vil afskære denne forskningsinstitution fra at beskæftige sig med de sager, hvor kommunerne selv vælger at løse opgaven?

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg synes faktisk, jeg har sagt det meget klart. Udarbejdelse af kommissorium og valg af forskningsinstitut kan nødvendigvis først finde sted, når vi har den første rapport. Den første rapport bliver lavet af Finansministeriet og Indenrigsministeriet i fællesskab. Når vi har studeret den, kan vi sige: Hvor er det, vi først og fremmest har behov for supplerende viden? Er det på områder som det, hr. Løgstrup Madsen nævner, vil det komme til at indgå. Er det på andre områder, vil det komme til at indgå. Formentlig vil der være tale om begge dele.

Men det vil nu engang være den rigtige rækkefølge, at vi først beskriver tingene ud fra den viden, vi har, og så beslutter vi os til, hvad det efterfølgende er, vi gerne vil have beskrevet nøjere, og jeg vil godt sige, at jeg har gode forventninger til, at vi på den måde også kan få gravet nogle spadestik dybere, for et af de store problemer i forbindelse med udliciteringsdebatten er, at den bevæger sig på overfladen, og at der er nogle automatindstillinger på, hvad der er positivt, og hvad der er negativt. Det synes jeg ikke vi kan være tjent med, og det er uanset, om man på forhånd har et positivt eller et negativt forhold til udliciteringer. Derfor er det et forsøg på at få skabt bedre basisviden, sådan at debatten om udlicitering kan blive mere kvalificeret, og det tror jeg at begge parter må have en helt grundlæggende interesse i.

Jens Løgstrup Madsen (V):

Det fremgår af ministerens svar i forbindelse med lovforslag nr. L 151, at denne rapport fra

Indenrigsministeriet og Finansministeriet vil være færdig i morgen. Så burde det måske også være muligt allerede på nuværende tidspunkt at give nogle indikationer i forbindelse med det spørgsmål, jeg tidligere har rejst.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg tør ikke stå inde for det helt præcise færdiggørelsestidspunkt, og derfor må rapporten først foreligge. Den må derefter analyseres. I den analyse er jeg glad for at der er en god partner i hr. Jens Løgstrup Madsen, og på det tidspunkt – når vi har lavet analysen – tager vi stilling til et kommissorium, og hvad der i øvrigt skal undersøges, og hvem der skal foretage undersøgelsen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1782

5) Til trafikministeren af:

Jette Gottlieb (EL):

»Vil ministeren oplyse om DSB's planer i 1995 og 1996 om at lukke eller delvis lukke mindre og halvstore stationer på S-togs-nettet såvel som på regionalnettet?«

Skriftlig begrundelse

Enhedslisten finder det absurd at lukke eller delvis lukke stationerne, der jo netop er en af de serviceydelse, som DSB skal konkurrere på.

Jette Gottlieb (EL):

Når jeg ønsker at høre nærmere om planerne for stationslukning, er det for at være forud for processen. Hvad er det videre forløb i processen? Er det et spørgsmål om at centralisere servicen på de større stationer, eller hvad er det grundlæggende formål med lukning af stationer?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg kan til det ærede medlem oplyse, at DSB ikke har planer om at lukke stationer. Jeg kunne næsten svare: Tværtimod. Der er planer om at åbne nye stationer.

Imidlertid er det jo således, at DSB har planer om ændringer i billetsalgsfunktionen, og der foregår en række overvejelser om en modernisering heraf i forbindelse med, at DSB Passengerdivision udarbejder ny forretningsplan, der handler om modernisering og forbedring af bil-

letsalgsfunktionen og rejseinformation således, at man kan gennemføre en bedre service over for brugerne og kunderne i DSB.

Imidlertid er arbejdet ikke så langt fremme, at der endnu foreligger nogen konkrete beslutninger, men som sagt foregår der overvejelser herom i DSB's direktion.

Jette Gottlieb (EL):

Det er muligt, at der er et terminologiproblem, men det er min bedste overbevisning, at hvis man ikke kan komme ind i en station, så er stationen lukket. Det betyder ikke, at toget ikke holder ved stationen. Det er to forskellige ting.

Mit spørgsmål er et spørgsmål om betjening på stationen, og det er ikke sandt, at der ikke er konkrete planer. Jeg kan da nævne eksemplet med Gørding station. Der er planerne meget langt fremskredne. Man har prøvet at finde forskellige alternativer og er nået frem til, at en af de løsninger, der kan gøre, at man måske alligevel kan få lov at købe billetter i den by, er, at man beder den lokale købmand om at varetage forhandlingen.

Hvis det ikke er et spørgsmål om at lukke stationer, så forstår jeg ikke, hvad det betyder.

Jeg vil spørge ministeren, om de planer kan uddybes nærmere.

Tommy Dinesen (SF):

Under behandlingen af lovforslaget om DSB's professionelle bestyrelse kom det frem, at Jernbanerådet i fremtiden skulle have større indflydelse eller i hvert fald skulle høres i større sager. Nu har vi ikke været samlet i det nye Jernbaneråd, men jeg vil spørge ministeren, om det er en af de sager, der vil komme til Jernbanerådet, for der er flere af rådets medlemmer, der har udtalt sig, bl.a. Forbrugerstyrelsen.

Jeg vil spørge, om det her får betydning for blinde og svagsynede. Jeg har fået en del breve, efter at det er kommet frem, at man har de planer.

Jeg vil også spørge, om det får indflydelse på den aftale, der er mellem DSB og P&T om billetsalgssteder. Der foreligger en aftale fra 1992 indgået i Trafikudvalget.

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg tror, at der ved et tillægsspørgsmål fra fru Jette Gottlieb blev skabt en lille smule klarhed over, hvad spørgsmålet egentlig går ud på.

Jeg forstår nu, at spørgsmålet ikke handler om lukning af mindre og mellemstore stationer i

DSB, men derimod om noget helt andet, nemlig billetsalgsfunktionen, og det vil jeg også meget gerne svare på, selv om det ikke er det spørgsmål, der oprindeligt er stillet af fru Jette Gottlieb.

Det er jo således, at der foregår overvejelser i DSB om, hvordan man kan modernisere billetsalget. Det er ikke sikkert, at vi netop har fundet den optimale og mest fornuftige måde at varetage billetsalgsfunktionen på. Det er jo meget muligt, at man i et moderne samfund med ny teknologi kan anvende den til en bedre service for kunderne, og at der også er andre, der kan sælge billetter for DSB end DSB selv. Det kan være posthuset, det kan være en købmand, som det påpeges i spørgsmålet, osv.

Det er naturligt og fornuftigt, at DSB overvejer, hvorledes de kan sikre en bedre service for kunderne. Det har ikke noget med lukning af stationer at gøre, som det fejlagtigt fremgår af det spørgsmål, der er stillet.

Imidlertid tror jeg, at diskussionen handler om noget andet, nemlig om, at mange mennesker er utrygge ved mennesketomme stationer, men det har jo ikke noget som helst med billetsalg at gøre. En station bliver ikke befolket af, at der sidder ét menneske bag en billetsalgsluge i tidsrummet mellem kl. 7 om morgenen og kl. 15 om eftermiddagen, for at give et eksempel. Problemet er, at mange er bekymret for at færdes i og omkring stationer i tidsrum, der ligger noget senere på dagen, og over for det forhold er det nødvendigt at gøre en helt ekstraordinær indsats. Jeg mener, at det, vi skal vie vores opmærksomhed, er, hvordan vi kan have personale på stationerne på de tidspunkter, hvor folk ikke trygt kan færdes der.

Det er naturligvis noget, også DSB skal vie meget opmærksomhed, og på den givne foranledning er jeg da villig til at henvende mig til DSB og opfordre DSB til at tage de nødvendige kontakter til sociale myndigheder og politi for at få igangsat et arbejde, der skal munde ud i en bedre service og mere trygge forhold for kunderne på en række stationer – der i øvrigt måske ikke kan betegnes som øde – på tidspunkter, hvor folk kan føle sig utrygge ved at benytte stationerne.

Til hr. Tommy Dinesens spørgsmål om Jernbanerådets kompetence i denne henseende kan jeg sige, at Jernbanerådet kan give råd til bl.a. trafikministeren, og ved at læse presseklippene i Trafikministeriet har jeg forstået det sådan, at det også er et emne, som vil blive taget op på Jernbanerådets næste møde. Jeg anser det for

hensigtsmæssigt, at man kan få en fornuftig dialog herom.

Jeg kan også oplyse, at DSB er i dialog med Forbrugerrådet om problematikken, således at der er mange, der varetager også kundernes interesser. Der er en fornuftig dialog om, hvordan vi kan øge trygheden på stationerne, og hvordan vi inden for DSB kan gøre servicen i forbindelse med billetsalget mere moderne.

Jette Gottlieb (EL):

Det er sådan, at når DSB har meddelt sig over for de lokalsamfund, hvor de agter at lukke betjeningen på stationerne, giver de økonomiske begrundelser, nemlig at de ønsker, at det antal billetter, der bliver solgt, skal finansiere den pågældende betjening. Derfor vil jeg spørge, om det også er ministerens opfattelse, at enhver station på banenettet skal løbe rundt, eller om det også indgår i overvejelserne for de mindre stationer, at de bidrager til at føde den centrale del af banenettet, og at man ved nedskæring af servicen på de små stationer også fjerner en del af grundlaget for det samlede kundegrundlag.

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg er nødt til at sige, at disse overvejelser i DSB's direktion ikke er færdiggjort, og det vil altså også være svaret på, om man har henvendt sig til visse stationer, som jeg tror det udtrykkes af spørgeren: Det har man naturligvis ikke.

Færdiggørelsen af overvejelserne i DSB skal ske på en fornuftig og også forretningsmæssigt orienteret vis, og dermed svarer jeg altså også på, om der skal tages hensyn til økonomien.

Det skal være således, at resultatet af overvejelser om modernisering af billetsalgsfunktionen bliver, at DSB får flere kunder og hermed også flere tilfredse kunder. Så det handler ikke om forsøg på at gøre tingene dårligere for kunderne, men om at gøre tingene bedre for kunderne.

Jette Gottlieb (EL):

Et meget kort spørgsmål: Er det muligt at få DSB's driftsmæssige, økonomiske overvejelser at vide, således som spørgsmålet lyder: Hvilke stationer gør man sig overvejelser om at lukke i de kommende år?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg er ikke bekendt med overvejelser om konkrete stationer i forbindelse med de drøftelser, der foregår af forretningsplanen.

Det er min opfattelse, at det er en opgave for virksomheden DSB. Jeg har noteret med tilfredshed, at den bl.a. drøftes med Forbrugerrådet, og jeg kan oplyse, at jeg er helt tryk ved, at de øvrige overvejelser, som kan være af mere overordnet karakter i forbindelse med serviceniveauet for kunderne, i givet fald kan foregå i DSB's bestyrelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1783

6) Til trafikministeren af:

Jette Gottlieb (EL):

»Mener ministeren, at lukning eller delvis lukning af en række stationer på S-togs-nettet og regionalnettet fremmer DSB's såvel som hele den kollektive trafiks konkurrencesituation over for bilismen?«

Skriftlig begrundelse

En stærk nedsættelse af den service, som DSB hidtil har ydet bl.a. gennem mange små stationer, vil næppe styrke DSB's konkurrencesituation over for privatbilismen.

Jette Gottlieb (EL):

Ministeren har i den forrige besvarelse flere gange nævnt, at det, der var tale om, var en serviceforbedring, og at det ikke én gang for alle var givet, at betjening skulle foregå på den måde, man er vant til. Der vil jeg spørge: Er det ministerens opfattelse, at det er ligegyldigt, om en station er menneskebetjent eller maskinbetjent?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Det var et meget vanskeligt spørgsmål til trafikministeren. Jeg tror aldrig, man kan sige, at det vil være ligegyldigt, om en funktion er menneske- eller maskinbetjent. Imidlertid tror jeg, at man gør klogt i at gøre sig nogle grundlæggende overvejelser, der går på at vurdere, hvad der betyder mest for kunderne. Betyder det mest for kunderne, at der sidder et menneske bag en glasluge og kan sælge billetter, eller betyder det mest, at der er en servicefunktion over for passagererne i form af S-togs-servicemedarbejdere, der færdes på perronerne på tidspunkter, hvor billetsalget i øvrigt ville være lukket, og færdes i

togene, og derved gør tilværelsen mere tryk for passagererne i DSB. Jeg tror, at det er mest fornuftigt at sætte ressourcerne ind på det sidste.

I øvrigt må jeg endnu en gang understrege, at alle overvejelserne om billetsalgsfunktionsmoderniseringen i DSB altså ikke handler om at få færre kunder, men om at få flere kunder, der samlet set får et større udbud og et bedre servicetilbud fra DSB.

Jette Gottlieb (EL):

Er det ministerens opfattelse, at DSB især skal betjene de stærke, selvhjulpne kunder, eller er det også en væsentlig del af grundlaget at sikre, at de gamle, de usikre, de, der har brug for hjælp til at finde en videre forbindelse, børnene, den førstegangsrejsende kan føle sig betjent af DSB? Det kan ikke være tilfældigt, at ministeren hele tiden nævner billetsalget og aldrig nogen sinde nævner vejledning, hjælp til køreplanen og alle den slags ting.

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Det, trafikministeren forsøger at forklare, er faktisk, at målsætningen er det, som fru Jette Gottlieb spørger om.

Hensigten er at hjælpe dem, der måske ikke er 100 pct. selvhjulpne og hjælpe dem på de tidspunkter, hvor funktioner og service i dag er for beskedne. Det er det, det handler om, og til det formål har DSB også nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på, hvordan vi kan øge trygheden og gøre servicen bedre, bl.a. over for de kunder hos DSB, som fru Jette Gottlieb omtaler.

Jette Gottlieb (EL):

Er det det, der helt konkret udmønter sig i lukning af billetluger og opstilling af billetautomat til erstatning?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Det er meget svært at svare på, om det udmønter sig således, som der spørges om, i og med at disse overvejelser endnu ikke er færdige i DSB's direktion. Imidlertid vil jeg gerne understrege for femte gang, at der altså er tale om, at DSB overvejer, hvorledes servicen kan forbedres og trygheden øges for kunderne.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg kommer tilbage og spørger, om beslutningen om lukning af stationernes betjening er et resultat af arbejdet i DSB's kvalitetsråd, der, som det fremgår af DSB's årsberetning, blev nedsat som led i proces »Tilfredse kunder«.

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

En beslutning om DSB's forretningsplan er efter min opfattelse et direktionsanliggende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1784

7) Til trafikministeren af:

Jette Gottlieb (EL):

»Mener ministeren, at lukning eller delvis lukning af en række små og mellemstore stationer på S-togs-nettet og regionalnettet er i overensstemmelse med »Trafik 2005«?»

Skriftlig begrundelse

Udgangspunktet for »Trafik 2005« er bl.a. en styrkelse af den kollektive trafik, herunder at DSB skal søge at få ny vækst for den kollektive trafik – en målsætning, der næppe nås med nedskæringer i den service, som DSB yder.

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Spørgsmålet handler om, hvorvidt de overvejelser, der foregår i DSB om at erstatte billetsalgsfunktionen med en automatisk funktion på visse stationer, er i overensstemmelse med »Trafik 2005«.

Dertil vil jeg sige, at »Trafik 2005« handler om at gøre servicen og betjeningen af kunderne i den kollektive trafik bedre, og jeg må sige, at inden for de samlede rammer, som DSB opererer med, og som er bevilget af Folketinget, er det DSB's opgave at tilbyde den bedst mulige service og få flest muligt tilfredse kunder, og det er efter min opfattelse også det, der indgående overvejes i DSB's direktion for tiden, og jeg ventner naturligvis også spændt på at se det konkrete resultat heraf.

Det, jeg lægger vægt på, er, som jeg sagde før, at det udmønter sig i, at man samlet set får en bedre service, og at man samlet set får en større trykthed for kunderne i DSB's S-togs-net.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1785

8) Til undervisningsministeren af:

Frank Dahlgaard (KF):

»Hvordan kan ministeren i sit svar på spørgsmål nr. S 1608 af 19. maj 1995 fastslå, at alle elever, der optages i gymnasiet, har tilstrækkelige evner og færdigheder til at gennemføre en gymnasieuddannelse, når det er en kendsgerning, at der i nogle amter er etableret tilbud om læsetræning til gymnasiaster?«

Frank Dahlgaard (KF):

Ministeren svarer på spørgsmål nr. S 1609 – ikke 1608, som der fejlagtigt står – at der ingen grund er til at tvivle på, at elever, der af folkeskolen erklæres egnede til optagelse i gymnasiet, har de tilstrækkelige evner og færdigheder til at gennemføre uddannelsen.

Hvordan harmonerer det med svaret på spørgsmål nr. S 1612, hvor ministeren fortæller, at der faktisk nu i enkelte amter er oprettet tilbud i gymnasierne om læsetræning af elever, der har svært ved at læse?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg går ud fra, som spørgeren også hentyder til, at det drejer sig om svaret på spørgsmål nr. S 1609, hvor jeg udtrykker tillid til, at folkeskolen fuldt ud er i stand til at vurdere elevernes egnethed til gymnasiet. Det rokker ikke ved min tillid, at et beskedent antal elever med specifikke sproglige problemer, f.eks. ordblindhed, optages i gymnasiet. Det er der for så vidt ikke noget nyt i.

Nyt er det derimod, at nogle amter har sørget for en særlig uddannelse af såkaldte læsepædagoger på gymnasieskolerne, således at disse elever kan få kvalificeret støtte på linje med andre, der har et handicap. Det er denne lille gruppe – jeg gentager lille gruppe – af sprogligt handicappede elever, der tilbydes læsetræning, og der er altså ikke tale om et generelt tilbud om læsetræning til alle gymnasieelever. Det er altså et ønske om at drage omsorg for en lille gruppe, hvis begavelse i øvrigt er god nok til at tage en studentereksamen.

Frank Dahlgaard (KF):

Tak for svaret. Jeg vil spørge ministeren, om det alene gælder ordblind, for det er klart, at hér foreligger et problem, eller om det også er unge mennesker, som er læsesvage, og som ikke har fået en tilstrækkelig god undervisning i folke-

skolen, men alligevel skal erklæres egnede til gymnasiet, der er med til at få denne læsetræning i gymnasiet.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Det er som sagt elever, der har et sprogligt handicap og for nogles vedkommende et midlertidigt sprogligt handicap, og hvor det med de erfaringer, man har gjort, viser sig, at det nytter, hvis man sætter særligt ind. Det kan også være elever, der er læsesvage, fordi de måske har nået for lidt i folkeskolen, men hvor deres begavelse er af en sådan karakter, at skolen vurderer, at de også vil kunne tage en studentereksamen. Gymnasiet giver nu altså den ekstra håndsregning i de amter, hvor man har indledt en sådan særlig indsats og det med gode resultater, og det synes jeg er hensynsfuldt over for de unge mennesker.

Frank Dahlgaard (KF):

Må jeg konkludere derhen, at ministeren mener, at ud over rent ordblindede unge mennesker er der også andre læsesvage, som er egnede til gymnasiet?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Nu vil jeg helst selv konkludere, men erfaringen viser altså, at der er elever, som ikke nødvendigvis er ordblindede, men kan være læsesvage af forskellige grunde, der ved en sådan midlertidig ekstra håndsregning kommer helt på højde med deres kammerater i gymnasiet og derfor kan tage en studentereksamen på fuldt forsvarlig vis. Det synes jeg er en god udvikling.

Frank Dahlgaard (KF):

Det lyder jo pænt. Jeg vil bede ministeren om ganske kort at forklare, hvad der ligger i svaret på spørgsmål nr. S 1612, hvor ministeren oplyser, at der er nedsat et udvalg af Undervisningsministeriet og Amtrådsforeningen, der i øjeblikket er i færd med at kortlægge situationen med henblik på, hvor der er læsetilbud til gymnasiaster. Hvor omfattende er det her?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg må afvente resultatet af udvalgsarbejdet, før jeg kan udtale mig, men når udvalget er nedsat af Undervisningsministeriet og Amtrådsforeningen, er det jo netop på baggrund af de erfaringer, man forsøgsvis har gjort i nogle amter, hvor man har taget dette initiativ og med gode resultater. Det har givet anledning til, at såvel vi som Amtrådsforeningen har fundet det rigtigt

at prøve nærmere at vurdere, hvordan en eventuel fremtidig indsats skal tilrettelægges, ikke bare i de forsøgsamter, der nu selv har prøvet det, men mere generelt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1786

9) Til undervisningsministeren af:

Frank Dahlgaard (KF):

»Hvad mener ministeren med, at »Gymnasieskolen har som alt andet i samfundet udviklet sig gennem de sidste 10, 20 og 30 år, . . .«, sådan som det fremgår af ministerens svar på spørgsmål nr. S 1610 af 19. maj 1995?«

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg skal ganske kort begrunde det. Ministeren svarer på spørgsmål nr. S 1610 – om ministeren mener, at kundskabsstandarden i gymnasieskolen i dag er på højde med standarden for 10, 20, 30 år siden – at gymnasieskoler som alt andet i samfundet udvikler sig osv.

Mener ministeren afvikler sig? Hvad ligger der i »udvikling«? Er det en positiv eller negativ udvikling? Kan de unge i gymnasiet i dag det samme som for 10, 20 og 30 år siden, eller kan de ikke?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg mener såmænd ganske enkelt, at gymnasieskolen har udviklet sig i takt med det øvrige samfund og har vist sig som det, jeg vil kalde en levende skole, der, samtidig med at den har bevaret sine hovedformål, nemlig at være almen og studieforberedende, har været i stand til at tilpasse sig den omstændighed, at de unge i dag møder med andre forudsætninger, end de gjorde netop for 10, 20 og 30 år siden, og at der fra samfundets side i øvrigt stilles helt andre krav, end der gjorde dengang.

Hvis jeg skulle komme med en konklusion, må det være, at vore dages studenter kan så meget mere, end man kunne tidligere, alene af den grund, at samfundet stiller betydeligt større krav.

Frank Dahlgaard (KF):

Må jeg spørge ministeren: Hvad er det, de unge i gymnasiet kan så meget mere, som de ikke kunne før? Hvad er det for nogle forudsætninger, der ændrer sig? Møder de unge i gymnasiet

efter afgangen fra folkeskolen med dårligere, med bedre eller med uændrede forudsætninger?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Nu har jeg jo svaret hr. Frank Dahlgaard på tidligere spørgsmål, men jeg skal gerne gentage, at vore dages unge, som jeg vist i øvrigt også tidligere har sagt, møder med gode forudsætninger for en videre uddannelse, og det vil de fleste jo have.

Jeg gentager, at det er bekræftet af fremtrædende folk på årets sidste Sorømøde, at de studerende i dag er helt anderledes alment rustet til at gå i gang med et studium.

Jeg gentager også gerne, at på enkeltområder – og det har vi senest haft en drøftelse af i Uddannelsesudvalget i går – f.eks. på matematikområdet, viser der sig at have været problemer, og det har vi søgt nu at sætte ind over for. Der kan sikkert også peges på enkelte andre områder, men generelt er de unge bedre rustet.

Når der i dag går op imod 40 pct. i gymnasiet mod for ikke så forfærdelig mange år siden en 5-20 pct., er det klart, at det samlet er et andet elevklientel, der kommer, men ud fra en helhedsvurdering mener jeg, at gymnasiet i dag er fuldt på højde med de krav, som man kan stille til unge, der har taget en studentereksamen.

Frank Dahlgaard (KF):

Må jeg forstå ministerens svar sådan, at det, at man har taget flere, mange flere, ind i gymnasiet i forhold til for 20-30 år siden, har betydet en sænkning af de unges færdigheder, kunnen og viden, men at det ikke er en sænkning, der er større, end at ministeren finder det acceptabelt.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Det kan jeg bekræfte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1787

10) Til undervisningsministeren af:

Frank Dahlgaard (KF):

»Hvorledes vil ministeren forklare, at der, trods et i international sammenhæng meget højt ressourceforbrug i folkeskolen, ikke gives eleverne flere undervisningstimer end i andre lande, snarere tværtimod?«

Frank Dahlgaard (KF):

Baggrunden for spørgsmålet er, som ministeren givetvis er klar over, at der er kommet en rapport, vismandsrapport, fra Det Økonomiske Råds formandskab, der har nogle, som jeg læser det, særdeles kritiske bemærkninger og tal om uddannelserne i Danmark, specielt grundskolen og folkeskolen, og som påviser, at der er tale om et i international sammenligning meget højt ressourceforbrug i den danske grund- og folkeskole i forhold til andre lande, samtidig med at det ikke kan dokumenteres, at standarden videnskabsmæssigt og færdighedsmæssigt er bedre, snarere tværtimod.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg er gået ud fra, at spørgeren refererer til den senest kendte udgave af Education at a Glance fra OECD, hvoraf det fremgår, at Danmark ligger blandt de lande, hvor børn i 9-års-alderen får færrest undervisningstimer; i publikationen er det i øvrigt omregnet til klokketimer pr. år, hvilket ikke er helt ligegyldigt. Jeg skal ikke undlade at gøre spørgeren opmærksom på, at de tal, der indgår i sammenligningerne, er for skoleåret 1991-92, og det betyder, at der for Danmarks vedkommende ikke er indregnet effekten af den nye folkeskolelovs forøgelse af minimumstimetallet.

Der var bred enighed blandt Folketingets partier i 1993 om, at der var behov for at øge minimumstallet på især de mindste klassetrin; Det Konservative Folkeparti var i øvrigt enig i det synspunkt. Det betyder, at minimumstimetallet på de mindste klassetrin blev forøget med mellem 20 pct. og 33 pct., som et eksempel blev timetallet i 2. klasse sat op fra 15 til 20 ugentlige lektioner.

Antallet af undervisningstimer blev forøget med 31 i hele skoleforløbet fra 1. til 9. klasse i forbindelse med folkeskolereformen, så jeg tror, at vi i den næste udgave af Education at a Glance vil placere os ganske smukt på dette felt. Jeg vil gerne tilføje, at et meget stort antal skoler i øvrigt tildeler flere undervisningstimer, end den vejledende plan opstiller.

Endelig må vi ikke glemme, at der med hensyn til f.eks. 9-årige, og det er det, også spørgeren har været meget optaget af, i vores skole foregår megen undervisning, som ikke umiddelbart kaldes undervisning i statistisk forstand. Mange børn i børnehaveklasser til og med 3. klasse tilbringer eftermiddagstimerne i skolefritidsordninger, hvor der i en vis form undervises

i de praktiske/musiske fag, og hvor der hjælpes med lektierne. På mellemtrinnet går mange børn i musikskole eller i idrætsklubber.

Jeg nævner det, fordi det er aktiviteter, som i andre lande er en del af skolen. De større børn i Danmark tilbringer også ganske megen tid i ungdomsskolen og i ungdomsklubber både med direkte faglig undervisning og med praktiske/musiske aktiviteter.

Der er altså tale om aktiviteter, der i Danmark ligger uden for den statistiske opgørelse, som gøres i andre lande, og det hænger sammen med, at vi i Danmark ønsker mangfoldigheden, og at vi ikke synes, at skolen nødvendigvis skal omklamre hele barnets tilværelse. Jeg tror, at man må have det synspunkt med, når man prøver at se på sammenligningerne.

Med hensyn til den allerseneste rapport, nemlig Det Økonomiske Råds, har jeg ikke haft lejlighed til at gå dybere ind i den endnu, men noget kunne tyde på, at jeg ikke på alle områder er enig med Det Økonomiske Råd, og jeg spørger mig selv: Har de nu også taget højde for, at vi på det allerseneste har taget en række initiativer, som samlet skulle være med til at løfte niveauet i det danske uddannelsessystem?

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg siger tak for svaret, og det er også glædeligt, at der netop på det sidste er sket noget med hensyn til timetallet. Så kan man spørge sig selv, om disse internationale sammenligninger, når de ikke fuldt, skal vi sige gengiver situationen i Danmark, måske heller ikke gør det i andre lande, og om vi så måske alligevel ligger skævt.

Men jeg vil spørge, om ministeren kan forklare, hvorfor antallet af lærere i forhold til antallet af elever stadig er vokset i Danmark. Vismandsrapporten taler jo om et stigende ressourceforbrug pr. elev, uden at klasserne er blevet mindre. Vismændene taler direkte om, at tingene er gået til mere specialundervisning, og det er jo klart, når der ikke gives så mange almindelige timer.

Med hensyn til øvrige aktiviteter, spørger jeg: Hvad er det for øvrige aktiviteter, som har slugt denne vældige vækst i antallet af lærertimer, når der ikke generelt er kommet flere timer til eleverne i hvert fald frem til 1991?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg kan i hvert fald svare, at i den udstrækning, hvor vi via folkeskoleloven og minimumstillene – og det er jo også udtryk for et vist lærerfor-

brug – har fastsat centrale bestemmelser, har vi et ressourceforbrug, som ikke på nogen måde kan, skal vi sige angribes.

Det, der er interessant og også meget opmuntrende, synes jeg, er, at i skolen i Danmark, der er en decentral skole, hvor det er de kommunale myndigheder, der endeligt beslutter, har man altså ønsket at opprioritere indsatsen på folkeskoleområdet, altså indsatsen for vore børn og unge. Det viser sig at være en mangeårig tradition, selv i tider hvor kommunerne har været tvunget til at bremse op på en lang række områder – og i øvrigt også på visse felter inden for folkeskolen – at indsatsen for vores børn og vores unge har man prioriteret meget højt, når man skulle disponere over den kommunale økonomi. Det har jeg meget respekt for.

Og når der så spørges, hvad det er for aktiviteter, som ligger ud over det, som minimumstillmetallene lægger op til, er det altså f.eks., at kommunerne selv kan bestemme at lægge flere timer ind i forskellige fag eller iværksætte de særlige foranstaltninger i medfør af folkeskolelovens § 3, der, hvis jeg husker ret, er en form for fritidsforanstaltninger, der etableres i tilknytning til skolen.

Endelig må man sige, at der i Danmark også er et forbrug af ressourcer, når man vælger at sende børnene på ekskursion, på rejser til udlandet osv. under ledsagelse af lærere. Samlet set synes jeg, der i Danmark gøres en ganske fin indsats.

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg fornemmer en vis usikkerhed i ministerens stemmeføring, men vil selvfølgelig hellere drøfte det her, når ministeren har læst vismandsrapporten grundigt, og ministerens embedsmænd også har drøftet den med ministeren; men jeg vil lige gøre opmærksom på en ting, nemlig at der i denne vismandsrapport står, at ressourceforbruget i den danske folkeskole – det gælder grundskolen – ligger 24 pct. over den vestlige verdens gennemsnit, mens f.eks. Tyskland, der har det samme timetal til de unge, ligger 13 pct. under.

Til sidst vil jeg spørge ministeren, om ministeren ikke nøje vil vurdere konklusionen med hensyn til grundskolen på side 137 i vismandsrapporten, som – jeg behøver ikke referere den – indicerer en ganske alvorlig anklage om, skal vi sige utilstrækkelig valør for pengene, altså i virkeligheden et ressourcspild, så man ikke får nok for pengene på uddannelsesområdet.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Hvis der skulle være nogen usikkerhed i min stemmeføring, hænger det sammen med, at det er svært at udtale sig på alle kommuners vegne. Præcis på folkeskoleområdet er det en kommunal beslutning, i hvilken udstrækning man vil opprioritere indsatsen ud over, hvad folkeskolelovens minimumsbestemmelser lægger op til, og det respekterer jeg. Jeg har under alle omstændigheder stor respekt for den opmærksomhed, der er om folkeskolen i de allerfleste kommuner i Danmark.

Med hensyn til vismandsrapporten var det jo ikke den, spørgsmålet umiddelbart gik på, og jeg må medgive, hvad jeg tror, spørgeren vil forstå, at der ikke i de sidste dage har været megen tid til også at fordybe sig i den, men det skal jeg selvfølgelig gerne gøre. I Undervisningsministeriet tager vi enhver god rådgivning alvorligt, men jeg mener, at vi med den nye folkeskolelov absolut er på rette vej.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1790

11) Til landbrugs- og fiskeriministeren af: **Christian Mejdahl (V):**

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre danske fjerkræproducenter lige konkurrencevilkår med andre EU-landes?«

Skriftlig begrundelse

Danske fjerkræproducenter har ved adskillige lejligheder påpeget, at den veterinære kødkontrol på slagterierne er væsentlig mere omfattende og derfor dyrere, end den f.eks. er i Tyskland, Holland og Frankrig.

Kontrolomkostninger i andre led og på færdigvaren er også større, end de er for konkurrenterne. Sammenlagt er forskellen på over 60 øre pr. kg.

Dertil kommer valutauroens negative virkninger på afregningsprisen og sidst, men ikke mindst trafikken af kyllinger over grænsen, hvor daggamle kyllinger, udklækket af æg fra salmonellavaccinerede høner, importeres fra Tyskland til opdræt i Danmark. De returneres til tyske slagterier og sendes i frossen tilstand tilbage til danske kølediske.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Fjerkræproducenterne befinder sig på indeværende tidspunkt i en vanskelig situation. Hovedårsagen til dette er den lave dollarkurs med den negative konsekvens for afregningspriserne i Danmark. En vanskelig situation i branchen og GATT-aftalens snarlige ikrafttrædelse har sat fokus på de udgifter, fjerkræbranchen er pålagt i forbindelse med den veterinære kontrol. GATT-aftalen, der træder i kraft pr. 1. juli 1995, vil betyde en skærpet konkurrence-situation for den danske fjerkræbranche.

De veterinære kontroludgifter i Danmark er tilrettelagt, således at producenterne selv betaler de fulde udgifter, der er forbundet med kontrollen for hver enkelt sektor. Det betyder, at de veterinære kontroludgifter for slagtefjerkræ generelt er højere i Danmark end i de øvrige EU-lande. De veterinære kontroludgifter i Danmark ligger på ca. 26 øre pr. kylling. De danske producenters udgifter til kontrollen er således omkring 18 øre højere pr. kylling end gennemsnittet hos deres konkurrenter i EU.

Der føres i øjeblikket samtaler med landbrugsorganisationerne om en nedbringelse af de veterinære kontroludgifter, herunder i fjerkræbranchen, i forbindelse med tilbageførslen af CO₂-afgiften.

Christian Mejdahl (V):

Jeg vil godt sige tak for svaret, men spørge ministeren, der var fremme med nogle tal, som er væsentlig lavere end dem, branchen hævder, om ministeren vil sætte en undersøgelse i værk, så vi får de tal afprøvet, for at der kan blive en større harmoni mellem de tal, som branchen hævder er forskellen, og så dem, ministeren nu nævner, de 18 øre.

Så vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren ingen forståelse har for, at vi selv i Danmark kan skade eksport erhvervet ved at belaste det med urimelig høje kontrolomkostninger i forhold til konkurrenterne. Dertil kommer nu CO₂-afgiften for både forarbejdningsvirksomheden og for primærproducenten. De ting i forening plus usikkerheden om GATT gør, at vi konkurrencemæssigt kommer til at halte væsentlig bagefter.

Vil ministeren undersøge, om de kontrolforanstaltninger, som vi har, og som vi nødvendigvis skal have, kan tilrettelægges på en smidigere måde, så at differencen mellem danske producenters omkostninger og omkostningerne hos

dem, der møder os på eksportmarkederne, kan bringes væsentligt ned.

Peder Sønderby (V):

I forbindelse med diskussionen om vækstfremmere osv. har det også været fremme, at ministeren blot kan administrere den gældende lov, og at vi ikke kan indføre en lov om vækstfremmere.

Derfor vil jeg i forbindelse med, at der er rygter fremme om, at 10 millioner danske kyllinger bliver slagtet syd for grænsen og derefter kommer tilbage til Danmark, spørge ministeren: Hvordan skal vi sikre kontrollen med sådan noget, for hvis det er en fordel at få slagtede kyllingerne uden for landet og så sende dem tilbage, bliver det jo svært at kontrollere, hvad der er dansk, og hvad der ikke er dansk?

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg vil godt sige til hr. Mejdahl, at også jeg finder det lidt uholdbart, at der tilsyneladende er forskellige tal – lidt afhængigt af, hvor man får dem fra. Så jeg synes, det ville være befriende for debatten, om vi på en eller anden måde kunne blive enige om, hvad det er for nogle talstørrelser, vi har med at gøre, og det vil jeg gerne prøve at give et bidrag til.

Så spørger hr. Mejdahl, om man ikke kan belaste vores eksport med for store kontrolomkostninger.

Til det vil jeg sige: Jo, der er selvfølgelig en eller anden grænse. Men på den anden side tror jeg heller ikke, der er nogen, som har interesse ret sig for dansk landbrugs politik og for eksport igennem de sidste mange år, som ikke er klar over, at netop det meget høje veterinære stade, vi til stadighed er i stand til at holde danske produkter på, er en afgørende fordel for os i konkurrencen på en række verdensmarkeder. Så der er selvfølgelig balance i det.

Men min indgangsvinkel til det er ikke en slækning af kontrolindsatsen som sådan, men jeg vil gerne være med til at se på det, der også lå i hr. Mejdahls spørgsmål, nemlig om vi er omkostningsbevidste nok. Det kan selvfølgelig altid diskuteres, og den diskussion deltager jeg gerne i.

Til hr. Peder Sønderby vil jeg gerne sige, at det er korrekt, at 10 millioner kyllinger sendes over grænsen, og jeg har forstået, at det er noget i retning af 8 pct. af den danske produktion. Og der er jo ingen lovgivning, der kan forhindre

det, men som minister ser jeg da gerne, at så stor en del som muligt af de kyllingeproducenter, der er her, opdrætter deres kyllinger i Danmark og dermed henter produktionsværdien her. Men der er ingen lovgivningsmuligheder for at stoppe det; det tillader EU-ordningerne ikke.

Peder Sønderby (V):

Der er det problem, som hr. Mejdahl har rejst i sit spørgsmål, at hvis kyllingeproducenterne i kraft af høje danske veterinæromkostninger vil prøve at tjene den sidste 25-øre – eller 30- eller 70-øre, som nogle siger – så sender de kyllingerne frem og tilbage over grænsen. Derfor er der altså muligheder for at få dem slagtet i Danmark, hvis vi ikke har højere veterinæruddgifter, end man har andre steder.

Men ellers er jeg enig med ministeren i, at vi skal fastholde vores høje veterinærstade. Men det er ikke kun et spørgsmål om kroner og øre; det er også et spørgsmål om effektivitet og rationalisering.

Christian Mejdahl (V):

Mener ministeren ikke, at det er konkurrenceforvridende, at man i f.eks. Tyskland må vaccinere imod salmonella, men at vi afstår fra at bruge den behandling i Danmark?

Hvis ministeren kan svare bekræftende på det, vil jeg spørge igen: Hvad vil ministeren gøre i EU-regi for at bringe det forhold på lige fod?

Anders Mølgaard (V):

Med hvilken begrundelse fandt Landbrugsmi- nisteriet det ikke engang ulempheden værd at møde op til Dansk Ervervsfjerkræs møde medio maj, på trods af at ministeriet – så vidt jeg er informeret i hvert fald – havde lovet at komme med et oplæg til branchen på dette vigtige møde?

Næste spørgsmål: Vil ministeren arbejde aktivt for ægte nettolettelser af den offentlige omkostningsbelastning for slagtekødsproducenter i forhold til udenlandske producenter?

Og det sidste: Finder ministeren det acceptabelt, at en slagtekyllingefarmer her i Danmark med en gennemsnitsproduktion hvert år skal betale ca. 170.000 kr. af sin årsindkomst til offentlige omkostninger, f.eks. til veterinæromkostninger, CO₂-afgifter, vandafledningsafgifter m.v.? Er det virkelig fair?

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Til hr. Peder Sønderby og hr. Christian Mejdahl vil jeg sige, at det er korrekt, at vi i Danmark ikke har ønsket at vaccinere os ud af det problem, vi har med salmonella. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi er det eneste land, som har fået godkendt vores strategi i kommissionssammenhæng. Der er ingen andre lande, der har fået det. Jeg tror, det er en klog og rigtig strategi, vi har anlagt. Men jeg vil også gerne tilkendegive, at jeg gerne ser, at vi får ens regler i EU på det område, men ikke ens regler, der tillader vaccination.

Til hr. Anders Mølgaard må jeg nok sige, at jeg ikke var forberedt på, at jeg skulle have min affalekalender for maj med i forbindelse med det spørgsmål, der blev stillet her, men at jeg er sikker på, at der er en forklaring på, hvorfor jeg ikke deltog i det vigtige møde, som hr. Anders Mølgaard omtalte. Men man må undskylde, at jeg har ikke min majkalender med.

Jeg vil også gerne sige, at jeg hverken kan af- eller bekræfte tallet 170.000 kr. til en række offentlige udgifter for en gennemsnitskyllinge-producent – sådan forstod jeg det. Jeg kan kun sige, at vi har jo et afgifts- og skatteniveau i Danmark, som også betyder, at vi får mange ting ud af det. Og så vil jeg henvise til mit første svar til hr. Mejdahl, hvor jeg sagde, at der i øjeblikket er nogle forhandlinger i gang om tilbageførsel af CO₂-afgifter, hvor vi også gerne vil kigge på de veterinære udgifter.

Jens Kirk (V):

Finder ministeren det helt sikkert, at tilbageføringen af CO₂-afgifter vil kompensere kyllinge-producenterne fuldt ud for det tab, de må have på det, der skal indbetales?

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det er i hvert fald intentionerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1791

12) Til arbejdsministeren af:

Helge Sander (V):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre den gennemskuelighed i a-kassernes kontingentopkrævning, som ministeren under spørgetiden i

Folketinget den 24. maj 1995 gav tilsagn om at se nærmere på?»

Skriftlig begrundelse

Spørgeren refererer til ministerens mundtlige besvarelse af spørgsmål nr. S 1691 vedrørende specifikation på kontingentopkrævningen til a-kasserne af, hvor meget der henholdsvis andrager kontingent til a-kassen, administrationsbidrag samt eventuelt bidrag til fagforeningen. Ved den lejlighed tilkendegav ministeren at ville se nærmere på den manglende gennemskuelighed i kontingentopkrævningen.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Spørgsmålet går ud på, hvad jeg agter at gøre for at sikre den gennemskuelighed i arbejdsløshedskassernes kontingentopkrævning, som vi drøftede i spørgetiden sidste onsdag.

For at undgå enhver misforståelse vil jeg godt slå fast, at de gældende regler for kontingentopkrævning sikrer gennemskuelighed. Både bekendtgørelsen og standardvedtægten for anerkendte arbejdsløshedskasser fastsætter kravet til kontingentopkrævningen, og da alle medlemmer får udleveret et eksemplar af kassens vedtægt, har de direkte adgang til at gøre sig bekendt med kravet.

Kravet er, at det direkte skal fremgå af opkrævningen, hvilket beløb der opkræves i a-kasse-kontingent, hvis der sker en samlet opkrævning af medlemskontingentet til en fagforening og til en a-kasse. A-kasse-kontingentet skal ifølge § 12 i standardvedtægten dække 1) medlemsbidraget til staten, 2) eventuelle udgifter til finansiering af kassens bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension og 3) kassens administrationsbidrag.

Medlemsbidraget til staten og kassens bidrag til ATP er fastsat i loven. Det enkelte medlem har således altid mulighed for at få oplyst eller selv beregne, hvad der er administrationsbidrag. Jeg kan tilføje, at den a-kasse-opkrævning, der blev henvist til i spørgetiden sidste onsdag, er i fuld overensstemmelse med reglerne. For mig at se må kravet om direkte gennemskuelighed bestå i, at medlemmet kan se, hvad der opkræves til a-kassen, og hvad der eventuelt opkræves til den faglige organisation.

Men da den folkelige interesse og den folkelige forståelse for dagpengesystemet ligger mig meget på sinde, er jeg hele tiden optaget af at

have for øje, om det kan gøres mere enkelt og gennemskueligt.

Helge Sander (V):

Tak til arbejdsministeren for svaret! Og som ministeren antyder, er det jo en fortsættelse af spørgetiden sidste onsdag. Forskellen er blot den, at vi nu har det samme materiale, for som vi aftalte, har jeg afleveret mit materiale til arbejdsministeren.

Jeg forstår godt svaret, men jeg synes, det er meget lidt betryggende, at ministeren synes, det er i orden, at man ved kontingentopkrævningen skriver noget direkte forkert. Det er muligt, at det opfylder ministerens og regeringens ønsker, og at man kan fremvise forskellige love, bekendtgørelser, cirkulærer osv., men det ændrer ikke ved det helt kontante, at når der på en kontingentopkrævning fra en a-kasse eller en fagforening, f.eks. HK, står 416 kr., er det direkte usandt, idet vi alle sammen ved, at det beløb, som a-kasserne skal opkræve, er 300 kr.

Nu har jeg jo benyttet ugen til research på området – det har arbejdsministeren selvfølgelig også gjort – og jeg har derfor undersøgt flere forskellige kasser, og der er nogle, der gør det rigtigt, som jeg har fremstillet det, således at der står 300 kr., men det viser sig også, at der er mange kasser, der simpelt hen ikke kalder tingene ved deres rette navn.

Derfor vil jeg spørge arbejdsministeren, om arbejdsministeren virkelig er tilfreds med, at man skriver a-kasse-kontingent: 416 kr., når det reelt er 300 kr.?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Som jeg sagde før, er der jo tale om, at a-kasse-kontingentet ifølge § 12 i standardvedtægten skal dække medlemsbidraget til staten – ikke sandt? Eventuelle udgifter til finansiering af statens bidrag til ATP er også noget, der er lov-hjemmel for, og også kassens administrationsbidrag. Det er altså tre tal, der skal lægges sammen i forhold til opkrævningen, og af den HK-kontingent-kvittering, som spørgeren var så venlig at give mig efter spørgetiden i onsdags, kan jeg se, at det er ukorrekt at fremstille det, som om det kun er ét tal, der skal fremgå. Det er tre tal, der lægges sammen, for i og med, at kassen står for administrationen af arbejdsløshedsforsikringen, er der også administrationsomkostninger, og der er altså også administrationen af ATP.

Men det er jo også sådan, at de allerfleste fagforbund i deres medlemsblad hvert år meget klart definerer og pinder ud i et skema, hvordan sammensætningen af kontingentet er, hvad enten det er et kontingent, der alene knytter sig til medlemskab af en a-kasse, eller det er et kontingent for både a-kassen og forbundet.

Så der er faktisk ikke nogen slinger i valsen her. Det er faktisk sådan, at den opkrævning, som jeg fik en kopi af af hr. Helge Sander, er i overensstemmelse med loven. Om det enkelte forbund vælger at pinde det ud i tre tal, ændrer jo ikke ved, at det pågældende medlem skal betale for både a-kasse-kontingentet, administrationen af det og den administration, der knytter sig til ATP. Det er noget, der er vedtaget her i Folketinget, og det er noget, man retter sig efter.

Helge Sander (V):

Det er en vanskelig opgave, må jeg tilstå. Ministeren erkender, at det, som det handler om, skal være opdelt i tre forskellige beløb. Ikke desto mindre siger ministeren også, at opkrævningen her er korrekt, selv om det er slået sammen i ét beløb. Begge dele kan da ikke være korrekte, og derfor må jeg sige, at ministeren simpelt hen giver to forskellige svar i sin lange udredning.

Det er jo kedeligt, at der er så begrænset tid, så jeg ikke kan spørge i flere omgange, men jeg bliver nødt til at spørge, om ministeren ikke er enig i, at det beløb, som a-kassen skal opkræve for statskassen, er 300 kr.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg ved ikke, hvordan spørgeren kommer til den konklusion, at jeg både skulle have sagt, at det er forkert, og at det er rigtigt.

Det, jeg siger, er, at det, som det medlem, der vælger forbundet, altså det faglige tilhørsforhold, fra, skal betale for forsikringen, er 300 kr. om måneden plus den administration, der knytter sig til at administrere forsikringen, plus den administration, der knytter sig til administrationen af ATP, som arbejdsløsheds-kassen jo altså også er ansvarlig for. Og det, som den pågældende skal betale, er altså baseret på en sammentælling af tre tal, og i og med, at medlemmet skal have standardvedtægten udleveret, kan medlemmet jo orientere sig i, hvordan det tal er sammensat.

Det er jo ikke sådan – selv om det nærmest virker, som om den politiske pointe for hr.

Helge Sander er at efterlade det billede – at der er nogle medlemmer, der bliver snydt, fordi de skal betale mere end 300 kr. Man skal betale mere end 300 kr., fordi det koster noget at administrere – administrationen af forsikringsssystemet er i øvrigt forholdsvis billig.

Helge Sander (V):

Vi erkender, at der skal betales for administrationen. At vi så synes, det er nogle vanvittig høje beløb, a-kasserne opkræver – der er forskelle på helt op til 1.100 kr. fra den ene kasse til den anden for at administrere disse ret enkle beløb – er en anden sag, men lad os nu se bort fra det.

Men jeg bliver altså nødt til at drage en konklusion, da det er sidste gang, jeg har muligheden, og simpelt hen sige, at arbejdsministeren åbenbart erkender, at man skriver ét, og at beløbet er et andet. Der står, at a-kasse-kontingentet er 416 kr., og det er det ikke. Det er a-kasse-kontingentet plus administrationsbidrag, der er de 416 kr.

Men jeg kan forstå, at arbejdsministeren ikke vil erkende virkeligheden. Derfor er det ikke nødvendigt at få det samme svar igen. Vi må i stedet tage det i et samråd, for det er helt urimeligt, at man dækker over denne uigennemskuelighed. Der er ingen, der bliver snydt, men man henviser til nogle cirkulærer og forskellige ting, der udleveres til medlemmerne.

Jamen man kan da ikke gå til en købmand, hvor der på bonen bare står »Smør: 450 kr.« Købmanden må da på bonen fortælle, hvad det er, man får udleveret. På samme måde er det her. Det er jo direkte urigtige oplysninger, der fremgår – ikke alene af HK's opkrævninger, men også af dem, jeg har rekvireret fra andre forbund – og det er da urimeligt, at det ikke kan være anderledes.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det er ikke, fordi jeg har nogen forhåbninger om, at spørgeren kan forstå det, selv om jeg gentager det, men jeg gør det alligevel.

Det er sådan, at lovgivningen siger, at de, der er medlemmer af en arbejdsløshedskasse og forsikrer sig imod uforskyldt ledighed, skal betale et medlemsbidrag til staten, skal betale eventuelle udgifter til finansiering af kassens bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension og også skal betale et bidrag til den administration, der knytter sig til forsikringsystemet.

Det er de tre tal, der er lovgivningsmæssigt belæg for at det enkelte medlem skal betale, og

det er det, det enkelte medlem kommer til at betale – både i dette eksempel og formentlig også i alle de andre eksempler.

Og dér er det jo korrekt nok, at der er nogle kasser, der har et højere medlemsbidrag end andre. Det er, fordi kassens medlemmer har truffet beslutning om det. Det er faktisk demokratiske beslutninger, der fører til, at den ene kasse har et højere medlemsbidrag end den anden for administrationen. Det kan være, fordi man gerne vil have et nyt edb-anlæg, det kan være, fordi man gerne vil have et nyt hus, eller det kan være, fordi man gerne vil yde en ekstra service over for medlemmerne. Så det er faktisk de kompetente demokratiske forsamlinger, der bestemmer, hvad medlemsbidraget skal være.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1793

13) Til arbejdsministeren af:

Helge Sander (V):

»Har ministeren nye initiativer på vej for at fremme mobiliteten på arbejdsmarkedet?«

Skriftlig begrundelse

Da puljen til fremme af mobiliteten på arbejdsmarkedet efter de seneste rapporter er blevet meget lidt anvendt, er spørgeren interesseret i at høre om eventuelle nye tiltag i en tid, hvor der er forbedret beskæftigelse.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg har bedt Arbejdsmarkedstyrelsen om nye statistiske oplysninger, og jeg kan derfor ikke i dag sige noget om, hvor meget ordningen om fleksibilitetsfremmende ydelser rent faktisk bliver benyttet, før jeg har fået de nye oplysninger.

Nu skal ordningens værdi jo heller ikke måles på, hvor mange der benytter den. Den fleksibilitetsfremmende ydelse er indført som en beredskabsforanstaltning. Den skal tages i brug, hvis og når der opstår flaskehalse, og den skal ikke ses som et instrument i en generel fremme af mobiliteten på arbejdsmarkedet. Den lykkeligste situation er jo i virkeligheden den, at der ikke bliver brug for pengene, der er afsat til formålet, for bliver pengene ikke brugt, kan det faktisk være et udtryk for, at der ikke er flaskehalse. Nye meldinger fra en række regioner peger da

også på, at der ikke inden for det private område aktuelt er egentlige flaskehalsproblemer, som skyldes mangel på arbejdskraft med bestemte kvalifikationer, eller som skyldes, at der mangler faglig og geografisk mobilitet.

Med hensyn til en eventuel iværksættelse af nye initiativer til udbygning af den i dag eksisterende ordning kan jeg oplyse, at jeg har igangsat en undersøgelse til belysning af behovet for supplerende initiativer. Jeg har inddraget en række AF-regioner i undersøgelsen, fordi jeg ønsker at høre deres vurderinger, inden der sættes noget nyt i gang. Administrationen af den fleksibilitetsfremmende ydelse, sådan som vi kender den i dag, er en ganske stor ekstra opgave for AF. Jeg mener, det er vigtigt, at der ikke sættes administrativt belastende ordninger i værk, uden at der er en rimelig balance mellem ressourceanvendelsen og det udbytte, man kan få ud af det. I øvrigt tror jeg, folks parathed eller lyst til at flytte til en anden del af Danmark ikke afhænger af, om de kan få støtte til flytningen eller ej, men af en lang række andre faktorer.

Så støttemuligheden er alene et supplement til det flaskehalsberedskab, som AF og Arbejdsmarkedsstyrelsen har til rådighed.

Helge Sander (V):

Jeg vil sige tak for ministerens svar, hvoraf jeg jo kunne høre, at ministeren har iværksat noget, som ministeren ikke rigtig selv tror på.

Vi har også haft vores tvivl, for vores intentioner og ønsker er akkurat de samme. Venstre har lagt megen vægt på, at der skulle være mulighed for større mobilitet, og derfor gav vi ved ordningens fremkomst også udtryk for, at den var alt for bureaukratisk, og det er jo også den kritik, vi har hørt af den – den ene uge efter den anden!

Derfor kaldte vi ministeren i samråd den 14. december, hvor vi spurgte, om ikke man skulle lempe den lidt, sådan at den blev mere anvendelig. Det ville ministeren ikke, og hun sagde bl.a.: Nu skal vi lige se, hvordan den kommer til at fungere; den skal lige have lov til at blive kendt.

Der er nu gået yderligere en periode, og jeg kan sige til ministeren, at Fagbladet Ingeniøren har lavet en opgørelse, der viser, at i hele perioden har 159 i hele Danmark brugt omkring 1,5 mio. kr. af de i alt 50 mio. kr., som er afsat til formålet. Det synes vi er for dårligt et resultat, og derfor er budskabet i dag:

Vil ministeren ikke prøve at lytte til det, vi har sagt hele tiden, og gøre det lidt mere enkelt i stedet for de meget udviklede og bureaukratiske regler, som er knyttet til denne ordning? Vi tror, resultatet ville blive meget bedre, hvis det var således, at man gjorde det mere enkelt og gennemskueligt for folk.

Ulla Tørnæs (V):

Jeg vil spørge ministeren, om ministeren er enig i, at det er udtryk for dårlige og ikkefunktionerende rådighedsregler og dermed ringe mobilitet på arbejdsmarkedet, når en arbejdsgiver er nødsaget til at hente ufaglært – og jeg understreger: ufaglært – arbejdskraft fra Holland til Vestjylland i en tid, hvor vi trods alt fortsat har omkring 300.000 ledige?

Jeg vil derfor gerne høre ministerens kommentar til det faktum, at mobiliteten tilsyneladende er større mellem Holland og Vestjylland, end den er mellem Vestjylland og andre egne af Danmark.

For nylig oplyste ministeren i et svar til Arbejdsmarkedsudvalget, at hvis man passer sit job og årligt tjener 147.622 kr., har man kun 701 kr. mere ud af det om måneden efter skat, end hvis man er på den maksimale dagpengesats.

Jeg vil derfor spørge ministeren, om ministeren mener, at vi fortsat har råd til at opretholde et dagpengesystem, som betyder, at det for en stor gruppe ikke kan betale sig at arbejde, eller om ikke vi bør foretage en anden prioritering af de offentlige ressourcer? Og mener ministeren ikke, at dagpengesystemet virker bremsende på mobiliteten?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Nu er det faktisk sådan, at der ikke er konstateret nogen flaskehalsproblemer ud over dem, vi kender fra social- og sundhedssektoren, som jo i meget høj grad knytter sig til manglende uddannelseskapacitet op igennem 1980'erne. Der er ikke nogen flaskehalse på det område, hvor man kan sige at det er farligt at der er flaskehalse, nemlig inden for bygge- og anlægsområdet, tekstil og møbler, jernindustri osv.

Jeg synes heller ikke, man kan sige, at fordi en ordning ikke er blevet brugt, så duer den ikke. Rent faktisk er den jo blevet lavet om, så den er mere enkel. Jeg synes – og det har jeg hele tiden sagt – at der er tale om, at vi gerne vil have et flaskehalsberedskab i Arbejdsmarkedsstyrelsen og i de regionale arbejdsmarkedsråd, og det ser faktisk ud, som om det virker.

Aktiviteten på arbejdsmarkedet er jo således, at man i stigende grad opkvalificerer ufaglærte til at påtage sig faglærtes job, fordi man op igennem 1980'erne ikke har fået taget et tilstrækkeligt antal elever ind på virksomhederne, så man faktisk mangler faglært arbejdskraft.

Og jeg synes ikke, det er udtryk for manglende mobilitet, at der ikke er brugt mere end 1½ mio. kr., for jeg tror stadig væk på, at det er en meget, meget stor beslutning for en familie at tage stilling til, om den ene skal påtage sig et arbejde i Nordjylland, hvis begge familierne er forankret på Fyn eller i Sønderjylland, eller hvor det nu kan være. Det er en stor beslutning, og vi har altså ordningen som et hjælperedskab.

Jeg mener faktisk både, at vi har råd til at opretholde et godt dagpengesystem, og at der i meget høj grad er tale om, at arbejdskraften både er geografisk og fagligt mobil. Men den faglige mobilitet afhænger af, om vi kan levere den uddannelse, som er nødvendig, og som virksomhederne rent faktisk efterspørger.

Helge Sander (V):

Ministeren nævner igen flaskehalsproblemerne, som er færre, end man kunne forvente. Jeg vil dog sige, at så længe vi har omkring 300.000 ledige, skulle man tro, at der desværre var rigeligt med potentielle muligheder for at udnytte ordningen.

Og det er muligt, at det ikke er en direkte fiasko, at kun 159 har benyttet den, men jeg synes, det ligner en fiasko. Men det er i og for sig ligegyldigt, for det afgørende er – og det ved både arbejdsministeren, regeringen, Venstre og hele Folketinget – at vi ønsker flere i arbejde. Det er jo det, der er målsætningen.

Det, der var hovedbudskabet, da Venstre i sin tid foreslog ordningen og regeringen gennemførte den, var, at vi skulle have flere i arbejde, og set i det lys kan da heller ikke arbejdsministeren være tilfreds med, at der i løbet af et lille års tid er kommet 159 flere i arbejde. Det kan da ikke være tilfredsstillende.

Derfor vil jeg sige: Ja, der er sket ændringer, men det er stadig væk sådan, at når man taler med folk, og også når man læser de artikler, der bliver skrevet, så siges det jo gang på gang, at når folk skal skifte job, er det typisk en beslutning, der skal træffes forholdsvis hurtigt, og derfor kan de ikke vente på den meget, meget langvarige administration, der er i AF-systemet, for at få del i disse penge.

Derfor vil jeg sige til arbejdsministeren for sidste gang; det er jo i vores fælles interesse: Skulle ministeren ikke prøve at se på, om man kunne gøre det mere enkelt, således at vi kunne få endnu flere i arbejde for de penge, der er afsat til at øge mobiliteten her i landet?

Ulla Tørnæs (V):

Jeg understregede over for arbejdsministeren, at eksemplet fra Vestjylland, hvor man måtte hente arbejdskraft i Holland, handler om ufaglært arbejdskraft. Der er altså ikke tale om de problemer, vi kender inden for social- og sundhedssektoren eller bygge og anlæg eller møbelindustrien. Der er tale om ufaglært arbejdskraft, og jeg vil derfor endnu en gang spørge ministeren, om ministeren mener, at det nuværende dagpengesystem har en bremsende effekt over for mobiliteten i Danmark.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det mener jeg ikke det nuværende dagpengesystem har – altså en bremsende effekt. Jeg mener faktisk, at der med det nuværende dagpengesystem og med rådighedsreglerne er sikret, at der er geografisk og faglig mobilitet.

Til hr. Helge Sander vil jeg sige, at det er nu kunstigt at høre, at man kan gøre beskæftigelsesvirkningen op i forhold til, hvor mange der har fået betalt deres egen flytning, når de muligvis skulle være flyttet alligevel, og at man kan fremstille dét, som om der kun er kommet 159 i arbejde af den grund.

Rent faktisk er det sådan, at vi i dag i Arbejdsministeriet kan offentliggøre en gallupundersøgelse, hvor vi har spurgt otte brancher og et antal virksomheder, som er repræsentative for 80 pct. af den private sektor, og hvor de siger, at de i det kommende år har brug for 75.000 flere i job – 75.000 flere!

De siger, at opsvinget har bidt sig fast, og at optimismen er i behold, og jeg kan kun håbe på, at optimismen også vil brede sig til Venstres folketingsgruppe, for det går rent faktisk meget godt. Sidste år var der 63.600 flere, der fik arbejde, og der er altså 159 af dem, der har fået betalt deres flytteomkostninger.

Så det er jo en noget kunstig fremstilling, at beskæftigelsesvirkningen og beskæftigelsesuccesen kan måles på, hvor mange der har fået betalt deres flytteudgifter – en ordning, som kun er et flaskehalsberedskab, og som selvfølgelig skal virke så enkelt og så forståeligt som muligt, og som derfor også er blevet lavet om under-

vejs, så den er nemmere at administrere og gå til.

Men at fremstille det, som om det er det, der måler vores beskæftigelsespolitik, skal man altså være Venstremand for at gøre.

Helge Sander (V):

Nu synes jeg, det er lidt urimeligt, at arbejdsministeren pludselig kommer med en redegørelse om hele arbejdsmarkedet og arbejdsløhedsstatistikken, for vi er lige så lykkelige, tror jeg, som regeringen og alle andre, hvis der kommer 75.000 flere i arbejde – jo før jo bedre.

Men altså det, spørgsmålet i dag koncentrerer sig om, er et hjørne af de mange ordninger, som vi jo har arbejdet med i denne folketingssamling og tidligere samlinger. Når vi i dag især retter opmærksomheden mod denne mobilitetsfremmende ydelse, så er det, fordi det er en af de ting, som Venstre har arbejdet meget med og derfor også kvitterede meget positivt over for, da det blev gennemført.

Men vi er ikke tilfredse med, at det kun giver 159. Vi er glade for, at der kommer mange i beskæftigelse. Vi så også gerne, at den her ordning gav nogle flere, og jeg må jo gå ud fra, at arbejdsministeren har haft de samme ønsker, de samme intentioner og forhåbninger, eftersom arbejdsministeren har afsat 30 mio. kr. – jeg beklager, at jeg før sagde 50 mio. kr.; det er forkert – så jeg kan ikke se, at det er en negativ indfaldsvinkel, vi giver.

Det er i stedet for positivt. Vi vil gerne anspore arbejdsministeren til at gøre det endnu bedre og endnu lettere at være på det danske arbejdsmarked, altså gøre den mobilitetsfremmende ydelse mere effektiv. Det er hele budskabet i spørgetiden her i dag.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Hvis jeg sammenholder de to spørgsmål fra Venstre, så vil man gøre det endnu lettere at være på det danske arbejdsmarked ved at sætte dagpengene ned, men det er jo ikke det, der er diskussionen i dag.

Nu er det ikke mig, der skal spørge, men jeg kunne have lyst til at spørge, hvis det var mig, der kunne spørge, om det virkelig er sådan, at man vil sikre, at f.eks. 1.000 brugte en ordning, hvor vi betaler 50.000 kr. for, at folk kan flytte, og om man vil tvinge folk til at flytte for at kunne måle en succes på en ordning, som kun er understøttende for en aktiv arbejdsmarkeds-politik.

Jeg synes, det ville være kunstigt. Jeg synes helt ærligt, det ville være kunstigt, hvis man sagde: Jamen vi vil have, at der er 1.000, der bruger den her ordning, eller vi vil have, der er 2.000, der bruger den her ordning. For så ville det jo betyde, at der var nogle, der blev pålagt en flytning, som de absolut ikke havde lyst til. En sådan form for succesparameter synes jeg faktisk ikke er særlig fornuftig.

Men jeg anerkender, at Venstre har været optaget af fleksibilitetsfremmende ydelser og også har skubbet på i den rigtige retning. Jeg håber meget på, at man så også kan se, at succes ikke altid måles på, at der fosser penge ud af statskassen, men at der faktisk er nogle, der er omhyggelige med også at få administreret det på en måde, som er fornuftig og rimelig, og som ikke finansierer flytning for nogen, som vil flytte alligevel. Det er jo det, der er kunststykket i det her regelsæt.

Helge Sander (V):

Jeg må på det kraftigste påtale arbejdsministerens bemærkning om, at Venstre ønsker at nedsætte dagpengene. Det har vi hverken talt om i dag eller i går. Vi har talt om nogle ændringer på arbejdsmarkedet, men ikke den formulering, som arbejdsministeren taler om her, og som jeg synes er urimelig at fremføre i et spørgsmål, der har et positivt sigte.

Men det var arbejdsministeren også så venlig at dreje over i den positive retning til slut. Det vil jeg også gøre ved at sige, at pengene selvfølgelig skal bruges, hvis de sætter folk i beskæftigelse, og vi er overbevist om, at hvis det bliver afbureaukratiseret, vil der komme flere i beskæftigelse.

Jeg gennemgik hele forløbet af en sådan anvendelse af disse midler på vort samråd den 14. december, hvor jeg synes, vi havde et godt samråd. Det er der ikke tid til i dag, men det ændrer ikke ved, at der jo ikke er blevet lempet så meget, at det har fået nogle til at flytte. Så altså: Uændret 159 er for få.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jamen altså, jeg vil gerne prøve at se på, om det kan gøres mere enkelt. Men det, alle jo under alle omstændigheder må være optaget af, er at sikre, at vi ikke finansierer flytning for nogle, som ville flytte alligevel. Derfor er der selvfølgelig omkring denne her mobilitetsfremmende ydelse nogle krav om, at man skal dokumentere,

at man rent faktisk har et arbejde et andet sted af en vis varighed.

Det er sådan set det, der kan være svært for den enkelte at få en dokumentation for, altså at der er arbejde af en vis varighed. Hvis man nu sagde: Jamen så skrotter vi den bestemmelse, der siger, at man skal have arbejde i en anden region, jamen bevar mig vel, så er der ingen tvivl om, at der ville være mange flere, der brugte denne her flyttestøtteordning.

Men er det dét, der er det arbejdsmarkedspolitiske sigte, at man skal finansiere flytning, uanset om de pågældende har arbejde i en anden region eller de ikke har arbejde i en anden region? Det er dér, man så er nødt til at gå ind og fastlægge nogle regler, som, når man ser regelsættet igennem, godt kan forekomme at være noget uoverskuelige. Det er nu godt nok blevet mere enkelt.

Men sikkerheden for os – og det mener jeg sådan set også Venstre som en del af de finanslovsansvarlige partier må være optaget af – er, at man ikke giver penge til noget, som bare kompenserer for en udgift, som den pågældende alligevel ville have haft. Man skal have det arbejdsmarkedspolitiske sigte, der ligger i det.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Albrechtsen, Keld (EL): spm. nr. S 1672-1674

Behnke, Tom (FF): spm. nr. S 1667

Baastrup, Anne (SF): spm. nr. S 1591

Ellemann-Jensen, Uffe (V): spm. nr. S 1539

Frandsen, Aage (SF): spm. nr. S 1623-1628, 1630 og 1631

Gottlieb, Jette (EL): spm. nr. S 1570-1579 og 1619-1621

Jensby, Svend Aage (V): spm. nr. S 1600 og 1669

Jerup, Bruno (EL): spm. nr. S 1588 og 1599

Langkilde, Niels J. (KF): spm. nr. S 1536

Larsen, Ester (V): spm. nr. S 1634

Mikkelsen, Brian (V): spm. nr. S 1580, 1632, 1633 og 1676

Mølgaard, Anders (V): spm. nr. S 1601-1605

Touborg, Kristen (SF): spm. nr. S 1640-1642

Tørnæs, Ulla (V): spm. nr. S 1618 og 1684

Spm. nr. S 1672

Til boligministeren (17/5 95) af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil ministeren bekræfte, at en lejer altid skal have sit depositum tilbagebetalt ved fraflytning, i det omfang det ikke skal dække berettigede krav fra udlejeren?«

Begrundelse

I sit svar af 23. marts 1995 på spørgsmål nr. S 1183 har ministeren givet udtryk for den holdning, at et depositum blot er noget, lejeren flytter fra, og som lejeren opgiver at få tilbage. Dette fremgår af sætningen »I de tilfælde, hvor lejeren ønsker at få det indbetalte depositum helt eller delvis tilbage . . .«.

Svar (24/5 95)

Boligministeren (Ole Løvig):

Det fremgår af lejelovens § 34, stk. 1, at der ved lejeaftaler om beboelseslejligheder og enkeltværelser kan kræves et depositum på et beløb svarende til højst 3 måneders leje. Dette depositum indestår til sikkerhed for samtlige forpligtelser, som lejeren i lejeforholdet har over for udlejeren ved fraflytning.

Lejeren har derfor krav på at få sit depositum tilbage ved fraflytning, i det omfang udlejeren ikke er berettiget til at modregne heri for lejeren forpligtelser efter lejeaftalen.

Spm. nr. S 1673

Til boligministeren (17/5 95) af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Mener ministeren, at det er rimeligt, at en lejer skal huske at gemme alle de huslejekvitteringer, hvor der er sket forhøjelser af depositum, til den dag, lejeren flytter, og hvad er ministerens kommentar til, at lejerne af forskellige grunde ikke har oplysningerne om, hvornår og med hvor meget deres depositum er forhøjet?«

Begrundelse

I ministerens svar af 23. marts 1995 på spørgsmål nr. S 1183 har ministeren undgået at svare på, om ministeren mener, at det er rimeligt, at lejere skal gemme alle huslejekvitteringer i 5, 10, 15 og 20 år.

Ministerens svar har blot antydning, at det ikke er alle kvitteringer, lejererne skal gemme, kun dem, hvor der er sket regulering af depositum.

Der melder sig derfor det spørgsmål, om lejererne husker at pille de pågældende kvitteringer fra, når lejererne rydder ud i papirerne.

Hertil kommer, at en del udlejere i praksis ikke oplyser, hvilke beløb den månedlige betaling består af, eller også er specifikationen anført på indbetalingsdelen og ikke på lejerens kvittering. Der kan også være tale om, at leje m.v. betales via en betalingservice, hvor lejererne ikke ser opkrævningen, eller lejererne indleverer opkrævningen til sin bank, og betalingsformidleren oplyser kun det samlede beløb, der er overført på den betalingsoversigt, lejererne modtager.

Lejererne vil så få problemer med at få oplysningerne fra sin bank, da bankerne næppe gemmer de enkelte indbetalingsbilag så mange år.

Svar (24/5 95)

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Det er min opfattelse, at hvis lejererne vil sikre sig det bedste bevis for at have betalt en regulering af det aftalte depositum, må lejererne gemme de huslejekvitteringer, hvoraf det fremgår, at reguleringen er betalt.

Som jeg tidligere har tilkendegivet i min besvarelse af spørgsmål nr. S 1183, gælder det som et almindeligt retsprincip, at den, som har et pengekrav på en anden, har bevisbyrden for kravets eksistens og størrelse. Dette princip gælder også, for så vidt angår depositum og regulering heraf efter de nye regler i lejelovgivningen.

Dette er efter min opfattelse ikke urimeligt.

Det vil ofte af en varslingsskrivelse vedrørende en forhøjelse af lejen fremgå, at der tillige vil blive krævet regulering af forudbetalt leje og depositum. Der er ikke krav i lejelovgivningen om, at størrelsen af reguleringen af depositum skal fremgå af varslingsskrivelsen.

Lejererne vil derfor i de tilfælde, hvor reguleringen af depositum og den nye størrelse af

depositum fremgår af varslingsskrivelsen, kunne føre bevis for størrelsen af depositum ved at fremlægge såvel varslingsskrivelsen som huslejekvitteringer for de måneder, hvor den seneste regulering har fundet sted.

Det skal af huslejeopkrævningen fremgå, hvilket beløb der vedrører selve lejen, og hvilket beløb der vedrører andre pligtige pengeydelse i lejeforholdet, således at lejererne kan kontrollere, om beløbene stemmer overens med, hvad der efter kontraktforholdet skal betales.

Såfremt udlejererne overholder lejelovgivningens regler, vil lejererne således altid have oplysninger om størrelsen af bl.a. leje og depositum, uanset om opkrævningen af leje m.v. sker ved indbetaling på posthus eller via pengeinstitutternes betalingsformidling.

Har lejererne overladt sin specifikation af huslejeopkrævningen m.v. til andre, således at dokumentationsmuligheden herved forringes eller umuliggøres, er dette efter min opfattelse lejerens risiko og ikke et forhold, der bør reguleres ved lov.

Spm. nr. S 1674

Til boligministeren (17/5 95) af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil ministeren bekræfte, at det er alle de lejere, der har betalt reguleringer af depositum, og som er uenige i udlejerens opgørelse af depositum, der skal føre beviset for, hvad der er betalt i forhøjelser af depositum?«

Begrundelse

I sit svar af 23. marts 1995 på spørgsmål nr. S 1183 har ministeren indskrænket sig til at anerkende, at det kun er lejere, der ønsker betalt depositum helt eller delvis tilbage, der skal løfte bevisbyrden for, hvad der er betalt i depositum.

Svar (24/5 95)

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Som anført i min besvarelse af spørgsmål nr. S 1183 gælder det som et almindeligt retsprincip, at den, der har et pengekrav på en anden, har bevisbyrden for kravets eksistens og størrelse.

Dette princip gælder også, for så vidt angår depositum og regulering heraf efter de nye regler i lejelovgivningen, uanset om der skal ske tilbagebetaling af depositum eller ej.

Spm. nr. S 1667

Til arbejdsministeren (16/5 95) af:

Tom Behnke (FP):

»Vil ministeren under henvisning til svaret på spørgsmål nr. S 1462 oplyse, om det kan udelukkes, at de lave kontingenter kan skyldes, at der er konkurrence mellem de to anførte a-kasser for selvstændige erhvervsdrivende, Danske Næringsdrivende og Selvstændige Erhvervsdrivende?«

Begrundelse

Det er nærliggende at antage, at konkurrence mellem a-kasserne har en del af æren for, at administrationsomkostningerne er så lave, som tilfældet er, idet det er en af de eneste mærkbare parametre, a-kasserne kan justere på.

Svar (23/5 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det kan naturligvis ikke udelukkes, men det kan heller ikke bekræftes, at konkurrence kan være en af de parametre, som indgår i fastsættelsen af en kasses administrationskontingent såvel som andre parametre såsom serviceniveau over for medlemmerne, antal afdelinger, kassens ledighedsfrekvens og lign.

Det skal dog bemærkes, at andre kasser end de to kasser for selvstændige har fastsat et administrationskontingent på samme lave niveau, selv om der ikke mellem disse kasser er tale om et konkurrencemoment.

Spm. nr. S 1591

Til justitsministeren (9/5 95) af:

Anne Baastrup (SF):

»Er det i overensstemmelse med lov om Retslægerådet og dansk forvaltningspraksis, at Retslægerådet til sundhedsministeren har svaret (spørgsmål nr. S 1255), at det ikke vil oplyse, hvor mange tvangsindlæggelser og tvangstilbageholdelser der er foretaget blandt de 1.009, som Retslægerådet har taget stilling til fra 1990 til 1994?«

Begrundelse

Der henvises endvidere til betænkningen om Retslægerådet side 41-46 samt hidtidig praksis.

Svar (23/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Medlem af Folketinget Tove Fergo stillede den 22. marts 1995 følgende spørgsmål til sundhedsministeren (S 1255): »Hvor mange sager har Retslægerådet behandlet inden for de sidste 5 år, og i hvor mange tilfælde har patienten fået medhold?«

Justitsministeriet indhentede i den forbindelse en udtalelse fra Retslægerådet, som oplyste, at man inden for de seneste 5 år har behandlet i alt 1.009 sager vedrørende tvangsindlæggelser/tvangstilbageholdelser. Retslægerådet tilføjede, at rådets opgave efter loven er at afgive lægevidenskabelige og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder i sager om enkeltpersoners retsforhold, og at det derfor ligger uden for rådets område at besvare spørgsmålet om, i hvor mange tilfælde patienten har fået medhold, idet rådet ikke træffer afgørelser i sagerne.

Den 28. april 1995 spurgte medlem af Folketinget Tove Fergo herefter under spørgsmål nr. S 1504 sundhedsministeren, hvor mange af de omtalte 1.009 sager, der indeholder udtalelser fra Retslægerådet, »der kan tolkes som en bekræftelse for patienter på, at der er sket en fejlagtig behandling«.

Retslægerådet udtalte i den forbindelse følgende:

»Klager over afgørelser om tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse efter lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (psykiatriloven) indbringes for domstolene i overensstemmelse med reglerne i retsplejelov-

vens kapitel 43 a, og domstolene kan indhente sagkyndige udtalelser fra Retslægerådet. Retslægerådet afgiver i disse sager vejledende udtalelser om, hvorvidt de i psykiatrilovens § 5 nævnte betingelser for tvangsindlæggelse og/eller tvangstilbageholdelse, herunder sindsygdoms-kriteriet, må anses for opfyldt. Retslægerådet afgiver derimod ikke udtalelser om, hvorvidt den frihedsberøvede må anses for fejlbehandlet.

Såfremt det stillede spørgsmål imidlertid skal forstås således, at det ønskes oplyst, i hvor mange af sagerne der har været uoverensstemmelse mellem den erklæringsskrivende læges bedømmelse og Retslægerådets vurdering af, hvorvidt betingelserne for tvangsindlæggelse og/eller tvangstilbageholdelse må anses for opfyldt, skal Retslægerådet bemærke, at rådet ikke registrerer, hvorvidt der er uoverensstemmelse mellem den erklæringsskrivende læges bedømmelse og rådets vurdering. Retslægerådet vil skønsmæssigt anslå, at der i disse sager har været uoverensstemmelse mellem den erklæringsskrivende læges bedømmelse og rådets vurdering i mindre end 50 sager inden for de sidste 5 år. Det skal i den forbindelse bemærkes, at rådet i årene 1990-1994 har behandlet i alt 1.009 sager vedrørende tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at en gennemgang af de 1.009 sager, som rådet har behandlet vedrørende tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse i årene 1990-1994, vil være yderst ressourcekrævende og tidkrævende, idet disse sager ikke er journaliseret selvstændigt, men under de såkaldte A-sager, der tillige omfatter en række andre psykiatriske sager, der forelægges for rådet: Straffesager, sager om ophævelse af farlighedsdekret, sager om overførelse til sikringsanstalten, umyndiggørelsessager, benådningssager m.v. Det kan i den forbindelse oplyses, at rådet i disse år har behandlet i alt 4.002 A-sager.«

Retslægerådet skønner således, at der af de 1.009 sager, der er behandlet af rådet i perioden 1990-1994, har været uoverensstemmelse mellem den erklæringsskrivende læges og rådets vurdering i mindre end 50 sager. Rådet har, som det fremgår, oplyst, at det vil være yderst ressourcekrævende at gennemgå de 1.009 sager med henblik på en præcis besvarelse af spørgsmålet og har på den baggrund søgt mere skønsmæssigt at angive størrelsesordenen for det omhandlede sagsantal.

Spm. nr. S 1539

Til indenrigsministeren (4/5 95) af:
Uffe Ellemann-Jensen (V):

»Hvornår agter regeringen at gennemføre visumfrihed mellem Danmark og alle tre baltiske lande?«

Begrundelse

Der eksisterer i dag visumtvang mellem Danmark og Letland. Denne situation skaber en række problemer i forbindelse med Danmarks engagement i de baltiske landes økonomiske og politiske udvikling. Det er vanskeligt at se nogen grundelse for, at der finder en forskelsbehandling sted mellem de tre baltiske lande. Derfor ønskes det oplyst, hvor hurtigt regeringen mener at kunne afskaffe visumkravet over for også Letland.

Svar (22/5 95)

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Som det vil være spørgeren bekendt, var Danmark blandt de første lande, som efter de tre staters frigørelse fra det sovjetiske styre indgik viseringsfrihedsaftaler.

Den første aftale blev indgået med Litauen den 31. juli 1992, og der blev den 19. april 1993 indgået en aftale med Estland. Til aftalerne var knyttet vilkår om gensidig forpligtelse til tilbagetagelse af egne og fremmede statsborgere.

Fra dansk side blev der i forbindelse med overvejelserne om indgåelse af disse aftaler blandt andet lagt vægt på de tre landes stilling med hensyn til udstedelse af egne nationalitetspas og tilvejebringelse af en tilfredsstillende statsborgerskabslovgivning. Da situationen på disse områder var forskellig i de tre lande, kunne aftaler ikke indgås samtidig.

Efter at det lettiske parlament i juli 1994 har vedtaget en lov om statsborgerskab og naturalisation og dermed har bragt de nævnte forhold på plads, har den danske regering overvejet mulighederne for tillige at indgå en viseringsfrihedsaftale med Letland.

Indenrigsministeriet modtog i den forbindelse en udtalelse fra Rigspolitichefen vedrørende sikkerheds- og immigrationssituationen i forhold til alle de tre baltiske lande.

Rigspolitichefen oplyste bl.a., at i alt 20 personer fra Letland i perioden fra den 1. januar 1993 til den 31. december 1994 ansøgte om asyl i Danmark, medens antallet af asylansøgere fra Estland og Litauen udgjorde henholdsvis 214 og 229 personer. Der blev i alle de sager, der blev afgjort i den omhandlede periode, givet afslag på ansøgningen om asyl.

Samtlige lettiske asylansøgere blev i forbindelse med opholdet i Danmark sigtet for overtrædelse af straffeloven eller særlovgivningen, medens antallet af sigtede asylansøgere fra Estland og Litauen udgjorde henholdsvis 152 og 174 personer.

Endvidere blev 39 ikkeasylansøgere fra Letland, 93 ikkeasylansøgere fra Estland og 106 ikkeasylansøgere fra Litauen sigtet for overtrædelse af primært straffeloven i den omhandlede periode.

Endvidere anførtes, at det er Rigspolitiets vurdering, at indgåelse af en viseringsfrihedsaftale med Letland vil medføre, at antallet af asylansøgere og antallet af sigtede personer fra Letland hurtigt vil blive af samme størrelsesorden, som det er tilfældet for Estlands og Litauens vedkommende.

Endelig oplyste Rigspolitiet, at der i løbet af sommeren 1995 forventes udstationeret en dansk polititjenestemand i Vilnius med henblik på at dække alle tre baltiske lande, og at der i kraft heraf ville kunne tilvejebringes et bedre grundlag for at vurdere situationen i Letland og en eventuel viseringsfrihedsaftales betydning for udviklingen i den illegale indvandring i Danmark med udgangspunkt i Letland og kriminaliteten begået af personer fra Letland i Danmark. Det bemærkedes i den forbindelse, at det er Rigspolitiets vurdering, at den organiserede kriminalitet i Letland spiller en betydelig rolle, der, for så vidt angår omfang og betydning for samfundslivet, i hvert fald ikke er mindre end i de øvrige to baltiske lande.

På denne baggrund vil spørgeren kunne forstå, at spørgsmålet om viseringsfrihed i forhold til de tre baltiske lande ikke er uproblematisk.

Ved vurderingen af, om der bør indføres visumfrihed over for statsborgere fra Letland, må der lægges afgørende vægt på en række momenter, hvoraf nogle må underkastes en nærmere, tilbundsående undersøgelse.

På den ene side må der lægges vægt på de nære forbindelser mellem de nordiske og baltiske lande.

På den anden side må dette moment dog sammenholdes med en nærmere undersøgelse af det kriminalitetsmønster og indrejsemønster, som er beskrevet af Rigspolitichefen.

Endvidere må der lægges vægt på oplysninger om menneskerettighedssituationen i Letland samt ikke mindst udviklingen i de baltiske landes håndtering af flygtninge, særlig spørgsmålet om, hvorvidt flygtninge, der opholder sig i de baltiske lande, behandles retssikkerhedsmæssigt forsvarligt, og hvorledes flygtningeadministrationsapparatet i øvrigt tænkes opbygget. Spørgsmålet om de baltiske landes tilslutning til FN's flygtningekonvention vil i den forbindelse være af afgørende betydning.

Når disse undersøgelser er tilendebragt, vil jeg kunne vende tilbage til spørgeren med et endeligt svar på, om der skal indføres visumfrihed over for statsborgere fra alle de baltiske lande.

Spm. nr. S 1623

Til indenrigsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Vil en kommune, der er en del af et amtsligt trafikselskab, kunne melde sig ud af trafikelskabet under påberåbelse af nødret, når busdriften i kommunen overhovedet ikke fungerer?«

Begrundelse

Når en kommune som Esbjerg Kommune ikke i lang tid har haft noget, der bare minder om normal busdrift, må kommunen i en sådan nødsituation kunne trække sig ud af det amtslige trafikfællesskab, så længe trafikelskabet ikke kan opfylde forpligtelsen til at sikre busdriften på tilfredsstillende vis.

Svar (22/5 95)

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Efter lov nr. 114 af 29. marts 1978 om den lokale og regionale kollektive personbefordring uden for hovedstadsområdet er en kommune forpligtet til at deltage i en fælleskommunal trafikvirksomhed, når amtsrådet og kommunalbestyrelserne i mindst en tredjedel af amtskommunens

kommuner, som omfatter et flertal af amtskommunens indbyggere, har truffet beslutning om oprettelse af virksomheden.

En kommune har ikke efter loven adgang til at udtræde af virksomheden, fordi rutekørslen i kommunen ikke fungerer.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at en kommune ikke har krav på at få rutekørsel i et bestemt omfang udført.

For at der kan foreligge nødret ved en ulovlig offentligretlig disposition, er det en betingelse, at der er tale om en uforudset situation af så helt ekstraordinær karakter, at lovgivningen må vige for at sikre andre, mere påtrængende og væsentlige værdier.

Det forhold, at rutekørslen i en kommune i en periode ikke fungerer tilfredsstillende, kan ikke betegnes som en sådan nødsituation.

Spm. nr. S 1624

Til justitsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Finder ministeren, at det er konfliktløsende for Ri-Bus-konflikten, at politiet ud over at rykke frem med 25-30 betjente også rykker frem med 8 glammende hunde, når en blokade skal opløses?«

Begrundelse

For ved selvsyn at fornemme, hvordan konflikten i Esbjerg udarter sig, valgte spørgeren den 10. maj 1995 om formiddagen at iagttage blokaden ved Ri-Bus-garagerne. I denne forbindelse så spørgeren en uhyre disciplineret blokade, der var klar til at blive opløst, når politiet anmodede herom i forbindelse med, at Ri-Bus-selskabets busser skulle forlade garageanlægget mellem kl. 8.30 og 9.00. Derfor virkede politiets fremfærd utrolig voldsom, da politiet rykkede frem med 8 glammende hunde i en kæde bag ved en kæde af politifolk, og at politiet med hunde gik helt frem til demonstranterne, efter at demonstranterne havde trukket sig tilbage til vejkanterne og busserne var kørt ud. Fra blokadevagter har spørgeren fået oplyst, at politiet med hunde undertiden går forrest, når blokaden skal opløses. Det virkede også unødigt provokerende, at politiet nedlagde og tilbageholdt en blokade-

vagt, efter at blokaden var trukket tilbage. Begrundelsen herfor kender spørgeren ikke, men den pågældende havde tilsyneladende intet gjort ud over at være med i blokaden. Og alt dette på en dag, der blev betegnet som meget fredelig.

Svar (22/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Politimesteren i Esbjerg.

Politimesteren har bl.a. oplyst følgende:

»Det er selvsagt ikke muligt for politiet at løse den aktuelle konflikt. Politiets opgave under konflikten er at opretholde sikkerhed, fred og orden, påse overholdelsen af love samt forhindre og efterforske forbrydelser. I forbindelse med ulovlige blokader mod bybuskørslen i Esbjerg har jeg derfor bestemt, at politiet med den mindst mulige magtanvendelse skal sikre fri og uhindret ind- og udkørsel til og fra bus-selskabets garageanlæg på Ravnevej samt fri og uhindret bykørsel i øvrigt.

Generelt kan jeg sige, at strategien om den mindst mulige magtanvendelse har været fulgt og fortsat følges i forbindelse med konflikten. Såvel de taktiske ledere som det øvrige personale informeres og instrueres om denne strategi. Den sædvanligvis fulgte fremgangsmåde i forbindelse med brydningen af de ulovlige blokader ud for garageanlægget kan i øvrigt beskrives således:

Er der en talsmand for blokadevagterne til stede, kontaktes denne af politiets indsatsleder og opfordres til at overtale blokadevagterne til at fjerne sig fra kørebanearealet og give fri og uhindret adgang for kørsel med busserne eller medarbejdernes private biler. Efterkommes opfordringen ikke – eller er der ikke nogen talsmand til stede – opfordres mængden ved anvendelse af megafon til at fjerne sig. Opfordringen gentages i flere tilfælde, især på de dage, hvor der er særlig mange tilstedeværende. Efterkommes opfordringen ikke, formeres politikæden, og mængden forsøges skubbet tilbage til fortovene eller så langt tilbage, at der efter lederens opfattelse er den fornødne plads til ud- og indkørsel af busserne eller andre køretøjer. I flere tilfælde har denne magtanvendelse været tilstrækkelig. I andre tilfælde gøres der så megen modstand, eller der kastes med sten og

andet kasteskyts mod politiet, at fremgangsmåden må opgives. Herefter giver lederen ordre til hundeførerne om at trække frem. De placeres herefter mellem politikæden og blokadevagterne. Når dette er sket, opfordrer lederen på ny blokadevagterne til at fjerne sig, da han ellers må gøre brug af hundene. Efterkommes opfordringen ikke, gives ordre til fremrykning. Hundeførerne rykker herefter frem mod blokadevagterne, idet hundene holdes i en meget kort snor. Fremrykningen sker ligeledes på en sådan måde og i et tempo, der tager højde for, at blokadevagterne får lejlighed til at fjerne sig, inden de kommer for tæt på hundene.

Politikæden følger i sikkerhedsmæssig afstand fremrykningen.

Særligt med hensyn til anvendelsen af hunde skal jeg bemærke, at antallet af de tjenestehunde, der anvendes, varierer afhængigt af antallet af blokadevagter.

Anvendelsen af tjenestehunde i forbindelse med brydningen af blokaderne er valgt ud fra den lagte strategi om anvendelse af den mindst mulige magt. Herudover må også tages i betragtning, at de personelmæssige ressourcer i modsat fald måtte være væsentlig større, idet 2 tjenestehunde som udgangspunkt erstatter 20 mand. Ved anvendelse af tjenestehunde hindres ligeledes, at konfrontationerne udvikler sig til slagsmål og lignende, der nødvendiggør politiets brug af stave med deraf følgende risici for skader af ikke ubetydeligt omfang.«

Politiet i Esbjerg forsøger ikke at løse – og skal heller ikke forsøge at løse – en faglig konflikt. Den opgave tilkommer det arbejdsmarkedets parter at løse fagretligt. Det er derimod mit klare indtryk, at politiet i Esbjerg søger at håndtere en stor og meget svær politimæssig opgave, der efter retsplejeloven hviler på politiet, på en fornuftig, tålmodig og – efter det for mig oplyste – disciplineret måde.

Spm. nr. S 1625

Til justitsministeren (11/5 95) af:
Aage Frandsen (SF):

»Hvor mange mennesker har politiet indtil nu tilbageholdt under Ri-Bus-konflikten, hvor det efterfølgende har vist sig at være aldeles ubegrundet, og hvor længe har de pågældende været tilbageholdt?«

Begrundelse

Der tilbageholdes tilsyneladende ganske mange mennesker i Esbjerg i øjeblikket i forbindelse med Ri-Bus-konflikten. Og det har været svært at se begrundelserne for tilbageholdelserne, for manges vedkommende i flere timer uden reel begrundelse, hvorefter de blot løslades.

Svar (22/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Politimesteren i Esbjerg.

Politimesteren har bl.a. oplyst følgende:

»I tiden fra den 27. marts til den 15. maj 1995 har der i tilslutning til buskonflikten været anholdt i alt 234 personer. Hertil skal lægges 47 anholdte den 6. maj i forbindelse med omfattende hærværk mod busser parkeret på Ri-Bus' garageanlæg.«

Politimesteren har endvidere oplyst, at af de 234 anholdte er 139 personer hjemmehørende i Esbjerg og de resterende 95 personer hjemmehørende i en række byer fordelt over landet.

Der er mod de 234 personer i 193 tilfælde rejst sigtelse for overtrædelse af politivedtægten. Der er herudover i 56 tilfælde rejst sigtelse for overtrædelse af en række bestemmelser, herunder i 16 tilfælde for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om hærværk. Hertil kommer som anført, at der i forbindelse med det omfattende hærværk mod Ri-Bus den 6. maj 1995 blev anholdt 47 personer.

Politimesteren har endvidere oplyst følgende:

»Det har ikke været muligt inden for svarfristen at foretage en gennemgang af anholdelsernes længde. Dette vil være ganske ressourcekrævende. Generelt kan det dog siges, at anholdelserne normalt varer nogle timer, men i flere tilfælde i kortere tid. De anholdte bliver løsladt, lige så snart politiet har foretaget de nødvendige afhøringer og rapportskrivninger. Efter løsladelsen tages der eventuelt efter yderligere efterforskning stilling til tiltalespørgsmålet.

Advokat Jens Bjørst, København, der optræder som advokat for mange af de sigtede, har i en række konkrete tilfælde skriftligt forespurgt om baggrunden for en anholdelse og en sigtelse, men der er ikke på nuværende tidspunkt afgjort sager om uberettiget anholdelse.«

Spm. nr. S 1626

Til justitsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Finder ministeren, at det er i orden, at politiet under konflikten i Esbjerg anvender betjente udklædt som civile demonstranter, som i demonstrationen optræder særlig provokerende over for Ri-Bus-selskabet?«

Begrundelse

At det forholder sig sådan er fremgået af pressen, og adskillige, der har overværet demonstrationer eller deltaget som blokadevagter, har bekræftet dette over for spørgeren.

Svar (22/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Politimesteren i Esbjerg.

Politimesteren har oplyst følgende:

»Civilpatruljen ved ordenspolitiet i Esbjerg har specielt i konfliktens første tid været anvendt til politimæssige opgaver i forbindelse med observationer især i byens centrum, hvor uro og gadeuorden har været særlig mærkbar. Endvidere har de pågældende været anvendt i busserne til forhindring af overlast på chauffører og passagerer. Derimod er der mig bekendt ikke anvendt civile politifolk under politiets indsats ved demonstrationer og blokader. Jeg vil anse det for ganske usandsynligt og selvsagt helt uhørt, at politifolk skulle have optrådt som beskrevet i spørgsmålet.«

Justitsministeriet kan henholde sig til det af politimesteren anførte.

Spm. nr. S 1627

Til justitsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Er det i overensstemmelse med gældende retsregler, at politiet foretager anholdelser på baggrund af foretagne videooptagelser?«

Begrundelse

Det er fremgået af pressen, og adskillige, der har overværet demonstrationer eller har deltaget som blokadevagter, har bekræftet over for mig, at politiet i Ri-Bus-konflikten anvender videooptagelser til efterfølgende – f.eks. dagen efter – at foretage anholdelser.

Svar (22/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Politimesteren i Esbjerg.

Politimesteren har oplyst følgende:

»I medfør af retsplejelovens § 755 kan politiet under visse betingelser anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale. En sådan mistanke vil kunne foreligge, såfremt den pågældende på en videooptagelse er identificeret som gerningsmanden til et strafbart forhold af den ovennævnte karakter, jf. f.eks. pengeinstitutternes videooptagelser af gerningsmænd til røverier m.v. På tilsvarende måde kan politiet også i forbindelse med Ri-Bus-konflikten foretage anholdelser på baggrund af videooptagelser, såfremt betingelserne i retsplejelovens § 755 er opfyldt.«

Politimesteren har endvidere i forbindelse med Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. S 1347 fra medlem af Folketinget Jette Gottlieb i en udtalelse bl.a. anført, at han – i forbindelse med politiets indsats den 27. marts 1995 mod blokaden ved rutebilstationen – bestemte, at indsatsen skulle optages på video. Formålet hermed var at sikre bevis i tilfælde af eventuelle straffesager mod demonstrerende samt at kunne dokumentere forløbet for at kunne imødegå eventuel kritik af politiets handlemåde i forbindelse med demonstrationen.

På tilsvarende måde har politiet under den fortsatte konflikt foretaget videooptagelser efter de givne retningslinjer.

Justitsministeriet kan henholde sig til det af politimesteren anførte.

Spm. nr. S 1628

Til justitsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Hvad har ekstraomkostningerne i form af ekstra mandskab til politiet i Esbjerg været, siden buskonflikten startede?«

Begrundelse

Da politiofbudet i Esbjerg i øjeblikket forekommer ganske voldsomt i forhold til, hvilke opgaver man skal løse, og endda virker unødigt stort og dermed provokerende under konflikten, forekommer det relevant at få oplyst, hvilke omkostninger der er forbundet hermed.

Svar (22/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Politimesteren i Esbjerg.

Politimesteren har oplyst følgende:

»Det samlede mandtimeforbrug i perioden fra den 27. marts 1995 og frem til den 14. maj 1995, direkte anvendt i forbindelse med politiets indsats under Ri-Bus-konflikten, udgør 18.929 timer. Denne opgørelse vedrører kun det direkte involverede operative personale. Til opgørelsen kan endvidere lægges et ikke opgjort antal timer fra den almindelige vagttjeneste, kriminalpolitiet, kontorpersonalet og jurister ved politiet i Esbjerg.«

Spm. nr. S 1630

Til arbejdsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Vil en lønmodtager kunne vægre sig mod at tage arbejde under henvisning til »liv, ære og velfærd«, hvis den pågældende tidligere har været ansat i den pågældende virksomhed og har sagt sin stilling op for at kunne undgå at arbejde i virksomheden på grund af dårligt psykisk arbejdsmiljø?«

Begrundelse

Det forekommer ikke rimeligt, at ansatte, der med begrundelse i dårligt psykisk arbejdsmiljø selv har opsagt deres stilling, igen kan anvises arbejde samme sted.

Svar (19/5 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Hvis et passende eller rimeligt arbejde udbydes på løn- og arbejdsvilkår, der svarer til overenskomsten på området, eller – på ikke overenskomstdækkede områder – svarer til, hvad der gælder for tilsvarende arbejde, har et ledigt medlem pligt til at overtage det formidlede arbejde, medmindre medlemmet har en såkaldt gyldig grund til at sige nej til arbejdet.

Det forhold, at medlemmet tidligere har været ansat i virksomheden og har valgt at opsigge arbejdet på grund af dårligt psykisk arbejdsmiljø, er ikke i sig selv en gyldig grund, og et afslag med denne begrundelse vil få dagpenge-mæssige konsekvenser for medlemmet.

Kan medlemmet i formidlingssituationen lægeligt dokumentere, at medlemmet af helbredsmæssige grunde, herunder også af psykisk art, ikke er i stand til at overtage det formidlede arbejde, vil dette dog være en gyldig grund til at afslå arbejdet.

Ved formidling af arbejde skal arbejdsformidlingen selvfølgelig være opmærksom på, om en arbejdssøgende over for arbejdsformidlingen har givet udtryk for, at pågældende ikke ønsker at blive formidlet til en bestemt arbejdsplads, hvor den arbejdssøgende tidligere har været beskæftiget.

Hvis den arbejdssøgende selv har opsagt arbejdsforholdet – og i den forbindelse eventuelt har accepteret en ophørskarantæne – eller hvis den arbejdssøgende er blevet afskediget på grund af samarbejdsvanskeligheder eller lignende, skal arbejdsformidlingen undgå at formidle til det samme arbejde.

Jeg skal i øvrigt henvise til min besvarelse af 15. maj 1995 til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (spørgsmål nr. 162 - Alm. del- bilag 284), hvor jeg redegjorde for de dagpengemæssige virkninger af afslag på arbejde med henvisning til det psykiske arbejdsmiljø på arbejdspladsen.

Spm. nr. S 1631

Til arbejdsministeren (11/5 95) af:

Aage Frandsen (SF):

»Hvorfor offentliggøres den rapport om det psykiske arbejdsmiljø hos Ri-Bus i Esbjerg ikke, hvortil der blev indsamlet materiale i efteråret 1994, og som var bebudet færdig februar 1995?«

Begrundelse

Spørgeren har fået oplyst, at der i efteråret 1994 blev lavet en undersøgelse af Arbejdstilsynet i Esbjerg om bl.a. det psykiske arbejdsmiljø i Ri-Bus i Esbjerg, og at denne rapport skulle have været offentliggjort i februar i år. Spørgeren har også fået oplyst, at den manglende offentliggørelse af rapporten hænger sammen med, at Arbejdstilsynet ikke vil være en del af den aktuelle konflikt. Hvis det er begrundelsen, forekommer det helt urimeligt. Arbejdstilsynet er i høj grad en del af konflikten, hvis ikke en ellers færdig eller næsten færdig rapport snarest offentliggøres.

Svar (23/5 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

På baggrund af en udtalelse fra Direktoratet for Arbejdstilsynet kan jeg oplyse, at Arbejdstilsynet, kreds Ribe Amt - efter klager - gennemførte jobobservationer på en række buslinjer.

Disse observationer blev udført af kredsens psykolog i januar og februar 1995. Det var planen, at der skulle udarbejdes en rapport, men undersøgelsen kunne ikke færdiggøres på grund af konflikten.

Kredsen har imidlertid fulgt sagen op, idet der blandt andet har været afholdt møde med Ribe Amts Trafikselvskab den 10. maj 1995, hvor trafikselvskabet redegjorde for en række planlagte, nødvendige justeringer af den nye køreplan for bybuskørsel i Esbjerg, som træder i kraft den 29. maj 1995.

Det er kredsens opfattelse, at dette vil medføre, at arbejdsmiljøproblemerne på området må forventes afhjulpet. Kredsen vil dog fortsat følge forholdene på området.

Der er altså ikke tale om - som spørgeren antyder i begrundelsen for spørgsmålet - at rapporten ikke er udsendt, fordi Arbejdstilsynet ikke vil være en del af en konflikt. Sagen er den,

at det ikke har været muligt for Arbejdstilsynet at gøre undersøgelsen færdig.

Jeg er imidlertid tilfreds med, at Arbejdstilsynet har fulgt op på anden vis, og at kredsen fortsat vil følge udviklingen.

Spm. nr. S 1570

Til økonomiministeren (5/5 95) af:

Jette Göttlieb (EL):

»Hvilke initiativer er der i Økonomiministeriet taget for at nedbringe overarbejdet?«

Begrundelse

I Finansministeriets pjeces »Brug arbejdstiden bedre« fra juni 1994 dokumenteres et betydeligt overarbejde i Økonomiministeriet. Der gives i pjecen også vejledning om nogle af de »håndtag«, som ledelsen kan gøre brug af for at nedbringe overarbejdet. Finansministeren har endvidere henstillet til ministerkollegerne og vel hermed også til økonomiministeren, at overarbejdet skulle reduceres betydeligt i 1994. Med spørgsmålet ønskes opklaring af, hvilke konkrete initiativer der i Økonomiministeriet er taget i den anledning.

Svar (19/5 95)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Der er i Økonomiministeriet, der omfatter departementet, Danmarks Statistik og Det Økonomiske Råds sekretariat, i de senere år foretaget en betydelig begrænsning af over- og merarbejdet. Begrænsningen skyldes blandt andet, at der er sket en styrkelse af planlægningsprocesserne. Endvidere er der de sidste par år i så vid udstrækning som muligt foretaget ansættelse af yderligere personale for at nedbringe over- og merarbejdet.

Navnlig for fuldmægtige og chefer har arbejdsopgaverne direkte relation til betjening af minister og Folketing samt varetagelse af forholdet til internationale økonomisk/politiske organisationer, hvor der ofte må arbejdes med snævre tidsrammer, og hvor det er vanskeligt at forudse knaphedssituationer. Endvidere er der for visse opgavers vedkommende tale om med-

arbejdere med specialiseret viden. Derfor vil et vist over- og merarbejde for især disse grupper af personale fortsat være nødvendigt.

– at samarbejdsudvalget i ministeriet systematisk arbejder for at skabe sammenhæng mellem arbejdspladsens strategi og planer for kompetenceudvikling opfyldes?»

Spm. nr. S 1571

Til økonomiministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»I hvilket omfang er overarbejdet i Økonomiministeriet blevet reduceret de seneste år?«

Begrundelse

I Finansministeriets pjeces »Brug arbejdstiden bedre« fra juni 1994 dokumenteres et betydeligt overarbejde i Økonomiministeriet. Der gives i pjecen også vejledning om nogle af de »håndtag«, som ledelsen kan gøre brug af for at nedbringe overarbejdet. Finansministeren har endvidere henstillet til ministerkollegerne og vel hermed også økonomiministeren, at overarbejdet skulle reduceres betydeligt i 1994. Med spørgsmålet ønskes opklaret, hvorvidt overarbejdet er blevet bragt ned.

Begrundelse

Disse minimumskrav er ifølge finansministeren fundamentet i statens personalepolitik og forudsætningen for, at statens institutioner kan udvikle sig i takt med det omgivende samfund. Der ønskes derfor en opklaring af, hvor langt man er nået i disse bestræbelser i Økonomiministeriet.

Svar (19/5 95)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Som led i personalepolitikken er der er blandt andet efter drøftelse i samarbejdsudvalgene tilrettelagt årlige medarbejdersamtaler. Ved disse samtaler sigtes der mod at skabe en dialog mellem ledelse og medarbejder, så der er mulighed for både at tilpasse jobindhold, arbejdsbelastning og kompetence – både i form af træning på jobbet og i form af egentlige efteruddannelseskurser – for den enkelte medarbejder.

Endvidere sker der i et vist omfang en drøftelse af strategi og personalepolitik ved konferencer med deltagelse af hele eller dele af personalet samt ved seminarer, som i fornødent omfang holdes i enkelte enheder i ministeriet.

Svar (19/5 95)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Svarende til henstillingerne ved indgåelsen af aftalerne om finanslovene for 1993 og 1994 er udgifterne til over- og merarbejde blevet reduceret kraftigt, så de samlede udgifter til over- og merarbejde er faldet fra godt 2,1 pct. til godt 1,5 pct. af lønsummen fra 1992 til 1994.

Spm. nr. S 1573

Til økonomiministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke konkrete initiativer er der i Økonomiministeriet taget for at skabe familievenlige arbejdspladser?«

Spm. nr. S 1572

Til økonomiministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke initiativer er der i Økonomiministeriet taget for at implementere den statslige personalepolitik »Medarbejder i staten – ansvar og udvikling«, således at minimumskravene – at der mindst hvert andet år sker en evaluering af personalepolitikken i ministeriet – at der indføres årlige medarbejdersamtaler

Begrundelse

»Medarbejder i staten« lægger særlig vægt på, at der skabes sammenhæng mellem arbejde og familieliv. Der ønskes med spørgsmålet en afklaring af, hvilke konkrete initiativer der i

Økonomiministeriet er taget for at gøre Økonomiministeriet til en familievenlig arbejdsplads som helhed.

Svar (19/5 95)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Der er i Økonomiministeriet stor mulighed for den enkelte for at tilrettelægge egen arbejdstid, herunder for at opspare timer til anvendelse eksempelvis i forbindelse med behovet for pasning af syge børn. Vedrørende tilrettelæggelse af ferie sker dette i de enkelte enheder med henblik på at sikre størst mulig fleksibilitet i relation til arbejdsopgavernes udførelse og de øvrige medarbejderes ferieønsker.

Ministeriet har generelt en positiv holdning til medarbejderes ønske om midlertidigt at få nedsat arbejdstid, og medarbejdernes ønske om orlov har hidtil kunnet imødekommes.

Spm. nr. S 1574

Til økonomiministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke konkrete initiativer er der i Økonomiministeriet taget for at udnytte det kvindelige lederpotentiale?«

Begrundelse

Finansministeren giver i »Medarbejder i staten« udtryk for, at det er uacceptabelt få kvinder, der besidder lederstillinger i staten. Det fremgår også, at det er en vigtig regeringsopgave at rette op på disse skævheder gennem skabelse af arbejdspladskulturer, der er attraktive for kvinder, ved aktiv udvikling af førlederkurser og tidsbegrænsede leder- og uddannelsesstillinger.

Særlig vægt lægges der på at sikre, at kvinderne bliver opfordret og bakkes op i den konkrete situation. Der lægges endvidere vægt på at forbedre mulighederne for at forene et lederjob med et familieliv med børn. Økonomiministeren har dog – så vidt vides – endnu ikke meldt ud med, hvilke konkrete initiativer hun har taget, og hvorvidt der er blevet rettet op på skævhederne.

Svar (19/5 95)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Der tilbydes lige muligheder for begge køn.

Spm. nr. S 1575

Til udenrigsministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke initiativer er der i Udenrigsministeriet taget for at nedbringe overarbejdet?«

Begrundelse

I Finansministeriets pjèce »Brug arbejdstiden bedre« fra juni 1994 dokumenteres et betydeligt overarbejde i Udenrigsministeriet. Der gives i pjecen også vejledning om nogle af de »håndtag«, som ledelsen kan gøre brug af for at nedbringe overarbejdet. Finansministeren har endvidere henstillet til ministerkollegerne og vel hermed også udenrigsministeren, at overarbejdet skulle reduceres betydeligt i 1994. Med spørgsmålet ønskes opklaring af, hvilke konkrete initiativer der i Udenrigsministeriet er taget i den anledning.

Svar (22/5 95)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Det er over for cheferne for samtlige enheder i Udenrigsministeriet tilkendegivet, at over- og merarbejde bør søges nedbragt i størst muligt omfang. Da administrationen af over- og merarbejde, jf. besvarelsen af spørgsmål nr. S 1576, foregår decentralt, kan det alene konstateres, at de beløb, der anvendes til honorering af over- og merarbejde, er faldet, mens det ikke er muligt at udtale sig om, i hvilket omfang medarbejdernes afspadsringstilgodehavender er faldet tilsvarende.

Spm. nr. S 1576

Til udenrigsministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»I hvilket omfang er overarbejdet i Udenrigsministeriet blevet reduceret de seneste år?«

Begrundelse

I Finansministeriets pjece »Brug arbejdstiden bedre« fra juni 1994 dokumenteres et betydeligt overarbejde i Udenrigsministeriet. Der gives i pjecen også vejledning om nogle af de »håndtag«, som ledelsen kan gøre brug af for at nedbringe overarbejdet. Finansministeren har endvidere henstillet til ministerkollegerne og vel hermed også udenrigsministeren, at overarbejdet skulle reduceres betydeligt i 1994. Med spørgsmålet ønskes opklaret, hvorvidt overarbejdet er blevet bragt ned.

Svar (22/5 95)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Som hovedregel søges over- og merarbejdet kompenseret ved afspadsering.

Da administrationen af over- og merarbejde i Udenrigsministeriet foregår decentralt, har det ikke umiddelbart været muligt at udarbejde en samlet opgørelse herover.

For den del af over- og merarbejdet, der honoreres, kan det konstateres, at Udenrigsministeriet anvendte 14,4 mio. kr. til dette formål i 1994. De tilsvarende tal for 1992 og 1993 var henholdsvis 17,5 mio. kr. og 16,4 mio. kr. I tallene indgår aflønning af faste vagtopgaver med knap 5 mio. kr. Når udviklingen i lønniveauet fra år til år tages i betragtning, er udgifterne til kontant honorering af over- og merarbejde fra 1992 til 1994 faldet med ca. 20 pct. De resterende besparelser er blevet anvendt til nyansættelser, som ellers ikke ville have været mulige.

Spm. nr. S 1577

Til udenrigsministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke initiativer er der i Udenrigsministeriet taget for at implementere den statslige persona-

lepolitik »Medarbejder i staten – ansvar og udvikling«, således at minimumskravene – at der mindst hvert andet år sker en evaluering af personalepolitikken i ministeriet – at der indføres årlige medarbejdersamtaler – at samarbejdsudvalget i ministeriet systematisk arbejder for at skabe sammenhæng mellem arbejdspladsens strategi og planer for kompetenceudvikling opfyldes?«

Begrundelse

Disse minimumskrav er ifølge finansministeren fundamentet i statens personalepolitik og forudsætningen for, at statens institutioner kan udvikle sig i takt med det omgivende samfund. Der ønskes derfor en opklaring af, hvor langt man er nået i disse bestræbelser i Udenrigsministeriet.

Svar (22/5 95)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Som opfølgning af Udenrigskommissionens betænkning fra 1990 udarbejdedes i 1991 et såkaldt personalepolitisk grundpapir, der omhandler elementerne i ministeriets personalepolitik. Ved fremlæggelsen af Finansministeriets samlede personalepolitik for staten besluttede samarbejdsudvalget i Udenrigsministeriet at bede det personalepolitiske underudvalg (underudvalg under samarbejdsudvalget) se nærmere på elementerne deri med henblik på en eventuel tilpasning og opdatering af det personalepolitiske grundpapir.

Som udmøntning af specifikke elementer i personalepolitikken har samarbejdsudvalget vedtaget en alkoholpolitik for ministeriets medarbejdere, ligesom der p.t. foregår drøftelser om indholdet af ministeriets seniorpolitik.

For så vidt angår medarbejdersamtaler, fastslår allerede det personalepolitiske grundpapir, at sådanne afholdes mindst én gang årligt mellem chefen og hver af dennes medarbejdere, såvel i selve ministeriet som i udetjenesten. Den faktiske gennemførelse af samtalerne skal bekræftes over for personalekontoret. Medarbejdersamtalsystemet evalueres løbende med henblik på eventuelle justeringer. Det er således et af de personalepolitiske emner på et forestående ledelsesseminar.

På baggrund af en analyse i 1992 af uddannelsesbehovet i udenrigstjenesten udarbejdedes en Strategisk Uddannelsesplan 1993-1995 for kompetenceudvikling. Den suppleres løbende af en 1-årig aktivitetsplan, der drøftes i uddannelsesudvalget under samarbejdsudvalget og udmøntes i et årligt uddannelsesprogram, som udsendes til samtlige medarbejdere.

I kraft af de personalepolitiske tiltag, som er blevet gennemført på grundlag af Udenrigskommissionens arbejde, havde Udenrigsministeriet allerede på forhånd i vidt omfang opfyldt kravene til den statslige personalepolitik samt etableret fornødne mekanismer med henblik på en fortsat udvikling heraf.

Udenrigsministeriet er i samarbejde med Socialforskningsinstituttet i færd med gennemførelsen af en undersøgelse blandt ministeriets medarbejdere om den generelle forflytelsespligts indflydelse på familielivet. De medfølgende ægtefæller og børn stilles ofte i svære situationer på grund af den konstante vekslen mellem ude- og hjemmetjeneste. Beskæftigelsesmuligheder og skolegang lider ofte voldsomt under disse forhold, men også i relation til flere områder inden for den sociale lovgivning rammes de udsendte familier. Ministeriet følger løbende udviklingen og søger i videst muligt omfang at formå ressortministerierne til at bedre lovgivningen.

Spm. nr. S 1578

Til udenrigsministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke konkrete initiativer er der i Udenrigsministeriet taget for at skabe familievenlige arbejdspladser?«

Begrundelse

»Medarbejder i staten« lægger særlig vægt på, at der skabes sammenhæng mellem arbejde og familieliv. Der ønskes med spørgsmålet en afklaring af, hvilke konkrete initiativer der i Udenrigsministeriet er taget for at gøre Udenrigsministeriet til en familievenlig arbejdsplads som helhed.

Svar (22/5 95)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Udenrigsministeriet tilstræber at skabe sammenhæng mellem familieliv og arbejdsplads.

For de medarbejdere, der gør tjeneste i København, søges tilvejebragt individuelle løsninger med hensyn til deltid, afspadsring m.v.

Ministeriet søger altid at være imødekommende i situationer, hvor medarbejderen på grund af f.eks. sygdom i familien, dødsfald eller misbrug har behov for ekstra fleksibilitet i arbejdsituationen.

For det store antal udsendte medarbejdere, der gør tjeneste i udlandet, er det mere vanskeligt at tilgodese ovennævnte hensyn.

Spm. nr. S 1579

Til udenrigsministeren (5/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke konkrete initiativer er der i Udenrigsministeriet taget for at udnytte det kvindelige lederpotentiale?«

Begrundelse

Finansministeren giver i »Medarbejder i staten« udtryk for, at det er uacceptabelt få kvinder, der besidder lederstillinger i staten. Det fremgår også, at det er en vigtig regeringsopgave at rette op på disse skævheder gennem skabelse af arbejdspladskulturer, der er attraktive for kvinder, ved aktiv udvikling af førlederkurser og tidsbegrænsede leder- og uddannelsesstillinger.

Særlig vægt lægges der på at sikre, at kvinderne bliver opfordret og bakkes op i den konkrete situation. Der lægges endvidere vægt på at forbedre mulighederne for at forene et lederjob med et familieliv med børn. Udenrigsministeren har dog – så vidt vides – endnu ikke meldt ud med, hvilke konkrete initiativer han har taget, og hvorvidt der er blevet rettet op på skævhederne.

Svar (22/5 95)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Udenrigsministeriet har udarbejdet en handlingsplan for ligestilling. Dette fremgår bl.a. af

den 3-års-rapport om regeringens samlede plan for ligestilling («Vejen videre»), som blev debatteret i Folketinget den 28. april 1994.

Handlingsplanen for ligestilling har bl.a. til formål at skabe en bedre balance mellem antallet af kvinder i chefgruppen i Udenrigsministeriet og antallet af kvinder i forhold til mænd i de personalegrupper, hvorfra cheferne rekrutteres. Et af initiativerne i Udenrigsministeriets handlingsplan er derfor også at arbejde aktivt for at gøre flere kvinder interesserede i lederstillinger – bl.a. gennem førlederkurser – og ved bevidst at placere kvinder i stillinger, som kvalificerer til senere at blive chef.

Samtidig kan det konstateres, at der i de senere år er blevet ansat et stigende antal kvinder i fuldmægtiggruppen, der er den personalegruppe, hvorfra langt størstedelen af cheferne rekrutteres. I årene 1990-94 var 43 pct. af de nyansatte akademikere kvinder, hvilket nøje svarede til deres andel af det totale antal ansøgninger.

På denne baggrund mener jeg, at der er gode udsigter til, at antallet af kvindelige chefer i Udenrigsministeriet vil stige i løbet af nogle få år.

Spm. nr. S 1619

Til trafikministeren (11/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Vil ministeren oplyse GiroBanks udgifter til den aktuelle annonsekampagne i landets aviser i forhold til GiroBanks indtægter på gebyrer i relative og absolutte tal for årets første 4 måneder?«

Begrundelse

GiroBank har de seneste måneder gennemført en meget massiv annonsekampagne med helsidesannoncer og hele tillæg, som i visse tilfælde er lige så store som den avis, de er vedlagt som tillæg til. Annonsekampagnen er af et omfang, som man ikke har set nogen andre finansieringsinstitutter gennemføre, og virker overordentlig provokerende på GiroBanks kunder, som har svært ved at acceptere at skulle betale gebyrer, som tilsyneladende smides ud på en i øvrigt totalt intetsigende annonsekampagne.

Da den danske befolkning via staten ejer 49 pct. af GiroBank, må det være rimeligt, at offentligheden kan få oplyst forholdet mellem gebyrindtægter og reklameudgifter og på dette grundlag vurdere GiroBanks forretningsmetoder. Det skal her bemærkes, at GiroBank, selv om selskabet gerne vil fremstå som en almindelig bank, har monopol på det velindkørte postgirosystem, som såvel borgere som erhvervsliv i realiteten er bundet til at anvende. Derfor kan en utilfredshed med GiroBanks forretningsmetoder ikke komme til udtryk ved bare at vælge en anden bank.

Svar (24/5 95)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Eftersom GiroBank A/S er en virksomhed, der drives på forretningsmæssige vilkår i fuld og lige konkurrence med øvrige pengeinstitutter, ønsker GiroBank ifølge sagens natur at hemmeligholde størrelsen af sådanne udgifter. Jeg er helt enig heri.

Spm. nr. S 1620

Til trafikministeren (11/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Hvilke instrukser har ministeren givet statens repræsentanter i bestyrelsen for GiroBank vedrørende den aktuelle annonsekampagne, som GiroBank gennemfører?«

Begrundelse

GiroBank har de seneste måneder gennemført en meget massiv annonsekampagne med helsidesannoncer og hele tillæg, som i visse tilfælde er lige så store som den avis, de er vedlagt som tillæg til. Annonsekampagnen er af et omfang, som man ikke har set nogen andre finansieringsinstitutter gennemføre, og virker overordentlig provokerende på GiroBanks kunder, som har svært ved at acceptere at skulle betale gebyrer, som tilsyneladende smides ud på en i øvrigt totalt intetsigende annonsekampagne.

Staten bærer som ejer af 49 pct. af GiroBank et væsentligt ansvar for de forretningsmetoder, som GiroBank anvender, og formålet med

spørgsmålet er at få belyst, hvorvidt regeringen bifalder den aktuelle annoncekampagne eller ej, og hvilke instrukser regeringen har givet statens repræsentanter i bestyrelsen for GiroBank.

Svar (24/5 95)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg har ikke givet nogen instrukser vedrørende den aktuelle annoncekampagne.

Spm. nr. S 1621

Til trafikministeren (11/5 95) af:

Jette Gottlieb (EL):

»Vil ministeren give instruks til statens repræsentanter i GiroBanks bestyrelse om, at den aktuelle annoncekampagne øjeblikkelig skal stoppes?«

Begrundelse

GiroBank har de seneste måneder gennemført en meget massiv annoncekampagne med helsidesannoncer og hele tillæg, som i visse tilfælde er lige så store som den avis, de er vedlagt som tillæg til. Annoncekampagnen er af et omfang, som man ikke har set nogen andre finansieringsinstitutter gennemføre, og virker overordentlig provokerende på GiroBanks kunder, som har svært ved at acceptere at skulle betale gebyrer, som tilsyneladende smides ud på en i øvrigt totalt intetsigende annoncekampagne.

Staten bærer som ejer af 49 pct. af GiroBank et væsentligt ansvar for de forretningsmetoder, som GiroBank anvender, og regeringen kan anmode sine repræsentanter i bestyrelsen for GiroBank om at stoppe den aktuelle annoncekampagne. Formålet med spørgsmålet er at få belyst, hvorvidt regeringen vil anvende sin position i bestyrelsen til at søge annoncekampagnen stoppet.

Svar (24/5 95)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg har ikke til hensigt at give en sådan instruks.

Spm. nr. S 1600

Til sundhedsministeren (10/5 95) af:

Svend Aage Jensby (V):

»Vil ministeren redegøre for det regelsæt, der gælder med hensyn til tolkebistand i forbindelse med læge- og tandlægehjælp efter lov om offentlig sygesikring og hospitalsbehandling, samt oplyse, om læger, tandlæger eller hospitalsansatte kan nægte at attestere rekvisitioner om tolkebistand, der f.eks. er formidlet af Dansk Flygtningehjælp, såfremt man ikke finder medvirken af tolk fornøden?«

Begrundelse

Det har været antydnet, at læger og tandlæger i uforholdent omfang påtvinges tolkebistand, hvorfor en afklaring af retstilstanden er ønskelig.

Svar (16/5 95)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Hjemmelen til at yde tolkebistand i forbindelse med lægehjælp er fastsat i sygesikringslovens § 6, stk. 6. De nærmere regler for tolkebistanden er fastsat i bekendtgørelse nr. 555 af 20. november 1981 om tolkebistand i forbindelse med lægehjælp. Det fremgår heraf, at den offentlige sygesikring afholder udgiften til tolkebistand, når lægen skønner, at tolkens tilstedeværelse er nødvendig for behandlingen, og tolken er rekvideret gennem pågældendes bopælskommune eller Socialministeriet. Der kan, når særlige omstændigheder foreligger, benyttes tolk skaffet ad anden vej, såfremt lægen sikrer sig, at tolken behersker det danske sprog.

Der ydes ikke tolkebistand i forbindelse med tandlægehjælp.

Med hensyn til tolkebistand i forbindelse med sygehusbehandling er sygehusvæsenet forpligt-

tet til at yde en sådan, hvor denne skønnes nødvendig for at yde behandling. Tolkebistand anses i disse tilfælde for at være en accessorisk del af sygehusbehandlingen, hvorfor udgiften hertil afholdes af sygehusvæsenet.

Da vurderingen af, om der er et behov for tolkebistand, foretages af henholdsvis lægen eller sygehuset, kan man nægte at attestere rekvisitioner om tolkebistand formidlet gennem f.eks. Dansk Flygtningehjælp, såfremt man ikke finder medvirken af tolk nødvendig.

I tilfælde af, at der i sådanne tilfælde alligevel medvirker tolk i forbindelse med behandlingen, er det offentlige ikke forpligtet til at betale herfor.

Spm. nr. S 1669

Til sundhedsministeren (16/5 95) af:

Svend Aage Jensby (V):

»Kan ministeren bekræfte, at en praktiserende læge/speciallæge, der henviser en patient til nærmere undersøgelse eller behandling på et hospital, ikke fra hospitalet kan få oplyst resultatet af den behandling eller undersøgelse, der har fundet sted, og hvilke regler gælder i øvrigt for hospitalers og lægers tavshedspligt?«

Begrundelse

Da spørgsmålet om hospitalslægers tavshedspligt over for den praktiserende læge er rejst, har en besvarelse af foranstående spørgsmål og om tavshedspligtens rækkevidde i øvrigt interesse.

Svar (24/5 95)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Reglerne om lægers tavshedspligt findes i flere forskellige regelsæt: forvaltningslovens §§ 27-28, straffelovens §§ 152-152f og læge-lovens § 9.

Heraf fremgår, at læger som udgangspunkt har tavshedspligt med hensyn til oplysninger om patienters rent private forhold. Tavshedspligten er ikke indskrænket til helbredsoplysninger, men også oplysninger om patientens

familieforhold og økonomiske forhold er omfattet.

Den lægelige tavshedspligt er fastsat for at værne om patientens privatliv. Tavshedspligten ophæves derfor, hvis patienten giver samtykke til, at fortrolige oplysninger kan videregives. Respekten for den personlige integritet indebærer, at der på dette område må lægges afgørende vægt på patientens samtykke.

Hospitalslæger er således kun berettiget til at udlevere oplysninger, herunder sende udskrivningsbrev, til privatpraktiserende læger/speciallæger, hvis patienten har givet samtykke hertil. Herved overlades det til patienten selv at bestemme, hvilke oplysninger der må sendes til egen læge eller andre. Det samme gælder i de tilfælde, hvor en habil patient efter et hospitalsophold skal færdigbehandles hos en praktiserende læge. Også her tilsiger princippet om patientens selvbestemmelsesret, at udlevering af oplysninger kræver samtykke.

Jeg kan derfor bekræfte, at praktiserende læger/speciallæger ikke kan få oplysninger fra et hospital om undersøgelse og behandling af henviste patienter. Patienten skal give samtykke til, at oplysningerne videregives.

Heraf kan udledes, at den faglige interesse, en praktiserende læge måtte have i at modtage oplysninger om en patient, som lægen har henvist til et hospital, ikke generelt kan anses at overstige hensynet til at sikre patientens privatliv og selvbestemmelsesret.

Det skal afslutningsvis nævnes, at tavshedspligten ikke gælder i visse sjældne undtagelsestilfælde, f.eks. hvis lægen ifølge loven er forpligtet til at udtale sig eller videregivelsen sker til varetagelse af interesser, der klart er vigtigere end hensynet til hemmeligholdelse.

Spm. nr. S 1588

Til arbejdsministeren (8/5 95) af:

Bruno Jerup (EL):

»Hvem bærer den økonomiske risiko for erstatning i tilfælde af skade på studerende og skoleelever som følge af et dårligt arbejdsmiljø på de studerendes og skoleelevernes arbejdssteder?«

Begrundelse

Med spørgsmålet ønskes det opklaret, hvem der afholder de økonomiske udgifter i forbindelse med erstatning som følge af skader og ulykker, som studerende og skoleelever kan blive ramt af som følge af et dårligt arbejdsmiljø. Der tænkes eksempelvis på tilfælde, hvor arbejde med kemiske eller kræftfremkaldende stoffer i undervisningen resulterer i en efterfølgende nedsættelse af arbejdsevnen eller endog død efter nogle år.

Svar (22/5 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg har fra Undervisningsministeriet fået oplyst følgende, som jeg henholder mig til:

»Spørgsmålet om erstatning i tilfælde af skade på studerende og skoleelever som følge af et dårligt arbejdsmiljø på uddannelsesinstitutioner skal som udgangspunkt afgøres efter dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar.

Uddannelsesinstitutioner kan være erstatningsansvarlige over for studerende/skoleelever, hvis en skade skyldes de forhold, undervisningsvirksomheden drives under, eller hvis lærere og andre ansatte på institutionen under udførelse af deres tjeneste gør sig skyldige i et erstatningspådragende forhold.

Den endelig placering af udgiften vil blandt andet afhænge af skadens karakter og årsag samt institutionens ejerforhold og forsikringsforhold, herunder af, om skaden dækkes af statens eller en kommunal myndigheds selvforsikring. Det vil kun i særlige tilfælde kunne kræves, at en ansat ved institutionen personligt betaler erstatningen, jf. erstatningsansvarslovens § 23.

Nogle af Undervisningsministeriets love fastsætter, at reglerne i loven om arbejdsskadeforsikring i visse tilfælde finder anvendelse for elever. Det er anført i lovbestemmelserne, om risikoen for skader i disse tilfælde påhviler staten eller uddannelsesinstitutionen, jf. § 66, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, § 19, stk. 2, i lov om landbrugsuddannelser, § 22 i lov om de erhvervsgymnasiale uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen samt § 9 i lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.

Endelig kan det oplyses, at elever under erhvervsuddannelse eller landbrugsuddannelse, som har en uddannelsesaftale med en praktik-

virksomhed, er omfattet af virksomhedens risiko- og forsikringsordning i henhold til loven om arbejdsskadeforsikring også under selve skoleopholdet.«

Spm. nr. S 1599

Til' indenrigsministeren (10/5 95) af:

Bruno Jerup (EL):

»Vil ministeren i forlængelse af svar på spørgsmål nr. S 1319 og den efterfølgende debat i medierne vurdere mulighederne for, at der kan etableres en løsning på problemet med asylansøgerbørns undervisning inden starten af det nye skoleår?«

Begrundelse

Asylansøgerbørns undervisning har alt for længe været præget af tilfældigheder. Der er således desværre flere eksempler på asylansøgende børn, som ikke har fået undervisning eller kun mangelfuld undervisning i op til flere år. Et halvt år er lang tid i et barns udvikling. Når man dertil lægger deres usikre situation uden noget fast hjemsted, er en forsinket og/eller stærkt mangelfuld undervisning med til afgørende at forringe deres muligheder for senere indlæring og uddannelse. Uanset om børnene opnår asyl, må de sikres en ret til undervisning, der gælder for alle dele af landet.

Svar (22/5 95)

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra bl.a. Dansk Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp, Direktoratet for Udlændinge, Indenrigsministeriet og Undervisningsministeriet vil i nærmeste fremtid undersøge muligheden for at omlægge undervisningen af asylansøgerbørn.

Sigtet med arbejdsgruppen bliver at finde frem til egnede løsningsmodeller for tilrettelæggelsen af undervisningen, således at der både tages højde for, at børnene får den nødvendige uddannelse under deres ophold i Danmark, at børn fra forskellige lande behandles ens, samt at en større gruppe af børnene alene forudsættes at skulle have et korterevarende ophold i Danmark.

Arbejdsgruppen vil i forbindelse hermed hente inspiration fra erfaringerne med de særlige undervisningsforløb, som der ved bestemmelsen i § 5 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. blev skabt hjemmel til at tilrettelægge for børn af bosniske krigsflygtninge.

Indenrigsministeriet vil hurtigst muligt herefter tage initiativ til etablering af nye undervisningsprogrammer for asylansøgere børn.

Spm. nr. S 1536

Til miljø- og energiministeren (3/5 95) af:

Niels J. Langkilde (KF):

»Vil ministeren oplyse, hvor langt ministeriet er kommet med at fremskaffe oplysninger fra Forbundsrepublikken Tyskland om projektet ved Wismar, jf. ministerens svar af 23. december 1994 på spm. nr. S 485 (Folketingets forhandling, side 2059)?«

Svar (22/5 95)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Som det vil være spørgeren bekendt, har jeg skrevet til min tyske kollega i december sidste år. Jeg har modtaget svar den 13. februar 1995. Det fremgår heraf, at der er igangsat en VVM-procedure sammen med en række undersøgelser.

Om brevets indhold i øvrigt kan jeg oplyse, at den tyske miljøminister henviser til de lokale miljømyndigheder samt eksperter, som vurderer, at der ikke kan forventes betydelige eller varige skader i forhold til målsætningen for området. Dette skal ses på baggrund af, at der regelmæssigt har været foretaget oprensning af sejltrengen, at der i området er en stadig stigende skibstrafik, samt at området omkring sejltrengen ikke hører til de væsentligste raste- eller fødepladser for vandfugle inden for det i øvrigt meget store beskyttelsesområde.

Det anføres videre, at der påtænkes anvendt en igennem årtier benyttet klappads i Wismar Bugten i det nordlige randområde af beskyttelsesområdet. Det vurderes ikke, at der vil ske en egentlig forstyrrelse af fuglebeskyttelsesområdet, da det ca. 30 ha og 7 til 11 meter dybe område ikke hører til de mest benyttede fødeområder

inden for beskyttelsesområdet. Derudover forventes der en hurtig genetablering af fødegrundlaget i området, og endelig vurderes det, at ynglepladser for fisk ikke vil blive berørt.

Da det af brevet fremgik, at undersøgelserne forventedes tilendebragt i april 1995, bad jeg Miljøstyrelsen om at kontakte de tyske myndigheder med henblik på at fremskaffe det relevante materiale i sagen. Styrelsen har på baggrund af telefoniske kontakter til de tyske myndigheder fået oplyst, at proceduren er færdig. Materialet er endnu ikke modtaget. Så snart det modtages, vil det blive fremsendt til spørgeren.

Spm. nr. S 1634

Til justitsministeren (11/5 95) af:

Ester Larsen (V):

»Anerkendes kønsskifteoperationer foretaget i et EU-land juridisk af den danske stat med deraf følgende fuld overensstemmelse mellem den civile retlige status og det nye køn?«

Svar (23/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har indhentet en udtalelse fra Civilretsdirektoratet. Direktoratet har oplyst, at fremgangsmåden i tilfælde, hvor en herboende person ønsker at skifte køn, normalt består i, at vedkommende retter henvendelse til Sexologisk Klinik på Rigshospitalet, der på baggrund af samtaler med den pågældende afgiver en erklæring om, hvorvidt ansøgningen bør imødekommes. Efter forelæggelse for Retslægerådet tager Civilretsdirektoratet herefter stilling til, om der kan meddeles tilladelse til kastration her i landet.

Når kønsskiftet har fundet sted, anmoder Civilretsdirektoratet Indenrigsministeriet om at ændre vedkommendes CPR-nummer i overensstemmelse med det nye køn, ligesom den pågældende orienteres om fremgangsmåden med hensyn til navneændring.

I den senere tid er det i flere tilfælde forekommet, at en herboende person har fået foretaget kastration i udlandet, herunder også i EU-lande, og efterfølgende har rettet henvendelse til Civilretsdirektoratet med henblik på ændring af navn og CPR-nummer.

I disse tilfælde vurderer Civilretsdirektoratet på grundlag af den udenlandske lægeerklæring samt en udtalelse fra Sexologisk Klinik, om indgrebet har karakter af kønsskifte med deraf følgende adgang til ændring af navn og CPR-nummer.

Det tilføjes, at Civilretsdirektoratet for tiden i samarbejde med Sexologisk Klinik og Retslægerådet overvejer at ændre praksis, således at der i forbindelse med vurderingen af spørgsmålet om ændring af navn og CPR-nummer alene lægges vægt på den udenlandske lægeerklæring eventuelt suppleret med en dansk speciallægeundersøgelse i tilfælde, hvor den udenlandske erklæring ikke er tilstrækkelig.

Jeg vil til sin tid orientere spørgeren om udfaldet af disse overvejelser.

Spm. nr. S 1580

Til arbejdsministeren (5/5 95) af:

Brian Mikkelsen (KF):

»Kan ministeren bekræfte, at en person, der er handicappet, men som på trods heraf er i stand til at være beskæftiget som lønmodtager, ikke vil kunne optages i en arbejdsløshedskasse?«

Svar (17/5 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg kan oplyse, at der intet er til hinder for, at en handicappet person vil kunne optages i en arbejdsløshedskasse, hvis personen er i stand til at være beskæftiget som lønmodtager.

Reglerne om optagelse af lønmodtagere findes i kapitel 8 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. En person, der opfylder de i kapitlet nævnte betingelser, har ret til at blive optaget i en arbejdsløshedskasse. En af betingelserne er, at personen kan dokumentere at være beskæftiget som lønmodtager inden for kassens faglige område. Dette gælder, uanset om der ydes støtte til lønnen fra det offentlige.

Det er dog en forudsætning, at den beskæftigelse, der skal danne grundlag for en optagelse, kan betragtes som arbejde i arbejdsløshedsforsikringslovens forstand. F.eks. vil beskæftigelse, hvortil der ydes støtte i henhold til bistandslovens § 91, og hvor støtten er begrundet i, at deltagerne ikke eller kun vanskeligt – af fysiske eller psykiske årsager – kan opnå beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked, ikke kunne danne grundlag for optagelse.

Endelig vil jeg gøre opmærksom på, at et handicappet medlem – ligesom andre medlemmer – ved eventuel efterfølgende ledighed kun vil kunne få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge, hvis arbejdsløsheds-kassen vurderer, at medlemmet ifølge de almindelige rådighedsregler står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Der gælder således ikke særlige rådighedsregler for personer, der har et handicap.

Spm. nr. S 1632

Til kulturministeren (11/5 95) af:

Brian Mikkelsen (KF):

»Kan ministeren oplyse, hvordan den geografiske fordeling af Statens Teaterråds midler var i støtteåret 1994-95 fordelt på amter?«

Svar (22/5 95)

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Den geografiske fordeling af Teaterrådets midler i sæsonen 1994-95 fremgår af vedlagte oversigt. Fordelingen er opgjort på baggrund af ansøgernes postadresse på ansøgningstidspunktet. Dette giver et billede af, hvor i landet forestillingerne produceres. Imidlertid er mange af teatrene turnerende, hvorfor en stor del af forestillingerne også bliver spillet i andre dele af landet.

Teaterrådets midler (280.000 kr.) til efteruddannelse er ikke medtaget i oversigten.

Teaterrådets midler for sæson 1994/95, fordelt på amter

Amter	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(12)	Total
Frederiksberg Kommune			2.200.000						230.000		2.430.000
Københavns Kommune	4.700.000	2.200.000	6.700.000	4.140.000	10.000.000	1.350.000	200.000	350.000	1.841.000	75.000	31.556.000
København Amt		700.000		2.500.000				100.000	150.000		3.450.000
Frederiksborg Amt ..		500.000			700.000				185.000		1.385.000
Roskilde Amt											
Vestsjællands Amt ..					400.000				100.000		500.000
Storstrøms Amt					250.000	100.000			199.000		549.000
Bornholms Amt											
Fyns Amt				450.000	550.000						1.000.000
Sønderjyllands Amt .					900.000				200.000		1.000.000
Ribe Amt											
Vejle Amt											
Ringkøbing Amt									150.000		150.000
Aarhus Amt	1.000.000	1.000.000	1.100.000	400.000	1.900.000	100.000		100.000	195.000	125.000	5.920.000
Viborg Amt											
Nordjyllands Amt ...		400.000		850.000					330.000		1.580.000
Total pr. område	5.700.000	4.800.000	10.000.000	8.340.000	14.700.000	1.550.000	200.000	550.000	3.580.000	200.000	49.620.000

Områder:

(1) Stationær Teatervirksomhed	(6) International virksomhed
(2) Projektstøtte	(7) Tidsskrifter og publikationer
(3) Dans	(8) Fremme af ny dansk dramatik
(4) Turneteater	(9) Anskaffelse af teknisk udstyr
(5) Børneteater og opsøgende Teater	(12) Koreografiske workshops

Spm. nr. S 1633

Til kirkeministeren (11/5 95) af:

Brian Mikkelsen (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage sig for at sikre, at kirkerne ved landets kyster ikke bliver ødelagt af havet?«

Begrundelse

Mårup Kirke på den jyske vestkyst er på grund af manglende tiltag for at forhindre klintens nedbrydning ved at falde i vandet. Kirken udgør en vigtig del af områdets kultur og kirkeliv og er endvidere et historisk monument, der vidner om livet i området.

Svar (23/5 95)

Kirkeministeren (Birte Weiss):

Den kirkelige lovgivning har bl.a. til formål at sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til den danske folkekirkens kirkebygninger. Det er da også i lovgivningen overladt til menighedsrådene at drage omsorg for kirkebygningernes vedligeholdelse. Men det ligger uden for den kirkelige lovgivnings rammer at sikre kirkerne mod at blive ødelagt af havet. Dette er til syvende og sidst et spørgsmål om kystsikring, der henhører under trafikministerens forretningsområde.

Da det er Mårup Kirke ved Vesterhavet, der har givet anledning til det stillede spørgsmål, vil jeg ikke undlade at oplyse, at denne kirke ikke længere bestyres af det stedlige menighedsråd eller i øvrigt er omfattet af den kirkelige lovgivning, idet kirken og kirkegården i 1952 overgik til Nationalmuseet og nu er undergivet tilsyn fra Skov- og Naturstyrelsen.

Spm. nr. S 1676

Til kulturministeren (17/5 95) af:

Brian Mikkelsen (KF):

»Mener ministeren, at det er i overensstemmelse med dansk lovgivning, at Z-TV – med base i Danmark – sender tv-programmer afbrudt af reklamer?«

Svar (22/5 95)

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Nej. Ifølge radio- og fjernsynslovens § 66, der vedrører reklamereglerne for indehavere af en dansk tilladelse til tv-udsendelser ved hjælp af satellit, må reklamer kun sendes i blokke, som skal placeres mellem udsendelserne.

Det kan tilføjes, at afgørelsen af, om reglerne vedrørende placeringen af reklamer i Z-TV, der sender med dansk tilladelse, er overtrådt, henhører under Satellit- og Kabelnævnets kompetence, jf. radio- og fjernsynslovens § 42, stk. 2, og bekendtgørelse om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, § 32, stk. 1.

Spm. nr. S 1601

Til trafikministeren (10/5 95) af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren sikre, at der ikke nu eller i fremtiden træffes vidtgående beslutninger om nedlæggelse af jernbaneanløb, uden at Folketingets Trafikudvalg inddrages?«

Begrundelse

Mange jernbaneanløb har gennem generationer forbundet lokalsamfund, som i mange århundreder har været en helhed.

At nedlægge jernbaneanløb kan betyde, at hele sogne og gamle forbindelsesveje skæres over som med et barberblad. Det kan få drastiske lokale konsekvenser for børns skolevej, postbetjening, fornuftig drift af landbrug osv. Det ville være absurd og politisk uacceptabelt at lave lokale Berlinmure samtidig med, at regeringen og Folketinget er enige om at styrke udviklingen i landsbyer og lokalsamfund.

Svar (24/5 95)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Det er regeringens mål og politik at få nedlagt eller omlagt de overkørsler, som udgør en sikkerhedsmæssig risiko. Forud for nedlæggelse gennemføres altid forudgående forhandlinger med de berørte vejbestyrelser (amter og/eller kommuner), hvorefter Ekspropria-

tionskommissionen i henhold til gældende lovgivning afholder besigtigelse.

Inddragelse af Trafikudvalget, inden sagen overdrages til Ekspropriationskommissionen, finder jeg ikke vil være hensigtsmæssig, idet det vil gøre behandlingen af beslutninger om nedlæggelser meget tung og tidskrævende. En bindende inddragelse af Trafikudvalget vil kræve en lovændring.

Regeringen lægger vægt på, at sikkerheden for fodgængere, bilister og togpassagerer opprioriteres, hvorfor nedlæggelse af overkørsler kan være nødvendigt, ikke mindst hvor der er tale om kørsel med høj hastighed, eller hvor der er intensiv trafik.

Spm. nr. S 1602

Til trafikministeren (10/5 95) af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren oplyse, om der inden for de sidste 25 år er sket ulykker ved jernbaneoverkørsler nr. 198, 203 og 204 mellem Vejle og Jelling, og i bekræftende fald med hvilke konsekvenser for materiel og personer?«

Begrundelse

DSB's primære begrundelse for at foreslå bl.a. de nævnte overkørsler lukket er sikkerhed. Derfor vil det være såre naturligt og relevant at få oplyst, om der faktisk er sket ulykker i de pågældende overkørsler i den sidste generation.

Svar (24/5 95)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

DSB oplyser, at uheldsstatistikken for de sidste 25 år viser, at der, for så vidt angår overkørsel 204, har været to uheld i form af sammenstød mellem vejtrafik og tog (henholdsvis den 4. december 1990 og den 25. november 1993). Ved begge uheld skete der kun materiel skade.

Det kan oplyses, at spørgsmålet om nedlæggelse af overkørslerne 198, 203 og 204 blev behandlet af Ekspropriationskommissionen ved besigtigelsesforretning den 29. og 30. marts 1995. Kommissionen vedtog, at overkørslerne nedlægges. Til erstatning for nr. 203 og 204 eta-

bles en parallelvej langs banen til en sikret overkørsel, mens trafikken ad overkørsel nr. 198 dels reduceres ved ekspropriation af nogle afskårne arealer, dels henvises til eksisterende veje.

Spm. nr. S 1603

Til trafikministeren (10/5 95) af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt der har eksisteret eller stadig eksisterer planer om at reducere eller stoppe persontogstjeningen af Jelling Station og i bekræftende fald hvilke?«

Begrundelse

Den 30. marts 1995 afholdt DSB besigtigelsesforretning på Brandbjerg Højskole og på jernbanestrækningen mellem Grejsdalen og Gadbjerg. Ifølge flere af de fremmødte skulle en repræsentant fra DSB have ytret betydelig usikkerhed om, hvorvidt togene overhovedet i fremtiden vil stoppe i Jelling. Denne vurdering, som i løbet af dagen skulle være givet i flere variationer af pågældende DSB-embedsmand, har naturligvis skabt stor frustration, skuffelse og vrede i Jelling by og kommune.

Svar (24/5 95)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Ved den nævnte kommissionsforretning angående nedlæggelse af overkørslerne 198, 203 og 204 blev der i relation til en enkelt af de overkørsler, der blev drøftet, argumenteret mod nedlæggelse under henvisning til togenes lave hastighed så tæt på Jelling Station. DSB's repræsentant afviste denne argumentation med henvisning til, at overkørslen også kunne blive passeret af tog, der ikke skulle standse i Jelling, det være sig gods- eller persontog.

DSB har oplyst, at denne udtalelse ikke dækker over, at DSB har nogen aktuelle planer om at ændre på betjeningen af Jelling. Men det kan ikke udelukkes, at der i fremtiden vil være enkelte tog mellem Vejle og Herning, der ikke standser i Jelling.

Spm. nr. S 1604

Til trafikministeren (10/5 95) af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren være med til at sikre, at Jelling by og kommune i fremtiden har en togservice på højde med i dag og gerne udbygget?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1603.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 1603).

Spm. nr. S 1605

Til trafikministeren (10/5 95) af:

Anders Mølgaard (V):

»Kan ministeren oplyse, hvilke fremtidsplaner DSB har vedrørende betjeningen af Jelling?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1603.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 1603).

Spm. nr. S 1640

Til indenrigsministeren (15/5 95) af:

Kristen Touborg (SF):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at Gentofte Kommune kun skal betale 6,6 mio. kr. efter forslaget til kommunal udligning, når Stevns Kommune, der har et beskatningsgrundlag, som relativt er cirka en tiendedel af Gentoftes, skal betale 4,3 mio. kr.?«

Begrundelse

Når så komplicerede spørgsmål som mellemkommunal udligning søges ændret, er det efter spørgerens opfattelse vigtigt, at oplagte skæv-

heder, som det ikke har været muligt at tage højde for i det relativt korte forhandlingsforløb op til fremsættelsen af lovforslag nr. L 245 (forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Udligningsreform)), bliver justeret efterfølgende.

Svar (23/5 95)

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det skal indledningsvis bemærkes, at lovforslag nr. L 245 og L 246 udgør et samlet oplæg til finansieringsreform.

L 245 omfatter forslagene til ændringer i tilskuds- og udligningssystemet. L 246 omfatter forslaget om tilbud om budgetsikkerhed ved statsgaranteret udskrivningsgrundlag. Tabellerne til L 245 viser de ændringer, der sker i tilskuds- og udligningssystemet. Virkningerne af statsgarantien er ikke med i tabellerne, da det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at gøre op, hvilke kommuner der vil vælge statsgarantien, og hvilken mulig gevinst disse kommuner vil have herved.

Den foreslåede garantiordning vil være en fordel for kommuner, der forventer at have en indkomstudvikling under landsgennemsnittet. Dette skyldes, at garantien for 1996 vil blive beregnet ved at fremskrive den enkelte kommunes og amtskommunes udskrivningsgrundlag for 1993 som opgjort pr. 1. maj 1995 med en landsgennemsnitlig fremskrivningsprocent - svarende til statens skøn over indkomstudviklingen for landet som helhed.

Kommuner i områder af landet, der har lave nedgang i ledigheden, vil således kunne drage fordel af at benytte det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Det skal endvidere bemærkes, at udligningsreformen også indeholder forslag, der tager særligt hensyn til små kommuner og kommuner med et lavt beskatningsgrundlag, herunder de kommuner, der i spørgsmålene er nævnt, som (netto) mister et tilskud (Stevns, Nørhald og Møn Kommuner).

Forslaget i L 245 om et grundtillæg i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov sikrer således, at der tages et særligt hensyn til mindre kommuner.

Herudover forhøjes grænsen for kommuner med svagt beskatningsgrundlag til 90 pct., hvilket medfører, at den samlede pulje for disse

kommuner forhøjes fra de nuværende 422 mio. kr. til 923 mio. kr.

De gevinster, som de pågældende kommuner får via disse ændringer, er dog i de konkrete tilfælde mere end opvejet af andre ændringer, først og fremmest de ændringer i udgiftsbehovsudligningen, som tilsigter en generelt bedre social balance mellem kommunerne. Det er regeringens opfattelse, at denne forbedring af den sociale balance tydeligt vil slå igennem for de fleste kommuner, men det kan dog ikke udelukkes, i og med at der er tale om et generelt system, som til en vis grad bygger på gennemsnitsopgørelser, at visse kommuner ideelt set burde have større udbytte af systemet.

I forlængelse heraf skal det understreges, at der i lovforslagets beregninger alene ses på ændringerne i forhold til de gældende regler. Det er imidlertid væsentligt ved sammenligninger mellem enkeltkommuner at være opmærksom på niveauet for de samlede tilskuds- og udligningsbeløb til den enkelte kommune.

Nedenstående tabeller viser for de kommuner, der er nævnt i spørgsmålene, det samlede tilskuds- og udligningsbeløb og det samlede tilskuds- og udligningsbeløb pr. indbygger henholdsvis med nugældende regler og med de foreslåede regler.

Samlede tilskuds- og udligningsbeløb

(1.000 kr)	Nu	Forslag
Gentofte Kommune	-387.091	-392.628
Stevns Kommune	46.128	41.772
Hinnerup Kommune	34.668	34.620
Nørhald Kommune	45.036	43.680
Møn Kommune	65.424	61.620
Sydfalster Kommune	21.720	20.976
I alt, hele landet	19.754.604	19.754.604

Note: Samlede tilskuds- og udligningsbeløb inkl. udlændingeudligning og forudsat 2,2 mia. kr. i budgetgaranti og ændret refusion af boligsikring (uden overgangsordning).

Samlede tilskuds- og udligningsbeløb pr. indbygger

(1.000 kr)	Nu	Forslag
Gentofte Kommune	5.845	5.928
Stevns Kommune	4.279	3.875
Hinnerup Kommune	3.439	3.434
Nørhald Kommune	5.188	5.032
Møn Kommune	5.781	5.445
Sydfalster Kommune	3.198	3.089
Gennemsnit for landet	3.802	3.802

Note: Samlede tilskuds- og udligningsbeløb pr. indbygger inkl. udlændingeudligning og forudsat 2,2 mia. kr. i budgetgaranti og ændret refusion af boligsikring (uden overgangsordning).

Tabellerne illustrerer, at niveauet for det samlede tilskuds- og udligningsbeløb varierer betydeligt mellem kommuner. Således er Gentofte Kommune nettobetaler, og de kommuner, der er nævnt i spørgsmålene som tabere, tilføres beløb fra tilskuds- og udligningsssystemet over lands gennemsnittet.

Sammenfattende finder regeringen det væsentligt, at de to lovforslag L 245 og L 246 vurderes samlet. Lovforslag nr. L 246 med en frivillig garanti for udviklingen i udskrivningsgrundlaget vil som nævnt være en særlig fordel for kommuner med lav vækst.

En udligningsreform vil naturligvis medføre ændringer i byrdefordelingen mellem kommunerne. Det skal i den forbindelse tages i betragtning, at der med lovforslag L nr. 245 er sikret en vidtgående overgangsordning, som ud over virkningerne af lovforslag nr. L 245 og ændret refusionsats for boligsikring også inddrager de tidligere års virkninger af skattereform og udligningsændringer, således at kommunernes tab begrænses til 0,2-0,3 pct. årligt.

Indenrigsministeriet vil herudover ved fordeling af særtilskud til kommuner efter § 19 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud vurdere fordelingskriterierne for særtilskud under hensyntagen til de udligningsmæssige virkninger af L 245. Særtilskudspuljen vil således indeholde væsentlig flere midler til brug for særlig vanskeligt stillede kommuner, når der tages hensyn til den aflastning af puljen, der vil være som følge af ændringer i det generelle system. Det er endvidere tilkendegivet i

bemærkningerne til lovforslaget, at der vil blive taget hensyn til de vanskeligt stillede kommuner, som umiddelbart får et tab ved de foreslåede ændringer.

Spm. nr. S 1641

Til indenrigsministeren (15/5 95) af:

Kristen Touborg (SF):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at Hinnerup Kommunes skatteprocent ifølge ministerens forslag til kommunal udliggning kun stiger med 0,01 pct., medens Nørhald Kommune skal betale 0,21 pct. – når Nørhalds arbejdsløshed i procent af amts gennemsnittet er 108, medens det samme tal for Hinnerup er 77?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1640.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 1640).

Spm. nr. S 1642

Til indenrigsministeren (15/5 95) af:

Kristen Touborg (SF):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at Møn Kommune ifølge forslaget til kommunal udliggning (L 245) skal betale 0,45 pct., medens f.eks. Sydfalster Kommune kun skal betale 0,12 pct., når man betænker, at arbejdsløsheden er større på Møn målt som f.eks. arbejdsløsheden i procent af amts gennemsnittet, medens Sydfalster har et højere beskætningsgrundlag?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1640.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 1640).

Spm. nr. S 1618

Til justitsministeren (11/5 95) af:

Ulla Tørnæs (V):

»Vil ministeren redegøre for planerne for, hvornår og hvorledes regeringen agter at indføre hårdere straffe for professionelle narkohandlere?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1314 af 30. marts 1995 og ministerens udtalelse i dagspressen (B.T. den 28. oktober 1994).

Svar (23/5 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg har i besvarelsen af 25. april 1995 af spørgsmål nr. S 1314 fra samme spørger nøje redegjort for den indsats, der i København og Odense gøres for at bekæmpe narkotikakriminalitet.

Som anført i den nævnte besvarelse finder jeg, at de omtalte initiativer og den fastlagte strategi er egnede til den fortsatte bekæmpelse af narkotikakriminaliteten, og at initiativerne er en relevant opfølgning af regeringens narkopolitiske redegørelse.

Derimod har jeg ikke aktuelle planer om at hæve strafferammen for overtrædelse af straffelovens narkotikabestemmelse, som i de tilfælde, der er omfattet af § 191, stk. 1, 2. pkt., er fængsel indtil 10 år.

Maksimumstraffen kan, hvis der er tale om flere lovovertrædelser, efter almindelige strafudmålingsregler (straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt.) under særdeles skærpente omstændigheder forhøjes med indtil det halve, det vil sige, at der kan idømmes fængsel indtil 15 år.

Jeg er ganske enig med spørgeren i, at professionel narkohandel er en meget alvorlig forbrydelse. Dette afspejler sig også i de nævnte høje strafferammer.

Det er domstolene, der inden for disse rammer og i lyset af forbrydelsens grovhed og de almindelige strafudmålingsregler fastlægger strafniveauet i de enkelte sager.

Spm. nr. S 1684

Til arbejdsministeren (18/5 95) af:

Ulla Tørnæs (V):

»Hvad er begrundelsen for, at ministeren alligevel ikke ønsker at stramme reglerne for uddannelsesorlov, således at der føres kontrol med, om de kurser, der er bevilget orlov til, også følges?«

Begrundelse

I forbindelse med en debat i dagspressen i april 1995 om manglende kontrol med, om modtagere af uddannelsesorlov rent faktisk følger undervisningen, varslede arbejdsministeren en opstramning af reglerne vedrørende uddannelsesorlov.

Siden hen har ministeren slået sig til tåls med en stikprøveundersøgelse, der skal vise, om modtagere af orlovsydelse i samme periode har haft lønindtægt eller drevet selvstændig virksomhed.

Det er naturligvis ganske udmærket at undersøge, om der finder et misbrug sted på dette område. Men en sådan stikprøveundersøgelse kan ikke stå alene og vil intet vise om fremmedefrekvensen på uddannelsesstederne.

Der udbetales alene i 1995 5 mia. kr. i ydelse til uddannelsesorlov. Og dette sker vel at mærke uden nogen som helst garanti for, at de kurser, der ydes orlov til at følge, nu også bliver fulgt.

Svar (23/4 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det er min opfattelse, at spørgsmålet må være baseret på en misforståelse. Jeg har ikke, som det siges i spørgsmålets begrundelse, varslet en opstramning af reglerne vedrørende uddannelsesorlov, og jeg har heller ikke – som det også fremgår af begrundelsen – slået mig til tåls med en stikprøveundersøgelse, der skal vise, om modtagere af orlovsydelse i samme periode har haft lønindtægt eller drevet selvstændig virksomhed.

Jeg har derimod – under et samråd med Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg den 22. marts 1995 – givet udtryk for, at det er påkrævet nøje at påse, at der ikke gives orlovsydelse under forkerte forudsætninger. Ved samme lejlighed sagde jeg, at jeg havde taget initiativ til en mere

sammenhængende overvejelse af eventuelle utilsigtede anvendelser af orlovsordningerne, og at jeg ville tage spørgsmålet om afbrydelse af uddannelsen op i denne sammenhæng.

Overvejelserne om, hvilke justeringer der eventuelt skal ske af orlovsordningerne, er endnu ikke afsluttet, men jeg kan som eksempel nævne, at vi ser på muligheden for at indføre et krav om studieaktivitet i forbindelse med uddannelsesorlov i lighed med, hvad der gælder for SU-modtagere.

Afslutningsvis må jeg påpege, at det ikke er korrekt, når det siges i spørgsmålsbegrundelsen, at der slet ikke er nogen garanti for, at de kurser, der bevilges orlov til, bliver fulgt. Orlovspersonen skal hver måned skriftligt på tro og love erklære, at der fortsat holdes orlov, og at uddannelsen følges, og afgives der en urigtigt erklæring, er der flere sanktionsmuligheder såsom tilbagebetaling, karantæne eller eksklusion fra arbejdsløhedskassen.

Man gik herefter til dagsordenens punkt 16, der var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 245: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Udligningsreform). Af indenrigsministeren (Birte Weiss). (Fremsat 28/4 95. Første behandling 3/5 95. Betænkning 29/5 95).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 17 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 246: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat og forskellige andre love. (Tilbud om budgetsikkerhed ved statsgaranteret udskrivningsgrundlag samt ændringer som følge af kommunal udligningsreform). Af indenrigsministeren (Birte Weiss). (Fremsat 28/4 95. Første behandling 3/5 95. Betænkning 29/5 95).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.